

ZÁMECKÝ KOPEC NÁCHOD

PŘÍRODNÍ AMFITEÁTR

Bc. Petra Hušková
ateliér Fingerová-Grohmannová
diplomová práce
FA ČVUT

Zámecký kopec Náchod, přírodní amfiteátr

diplomová práce

krajinářsko-architektonická studie
revitalizace přírodního amfiteátru
a zapojení přilehlých lesů do celkového
systému veřejné zeleně

autor:

Bc. Petra Hušková

vedoucí práce:

Ing. Radmila Fingerová

FA ČVUT

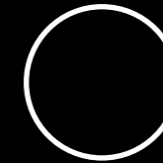
ústav krajinářské architektury 15120

Praha, 2023-24

str. 4-7

1 abstrakt

úvod
zadání
záměr

str. 8-13

2 lokalita

Náchodsko
širší vztahy
kontext
řešené území

str. 14-19

3 proces

koncept, problematika,
skici, úvahy, domněnky,
pasportizace bodů

str. 20-79

4 návrh

01 - zámecký kopec
cesty
okruhy
intervence

str. 80-101

02 - přírodní amfiteátr
amfiteátr
promenáda

str. 102-113

5 analýzy

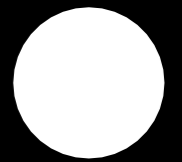
vybrané analýzy
zpracované v letním
semestru 2023 v rámci
diplomního semináře

str. 114-115

6 závěr

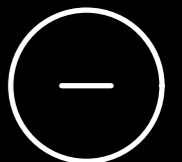
slovo závěrem,
zhodnocení práce
a procesu

str. 116-121

7 přílohy

dokumentace, přílohy,
zdroje, literatura

1 úvod

Poslední roky nám ukázaly, že u nás je dobře. Česká krajina chytá druhý dech. Turistika po českých krásách zažívá obrození. Objevujeme, že krásná je nejen Šumava nebo Krkonoše, ale že i to co máme „za domem“ je hodno našeho navštívení. Turistika je in, doporučují ji nejen kardiologové a znovu se dostala do našich životních stylů.

Turismus je na Náchodsku velmi oblíbenou aktivitou, za přírodou se jezdí do Broumovských stěn nebo do Ádru, do Babiččina údolí, nebo na Jiráskovu chatu. Náchodští obyvatelé se za přírodou vydávají do kopců, které obklopují celé město. Cesta, byť prochází různými přírodními místy, je poněkud monotónní. Jdu na rozhlednu. Jdu na chatu. Cest v krajině v těsné blízkosti města, které by však umožňovaly větší zážitek je v Náchodě pomálu.

V této práci bych chtěla ukázat, že malými (a zajímavými) zásahy lze obohatit zdánlivě obyčejnou cestu. Jemně doplnit cestu intervencemi, které reflektují současný charakter míst a které nás přimějí lépe vnímat, hluběji přemýšlet, a snad se vrátit do dětského světa fantazie...

V práci se věnuji osmi místům v zámeckém lese Obora. Část z nich vyžaduje větší zásah, staly by se trvalými a časem ošlehanými místy, zajímavými cíli pro obyvatele města i jeho návštěvníky. V dalších částech řešeného území vyzdvihují současný *genius loci*, pohledy do krajiny, nebo pohledy do sebe sama.

Samotnou kapitolou je přírodní amfiteátr na samé hranici náchodského zámku. Předkládanou diplomovou prací bych chtěla prokázat, že přírodní amfiteátr z poloviny minulého století, původně navrhovaný jako divadlo nebo letní kino, je možné díky jeho kvalitám, skvělé poloze a zajímavému přírodnímu okolí revitalizovat v duchu 21. století, že se v něm mohou odehrávat i další rozmanité akce - instance všeho druhu, výstavy amatérských i profesionálních umělců, jógové a jiné kurzy nebo svatební obřady.

„Patřím mezi pamětníky, co měli tu čest divadlo zažít i jako kino anebo hostitele rockových koncertů a před tím samozřejmě oblíbených estrád i při příležitosti zámeckých poutí, kdy jsem jako dítě pomáhal domů odvléct mnohakilový nedostatkový meloun a turecký med.

...

Po sametové revoluci se divadlo v létě večer zcela zaplnilo, a to doslova, diváky, kteří vystáli frontu na lístky na opravdu světové snímky, a kdo z Vás nebyl na Škvoreckého tankovém praporu, kdy divadlo doslova praskalo ve švech, zabalený v dece s Primátorem ve voskovaném kelímku, neví o čem píše. To byly sladké svobodné Náchodské devadesátky.“^[1]

- Roman Unger

Diplomovou prací jsem se vrátila do rodného města a propojila své trvalé záliby - pobyt v krajině a divadlo.

Pohled z přístupového schodiště do amfiteátru, průhled do kopců Broumovské vrchoviny
foto: Petra Hušková

zadání

Zadáním diplomové práce je revitalizace severní části lesů zámeckého kopce a jejich zapojení do systému městské zeleně.

Návrh bude obsahovat posílení pěšího propojení na sídliště Plhov i ostatních částí města, vytvoření vycházkových okruhů rozšiřující možnosti krátkodobé rekreace včetně obohacení tras o místa zastavení, drobnou architekturu a vytipování míst vhodných pro vizuální propojení řešeného území s širším krajinným prostředím.

Pro lesní plochy bude vypracován projekt režimu péče - systémová opatření, která zajistí trvalý rozvoj vegetačních prvků v souladu s navrhovanými programovými, provozními a kompozičními zásahy.

Ideově bude zpracován návrh revitalizace v minulosti hojně využívaného přírodního amfiteátru, tak aby okolí zámku splňovalo požadavky na veřejné prostranství pro mnohostranné kulturní využití.

* Zadání zpracované v letním semestru 2023 na Fakultě architektury v rámci diplomního semináře pod vedením Ing. Radmily Fingerové.

záměr

Náchod jako město zasazeno mezi hustě zelenými kopci. Zámecké sady a střípky veřejné zeleně uvnitř města. Dva kontrasty.

Obora, lesy obklopující zámek, je jakýmsi pojítkem těchto dvou bodů. Dnes neprostopné hvozdy, podpořené dynamickou morfológií terénu těsně navazující na zámecký komplex, poskytují možnosti pro polodenní a krátkodobou rekreaci obyvatel města i jeho návštěvníků. Vytvoření propustné sítě zájmových bodů se rozšíří kulturní využití mimo přetěžovaný zámek.

Amfiteátr jako nositel historie.

Historická linka divadelnictví se v Náchodě vine od divadelní společnosti vlastněné Petrem Bironem, vévodou Kurónským a Zaháňským na konci 18. století, přes ochotnické spolky 19. století, výstavbu secesního divadla Dr. Josefa Čížka, zámecký amfiteátr až po současné tendence studentských festivalů Prima sezóna nebo Deset Deky festival.

Divadlo bylo a bude.

Návrh je prostředkem vedoucím k místu pro odpočinek a aktivní relaxaci stejně jako pro kulturní využití amfiteátru. K místu v přírodě, otevřenému kultuře, které vytváří příležitosti pro setkávání lidí v novém dějišti.

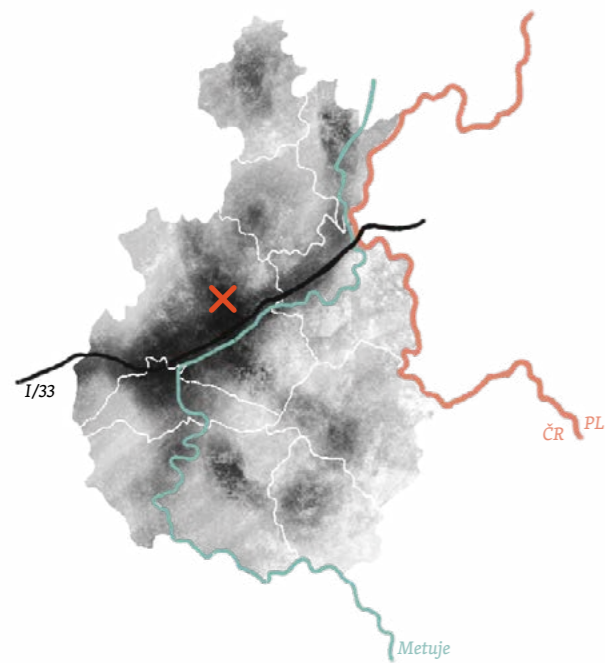
Panoramatický pohled do amfiteátru
foto: Petra Hušková

2 lokalita

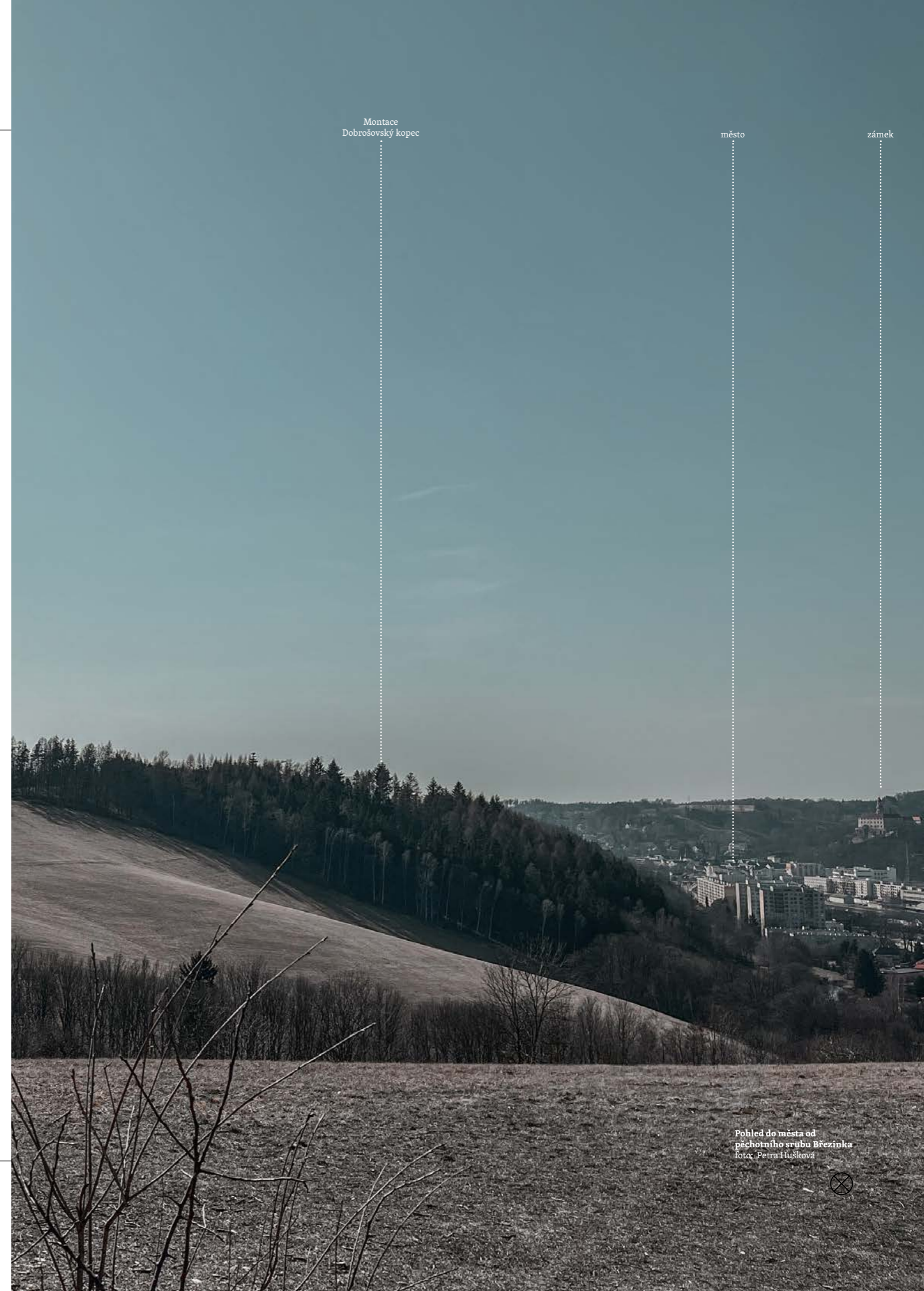
Náchod, hranice Čech.

Město se nachází na samém okraji území republiky a přímo sousedí s hranicí s Polskem a přeshraniční obcí Kudowa Zdrój. Zároveň je město hranicí turistického regionu Kladské pomezí. Prochází jím údolí řeky Metuje a je vstupní branou do krajiny Broumovského výběžku, známém především pro skalní útvary Adršpašsko - Teplických skal a Broumovských stěn. Území je značně morfologicky rozmanité.

Doprava, řeka, morfologie. Hlavní aspekty, které přímo ovlivňují intenzitu dějů. Hlavní dopravní tah I/33 vedený souběžně s tokem řeky Metuje společně s morfologií terénu určují vymezení struktury města. Město disponuje poměrně velkým počtem občanské vybavenosti, problémem je ale jejich návaznost a propojení. Jediným spojením všeho je dopravní tepna. Údolí řeky Metuje má určující ráz pro urbanistický charakter města. Zástavba je situována po obou březích řeky mezi kopci. Největší morfologickou dominantou je zámecký kopec se státním zámkem Náchod a svahy kopce Dobrošov.

intenzita dějů

Montace
Dobrošovský kopec

město

zámek

Pohled do města od
pěchotního srubu Březinka
foto: Petra Hušková

ŠIRŠÍ VZTAHY

1:10 000

100m

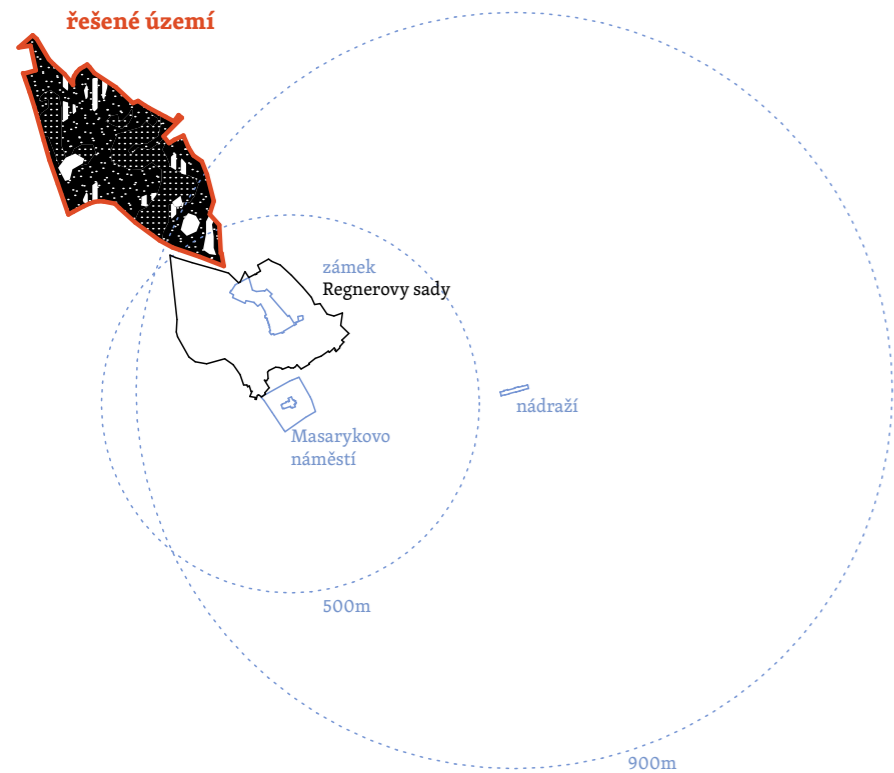
- hranice řešeného území
- lesní plochy
- zemědělské plochy
- Regnerovy sady
- zástavba
- trvalé travní porosty
- vodní plochy
- železnice

řešené území

Řešené území o rozloze 15ha se nachází na severozápadě zastavěné části města. Navazuje na zrekonstruovaný prostor zámeckého kopce Regnerovy sady, v jižní části pak těsně přiléhá na alej Kateřiny Zaháňské. V severní části je hranicí zástavba rodinných domů a přilehlá místní čtvrť Plhov, na východě a západě pak samotná hranice lesa. V západní části k řešenému území přiléhají luční porosty, bezjevný potok a rybník Odkaliště.

Čtyřřadá lipová alej Kateřiny Zaháňské byla pravděpodobně vysazena v době doznívajícího baroka po roce 1794, kdy panství vlastnil Petr Biron, vévoda Kuronský a Zaháňský, otec kněžny Kateřiny Vilemíny Zaháňské, která je i jednou z postav v knize Babička od Boženy Němcové. ^[1] Nejstarší stromy aleje tak mohou mít přes 200 let. I přes asfaltovou cestu a špatný stav některých stromů patří k nejhezčím místům barokní krajiny na náhodsku.

Většina povrchu řešeného území je zalesněná smíšenými lesy nebo smrkovými monokulturami. To určuje ráz území, území působí tajemně, divoce a ostře v kontrastu s uhlazeným a reprezentativním stylem zámku a Regnerových sadů.

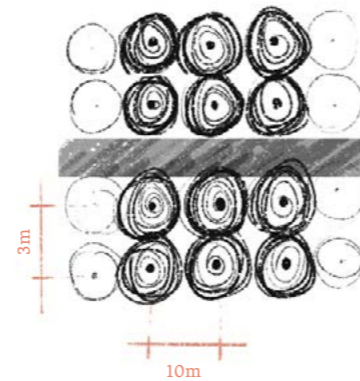

Rozloha: 15 ha
Nadmořská výška: 365 - 426 m.n.m.

Letecká vzdálenost od náměstí: 500m
Svižná chůze od náměstí: 17 min

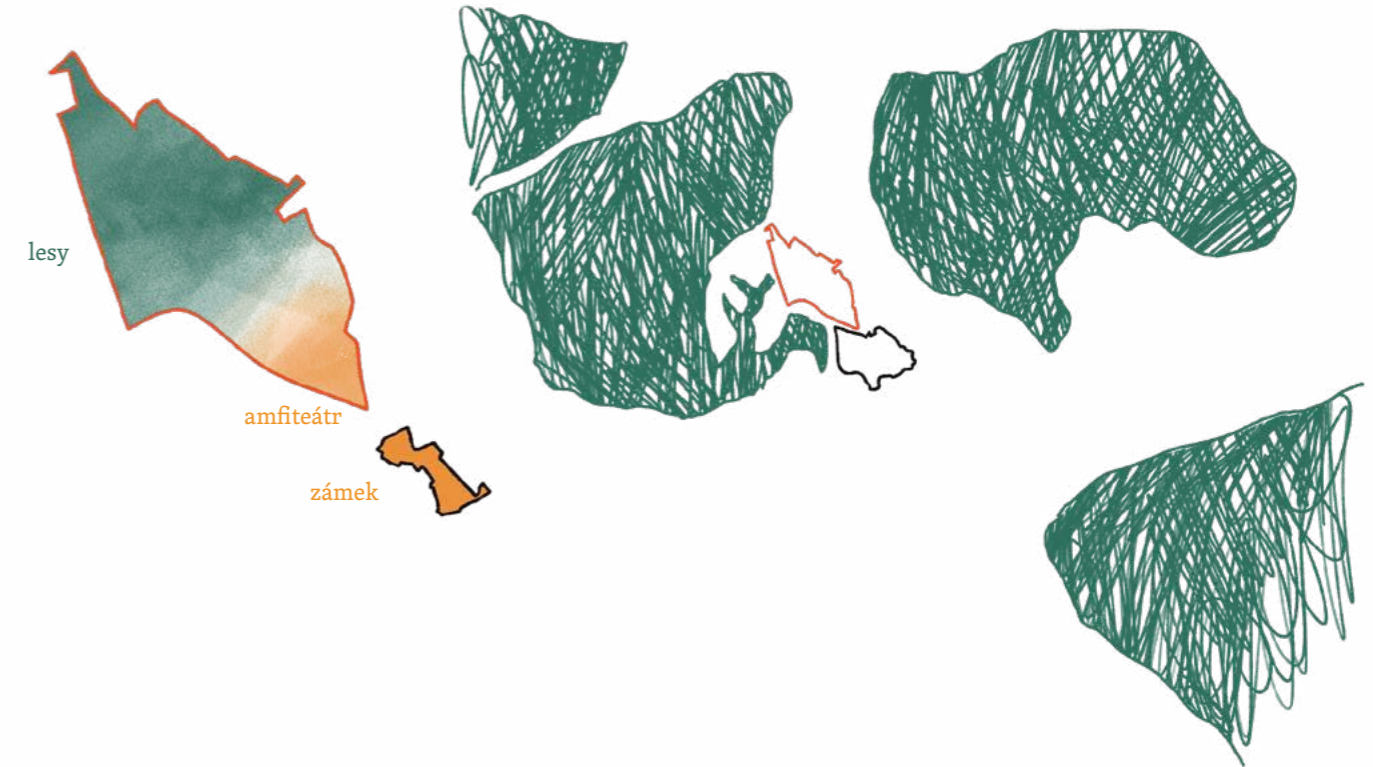
Letecká vzdálenost od nádraží: 900m
Svižná chůze od nádraží: 30 min

ALEJ

typologie: Lesní plochy, občanská vybavenost (amfiteátr), jejich hranice je rozostřená, nejasná, amfiteátr je nárazová zóna mezi lesem a zámekem.

měřítko: Malé - lesy jsou jen střípek mezi celkovým systémem lesní zeleně města. Velké - oproti Regnerovým sadům jsou lesy 1,5x větší. Měřítko je subjektivní pozorovateli.

přístupnost: Hranice dobře přístupná z různých městských částí, střed území nepřístupný a neprostupný.

aktivita: Procházky rodičů s dětmi, mimoškolní dětské aktivity, pejskaři, běžci,...

atmosféra: Dvojitá, s plynulým přechodem. Silně reprezentativní charakter v okolí zámku se postupně mění v zarostlou, člověkem nedotčenou krajinu.

^[1] Nejhezčí procházka v Náhodě vede zámeckou Alejí Kateřiny Zaháňské k vojenskému hřbitovu. Český rozhlas: Region [online]. [cit. 2023-06-29]. Dostupné z: <https://region.rozhlas.cz/nejhezci-prochazka-v-nachode-vede-zameckou-aleji-kateriny-zahanske-k-vojenskemu-7670457>

3 proces

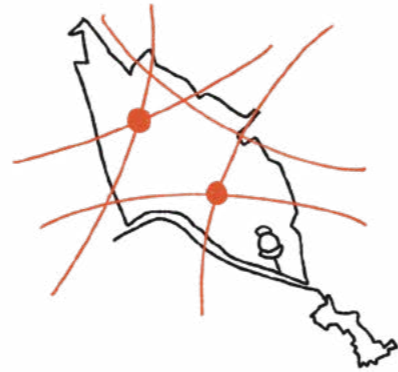
Zámek Náchod a nově revitalizovaný zámecký kopec nárazově trpí velkým množstvím návštěvníků, kteří nemají možnost rozptýlit se po okolí centra, pokud touží po klidu v krajině. Spojením lesů Obory a zámeckého kopce Regnerových sadů se rozšíří těžišťe.

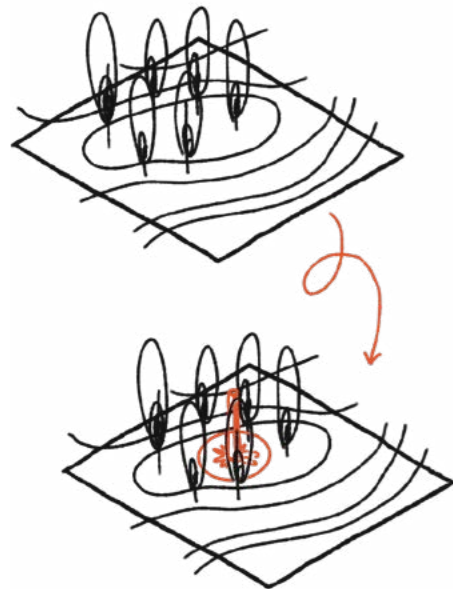
Historie zde zanechala stopu v podobě amfiteátru - hodnota, která výrazně ovlivňuje území. Rozšířením cílové skupiny se divadlo může měnit ve venkovní učebnu, výstavní prostor, venkovní posezení nebo letní kino.

Intervence by měly respektovat charakter lesa. Doplnit, ale nenarušit. Doplněním co nejjemnější cestní sítě a bodů vznikne nový prostor pro zážitky.

Co? - Intervence v krajině, zásahy definující místa.

Pro koho? - Všem. Maminky s dětmi, dětské kroužky, pubertáci, milovníci divadla, mimoměstští návštěvníci, ...

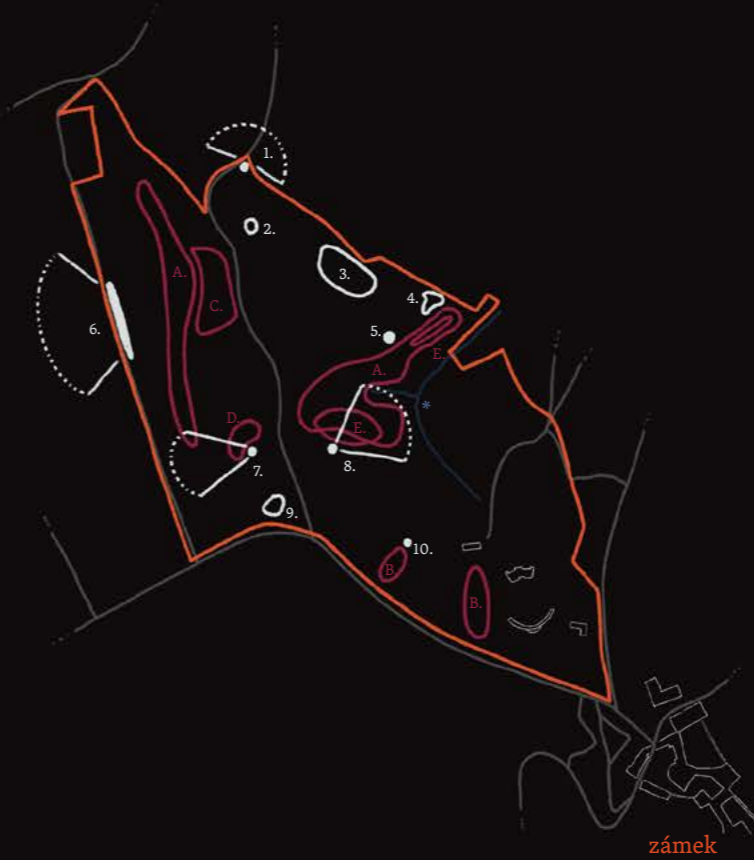

Zážitky? - Ano. Lesu vetknout pavoučí síť cest a bodů, kde by každá umožňovala nový zážitek.

SYNTÉZA, CHARAKTERY

1. výhled do tří stran, dub na špičce, konci lesa	A. hustý les, neprůchozí, náročný terén
2. mýtina	B. terén, neprůchozí
3. řídký smíšený les	C. nová výsadba, smíšená (oploceno)
4. příjemné místo, borůvkový podrost	D. nová výsadba, smrky sazeničky (neoploceno)
5. dub, osamocení mezi smrky	E. nová výsadba, smrky 3m (neoploceno)
6. výhled do kopců	
7. výhled na protější cestu	
8. výhled do kopců, Gory Stólowe	
9. nejvyšší místo	* periodický odtok vody, 6/23 voda nebyla 9/23 voda byla, 11/23 voda byla
10. nepříjemné místo, úzkost, sevření, ale silný genius loci	

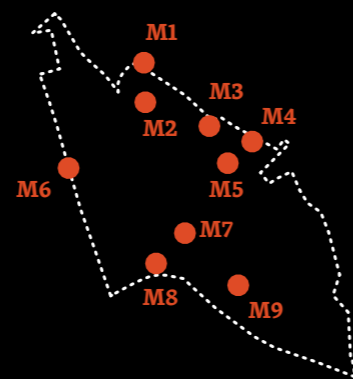
SPOJENÍ

Mentální spojení zájmových bodů, spojení všech bodů se všemi, nebo spojení na nejbližší logické rozcestí (X).

pasport míst

Stávající body. Genius loci? Seznam míst, které ve stávající podobě mají skrytý potenciál. Skrytý? Pro nového návštěvníka určitě. Pro náhodáka možná. Paspportizace slouží k souhrnnému a přehlednému zobrazení jednotlivých bodů-míst, které se později stanou základem pro návrh.

M1

PODSTATA

Výhled, obzor. Země - nebe. Krkonoše - Stolové hory - Orlické hory. Ničím nerušené. Klid a ticho

VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

Široký výhled, ničím nerušený. Potenciál rozhledny? Zajištění nerušení výhledů!

M2

PODSTATA

Mýtina. Proč zrovna tady? Rozlehé políčko mezi stromy, pohled nahoru - nebe, pohled do stran - lesy. Pohled dovnitř - my.

VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

Zajištění rozlohy poměrně velké mýtiny. Místo setkávání? Ohniště? Prázdné místo, prostě jako mýtina?

M3

PODSTATA

Řídký les, široké rozestupy mezi stromy. V blízkosti rodinné zástavby.

VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

Velké rozestupy mezi stromy poskytují široké pole působnosti, větší zásah nebo prvek. „Nijakost“ místa ovšem předem neurčuje charakter možného zásahu.

M4

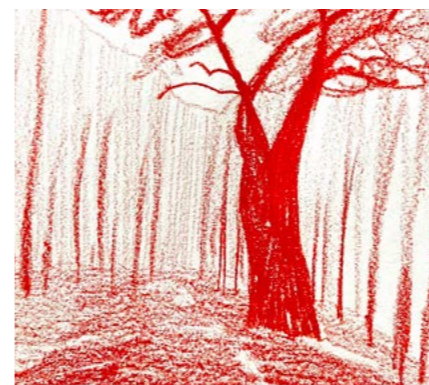
PODSTATA

Borůvkové políčko uprostřed ničeho. Volná obloha po nekonečných lánech smrkového lesa. Duby a břízy umocňují příjemný pocit.

VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

Klidové místo, místo setkávání? Podpoření charakteru, tři patra - dole, uprostřed, nahoře.

M5

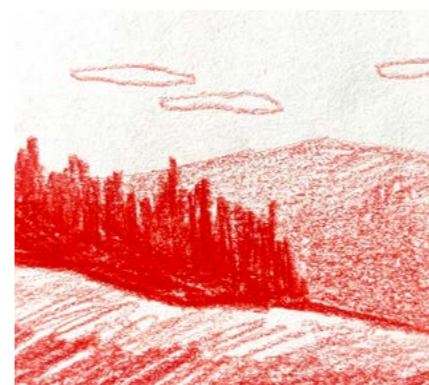
PODSTATA

Osamocený dub uprostřed smrkové monokultury. Malý klenot schovaný mezi změtí stromů.

VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

Zásah, který nebude rušit okolní prostory lesa (zejména kácení a těžbu), landartový prvek, „nízký zásah“

M6*

PODSTATA

Krůček od centra, ale ticho. Ničím nerušené ticho. Pohled do klidných kopců. Ničím nerušený pohled.

VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

Současnost skýtá ničím nerušený výhled, v příštích letech avšak začne výstavba náchodského obchvatu a toto

místo tak dostane dva protiklady - ticho a klid střídané šuměním aut a kamionů. Dočasnost bodu? Nebo ponechání s tí, že pak se z bodu stane výhled na obchvat?

* v návrhové části bylo od tohoto bodu upuštěno. Jakou bude mít místo podobu, až tu bude obchvat? Nevíme, a proto, na to nelze reagovat.

M7

PODSTATA

Srdce v zemi. Vyryté struktury v zemi, které tam jsou co já si pamatuju. O kousek níž výhled do krajiny. Až do Polska.

VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

Výhledy. Struktury v zemi. Hrozba, že místo zaroste nově vysazenými smrky.

M8

PODSTATA

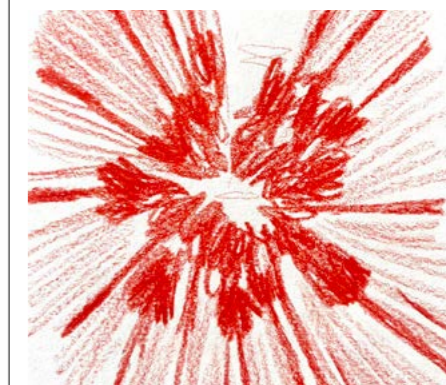
Nejvyšší místo, teoretický výhled, ale! Stromy, ale průhledy 360. Západ a vý-

chod slunce v každém ročním období. Nejvyšší, ale skryté - při průchodu alejí Kateřiny Zaháňské si ho ne všimnete.

VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

Podpoření průhledů. Využití současného charakteru - nejvyšší místo řešeného území.

M9

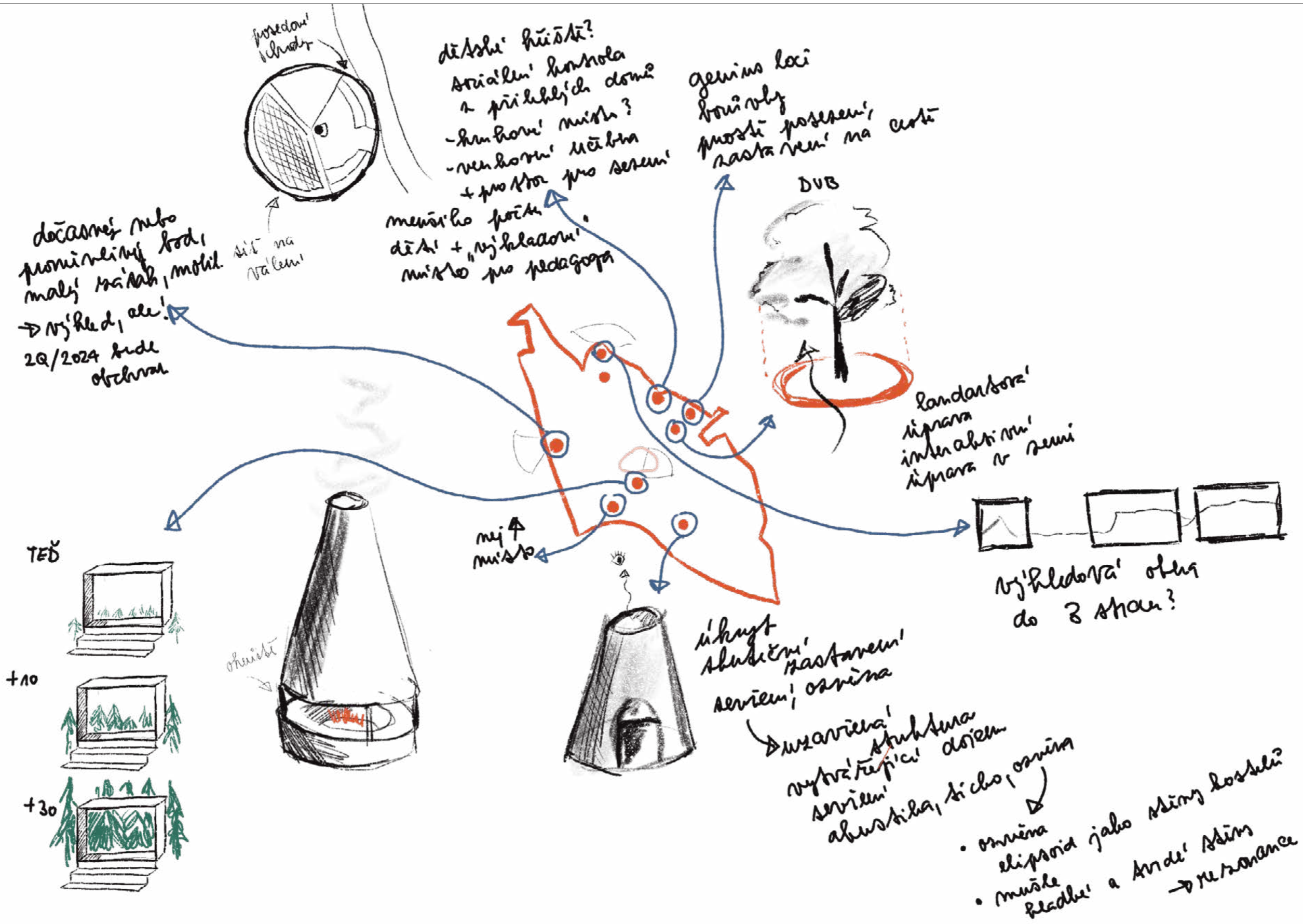
PODSTATA

Sevření, úzkost, nejistota a neklid. Místo sevřené ze tří stran prudkými svahy, přístupné pouze skrz prostupy mezi stromy. Pohled na nebe skrz koruny smrků je jediné uklidnění.

VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

Vertikálnost prostoru. Vysoké stromy a nebe, dva kontrasty, pocit stínění.

4.01 zámecký kopec

Náchod jako město zasazeno mezi hustě zelenými kopci. Zámecké sady a střípky veřejné zeleně uvnitř města. Dva kontrasty.

Nová cestní síť, zásahy, body.

Vytvořením nové cestní sítě, navazující na své okolí, vzniká nová přidaná hodnota území. Cesty vinoucí se dramatickým terénem. Nahoru-dolů-nahoru. I jen projít je hodnota. Cesty jemně prochází terénem, nenarušují funkce lesa, jen tiše prochází, a využívají atmosféry které les nabízí.

Na cesty jsou jako korálky navlečená místa-intervence.

Místa vhodná pro návrhy na sebe upozornila sama, svou lokalitou, nebo silným charakterem. Intervence jsou různorodé, reagují na své bezprostřední okolí. Některé intervence mohou časem vymizet, jiné se stanou pevnou součástí lesů, stanou se ošlehanými místy. Zásahy nejsou limitované věkem ani pohlavím, jsou určené všem bez rozdílu, jsou využitelné v létě i v zimě, ráno i večer.

VEGETACE

Valná většina povrchů řešeného území spadá do kategorie PUPFL a představují tak významný skladební prvek. Z provedené analýzy lesních dat katastru vyplývá významný podíl lesních porostů (50%) na utváření krajiny a města. Městská reprezentace může významnou měrou ovlivnit plnění funkcí lesních porostů podle aktuálních očekávání. [1] Je zřejmé, že velká část předmětných lesních pozemků vyžaduje systematické rozpracování jejich pěstebního potenciálu s důrazem na plnění nově požadovaných funkcí.

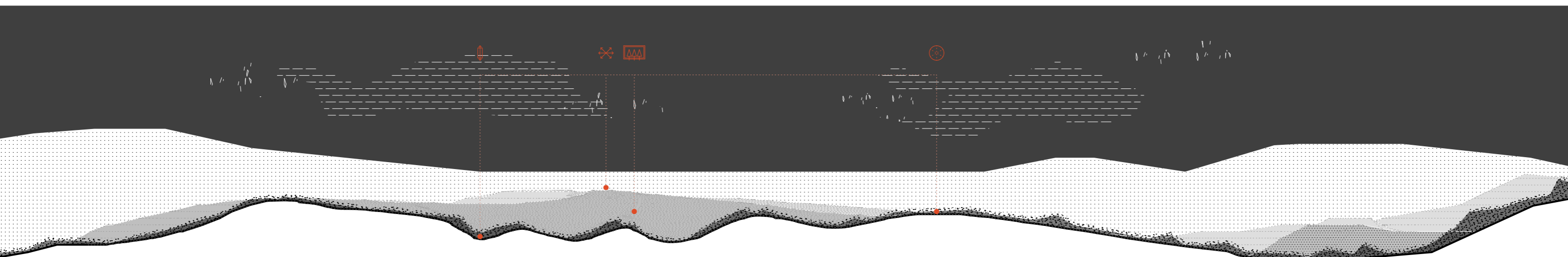
Vzhledem k nutnosti zohlednění a posílení kulturních hodnot lesního komplexu je nezbytná úzká spolupráce s lesníky a jinými specialisty.

Cílem návrhu je zajištění a posílení nově vytvořených intervencí-kulturních hodnot v rámci lesních komplexů, jako:

- zajištění rozlohy již vykáčených míst a mýtin, které jsou využity v návrhu (My-mýtina, Menhir)
- opakování výsadeb smrků, popřípadě jiných dřevin (Rozhledna, Skutečné zastavení)
- péče o jednotlivé kusy dřevin, které jsou zásadní pro určitou lokalitu (Trojhledí, U dubu)

Těmito zásahy se docílí zachování funkčnosti intervencí v průběhu času.

[1] ŠIMEK, Pavel, KOHLOVÁ, Zuzana, BORUSÍK, Pavel. Systém sídelní zeleně a lázeňská krajina Františkových lázní. Zahradka, park, krajina. č. 4 (2022), str. 39

řez A-Á * 1: 2 500
250m

*zmenšeno z původní velikosti A2, měřítko 1: 2 000

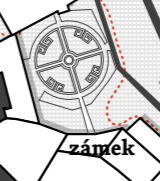

SITUACE*

1:2 500
250m

*zmenšeno z původní velikosti A2, měřítko 1:2 000

- hranice řešeného území
- zástavba
- cesty stávající
- cesty navrhované
- lesní plochy
- trvalé travní porosty
- Regnerovy sady
- soukromé pozemky
- vodní plochy
- vrstevnice, ekv. 5m/1m

cestní síť

Navržená cestní síť reaguje na vytvořenou mentální mapu spojených míst a dynamickou morfologii.

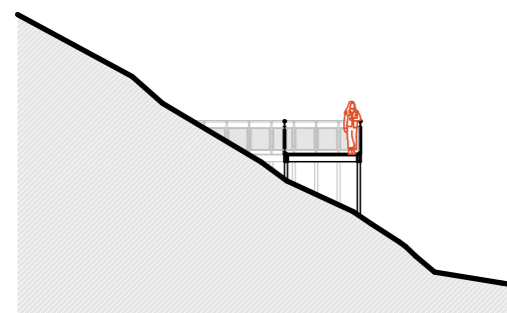
Cestní síť lze dělit podle hierarchie, šířky cest a materiálu.

Hlavní materiálem pro cesty je použit glorit. Materiál snese dočasné zatížení těžebních strojů a prudký sklon.

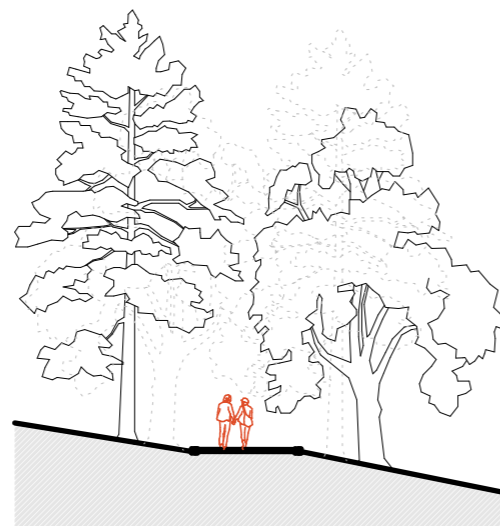
Ocelový pororošt je navržen v místech kde není možno vést cestu po terénu.

Na hierarchicky nejnižších třídách cest a ve vhodném terénním sklonu je použit materiál MZK - mechanicky zpevněné kamenivo.

Hierarchie je určena podle stávajících aktivit v území a nově navrhovaných intervencí. Nejhojněji je využívána alej Kateřiny Zaháňské a obvodové části řešeného území. Rozšířením cestní sítě vznikají cesty střední hierarchie. Nejnižší hierarchie je určena cestám, které jsou vedlejší, nebo které co nejméně narušují lesní plochy.

typický řez, schéma ocelového pororoštu, 1: 250

typický řez, gloritová cesta, 1: 250

Vytvoření cest na základně konceptuálního spojení zájmových bodů/intervencí.

- mentální spojení bodů
- navržená cestní síť
- stávající cestní síť

PODÉLNÝ SKLON

- <6%, velmi mírná sklonitost, prakticky bezbariérové
- 7-10%, střední sklonitost
- 11-16%, vysoká sklonitost, náročný terén
- schodiště

HIERARCHIE

- nejvyšší, hlavní tahy podél řešeného území, hlavní spojnice, šířka cesty 3,5-4,5m
- střední, dodatečné spojnice hlavních tahů, šířka cesty 2,5m
- nízká, vedlejší cesty, šířka cesty 1,5m

MATERIÁL

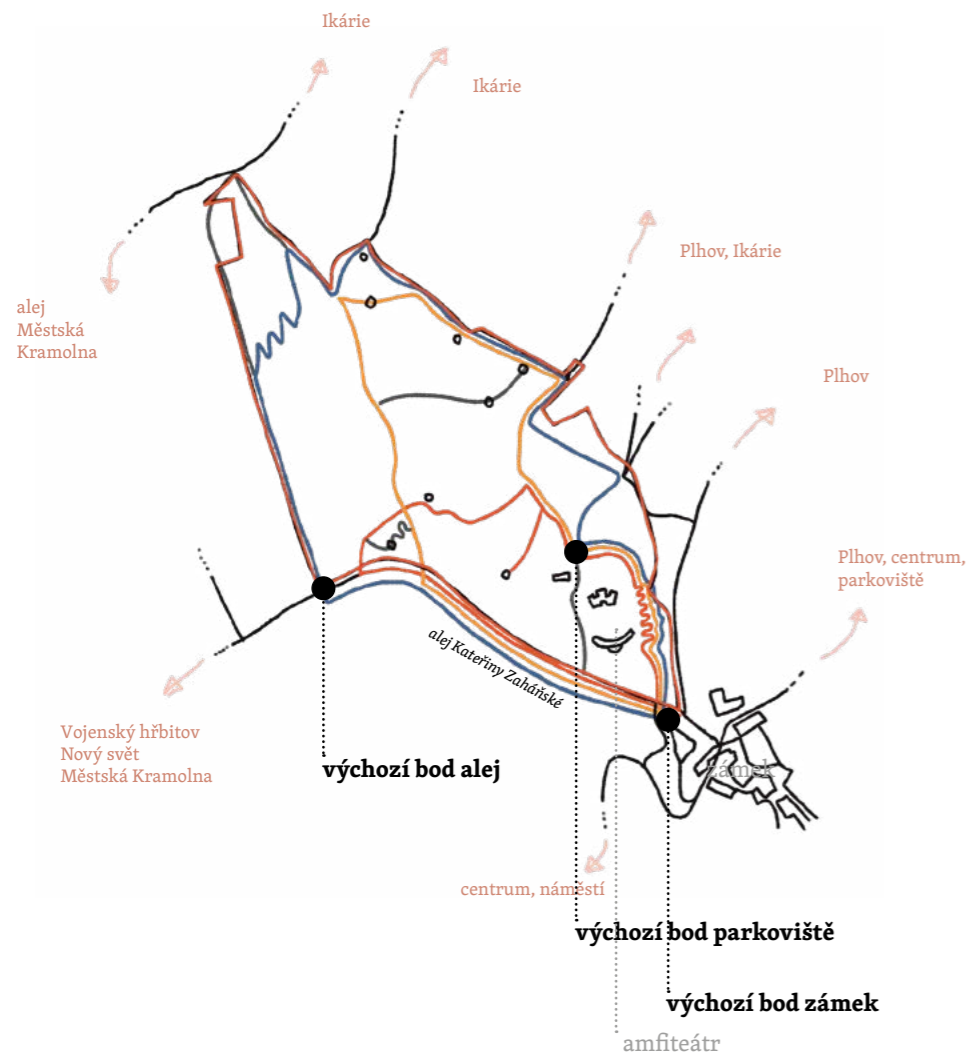
- glorit
- MZK (mechanicky zpevněné kamenivo)
- ocelový pororošt
- kamenné schodiště
- beton

okruhy

Sytém cest je navržen jednak jako propojující území s ostatními částmi města, druhak jako okružní systém uvnitř řešeného území. Cesty reagují na morfologii a spojují vytvořené intervence.

Okruhy fungují na systému tří výchozích/konečných bodů. Zámek, parkoviště, střed aleje. Výchozí body fungují jako zázemí pro výlet a jsou v nich umístěny informační tabule, rozcestníky a drobný mobiliář.

Díky výchozím bodům a navrženému systému cest je celkové převýšení společné pro všechny okruhy. Nejvyšší bod 426 m.n.m., nejnižší bod 365 m.n.m. > celkové převýšení 61 m.

VÝCHOZÍ BOD ZÁMEK

Promenáda, veřejný prostor. Vaše cesta může začít i skončit tady, aniž byste vkročili do lesů, i tak zde naleznete mnoho způsobů jak se zabavit.

VÝCHOZÍ BOD PARKOVIŠTĚ

Lokální parkoviště s drobným zázemím. Parkoviště je navrženo pro osm osobních nebo nákladních automobilů. Při běžném provozu může využít každý návštěvník, při provozu amfiteátru je parkoviště uzavřeno a je k dispozici pouze účinkujícím.

VÝCHOZÍ BOD ALEJ

Ve středu aleje, vstup do lesů. Nejvzdálenější místo od zámku i centra města, nejbližší pro městskou část Nový svět nebo Městskou kramolnu.

MALÝ OKRUH

Co je malý, to je milý. Nejkratší okruh, nejnáročnější stoupání. Jenom pro otrlé.

Celková délka: 1km
Počet bodů přímo na trase: 1
(Počet bodů na trase o trochu dál: 2)

STŘEDNÍ OKRUH

Střední délka, střední náročnost.

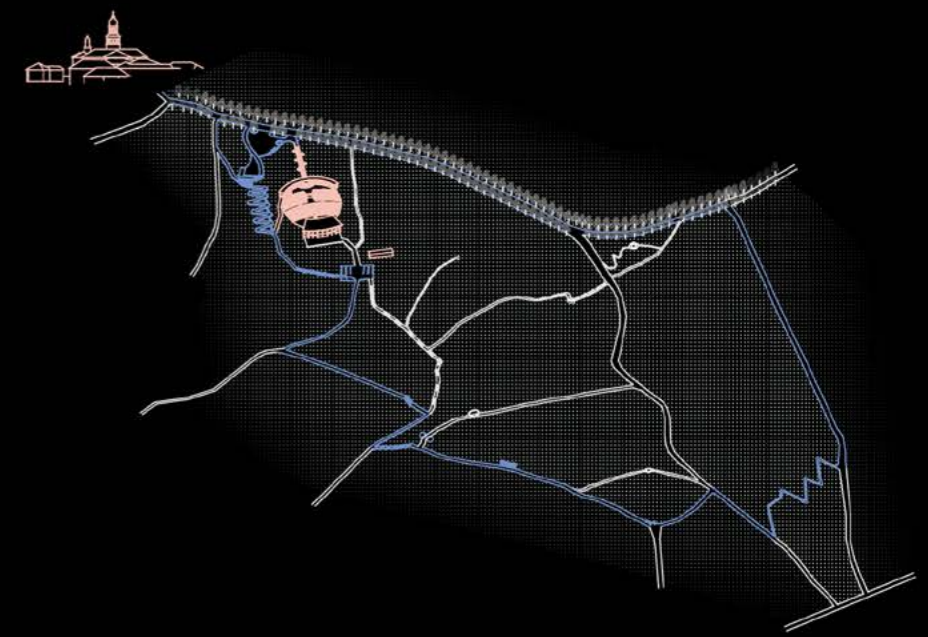
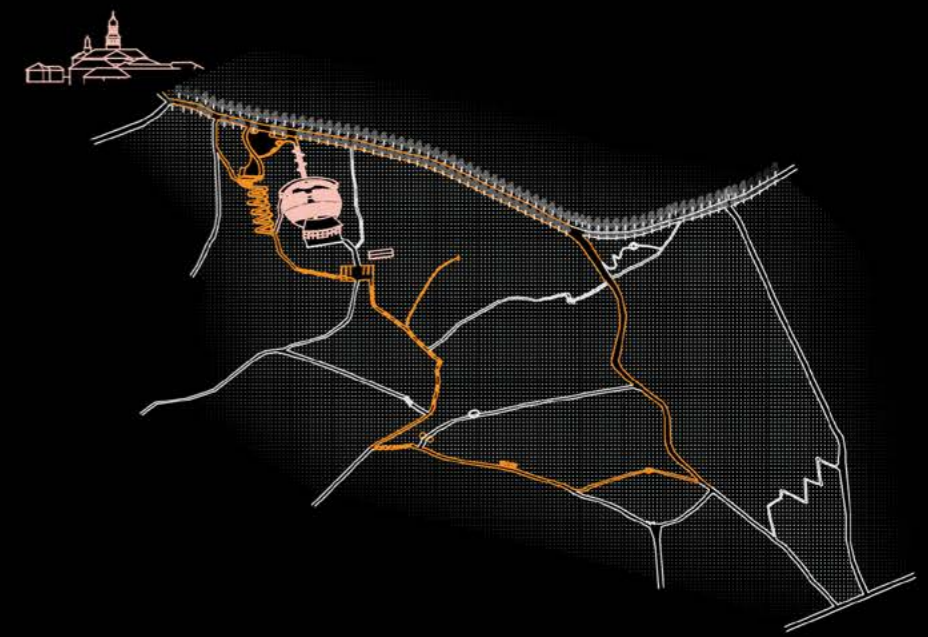
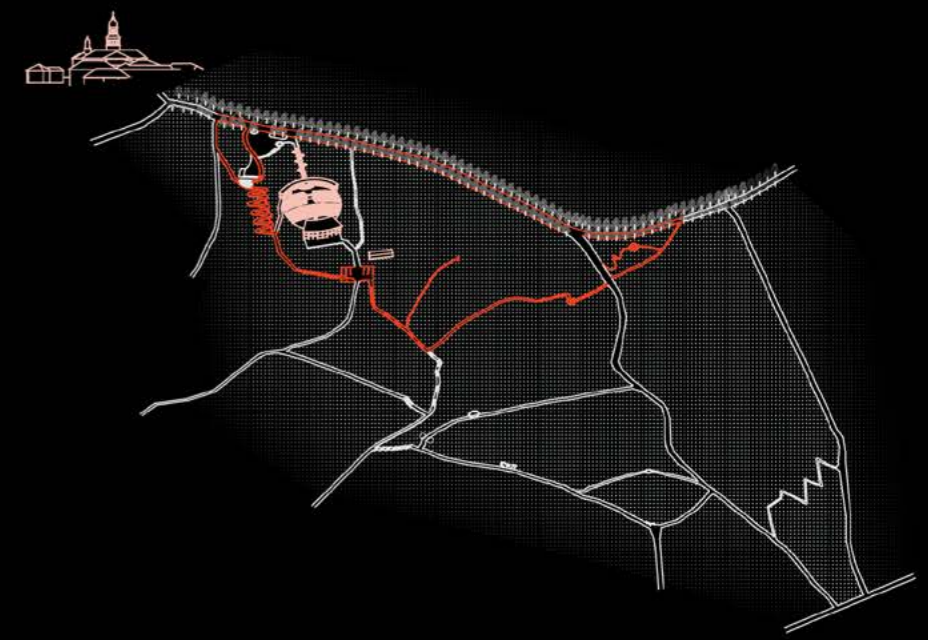
Celková délka: 1,5km
Počet bodů přímo na trase: 3
(Počet bodů na trase o trochu dál: 2)

VELKÝ OKRUH

Jít po hranici. Nejodlehlejší místa. Výchozí bod - dolů - nahoru - dolů - na-horu - konec,

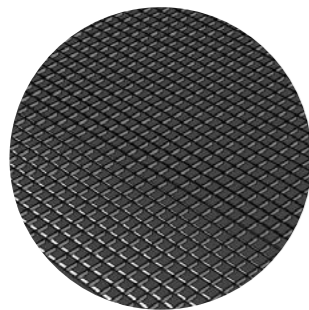
Celková délka: 2,5km
Počet bodů přímo na trase: 3
(Počet bodů na trase o trochu dál: 2)

materiály

pískovec
-schodiště,

ocelový pororošt
-cesty

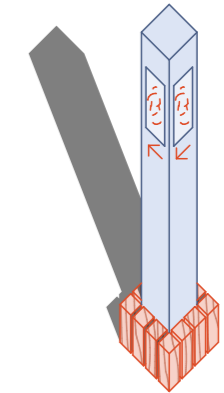
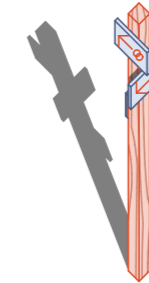
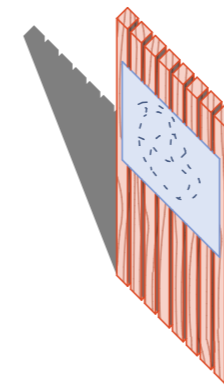

dřevo
-prvky zastavení, mobiliář

mobiliář

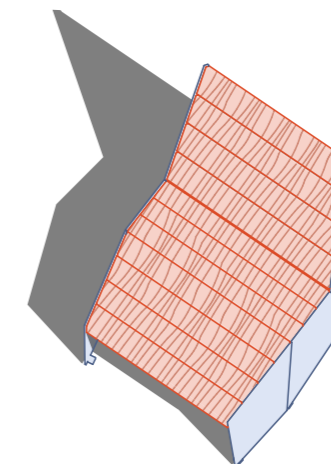
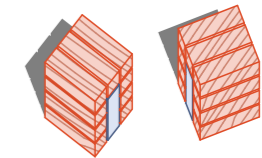
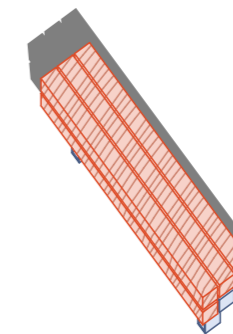
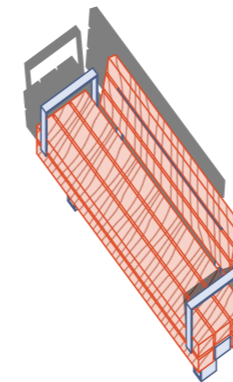
UKAZATELE, TABULE

- (1) na výchozích bodech, mapa území s popisem, okruhy,...
- (2) na rozcestích, okruhy a intervence, vzdálenost v minutách chůze
- (3) na rozcestích, směr intervence

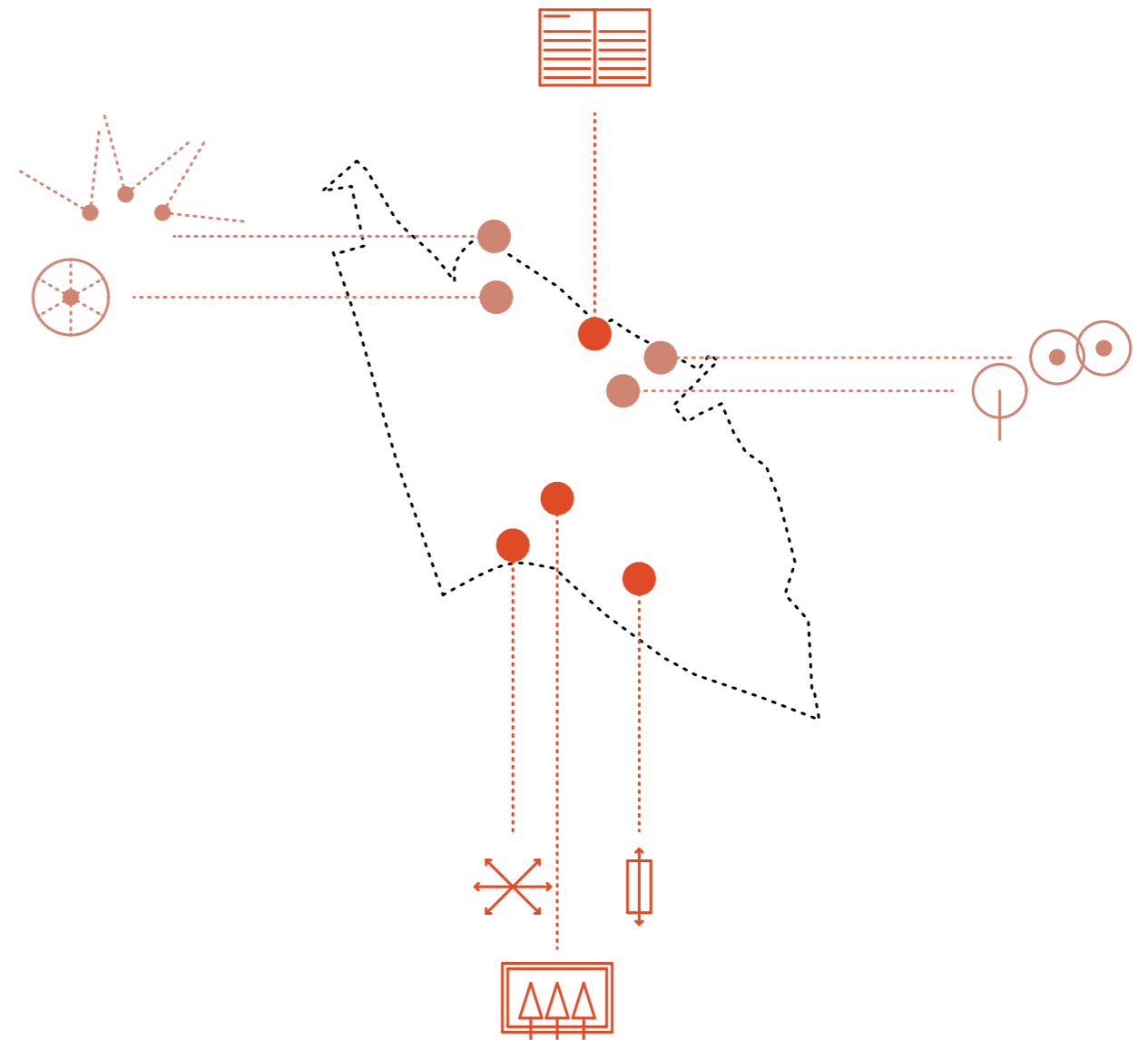

MOBILIÁŘ

Dřevěné lavice s opěrkami i bez, pevně montované k zemi/podkladu.
Odpadkové koše jsou umístěny pouze u aleje Kateřiny Zaháňské z důvodu snadného odvozu odpadu technickými službami.

interence
body, zásahy, malé a velké

trojhledí

trojhledí

M1

(pasportizace str. 16-17)

PODSTATA

Výhled, obzor. Země - nebe. Krkonoše - Stolové hory - Orlické hory. Ničím nerušené. Klid a ticho

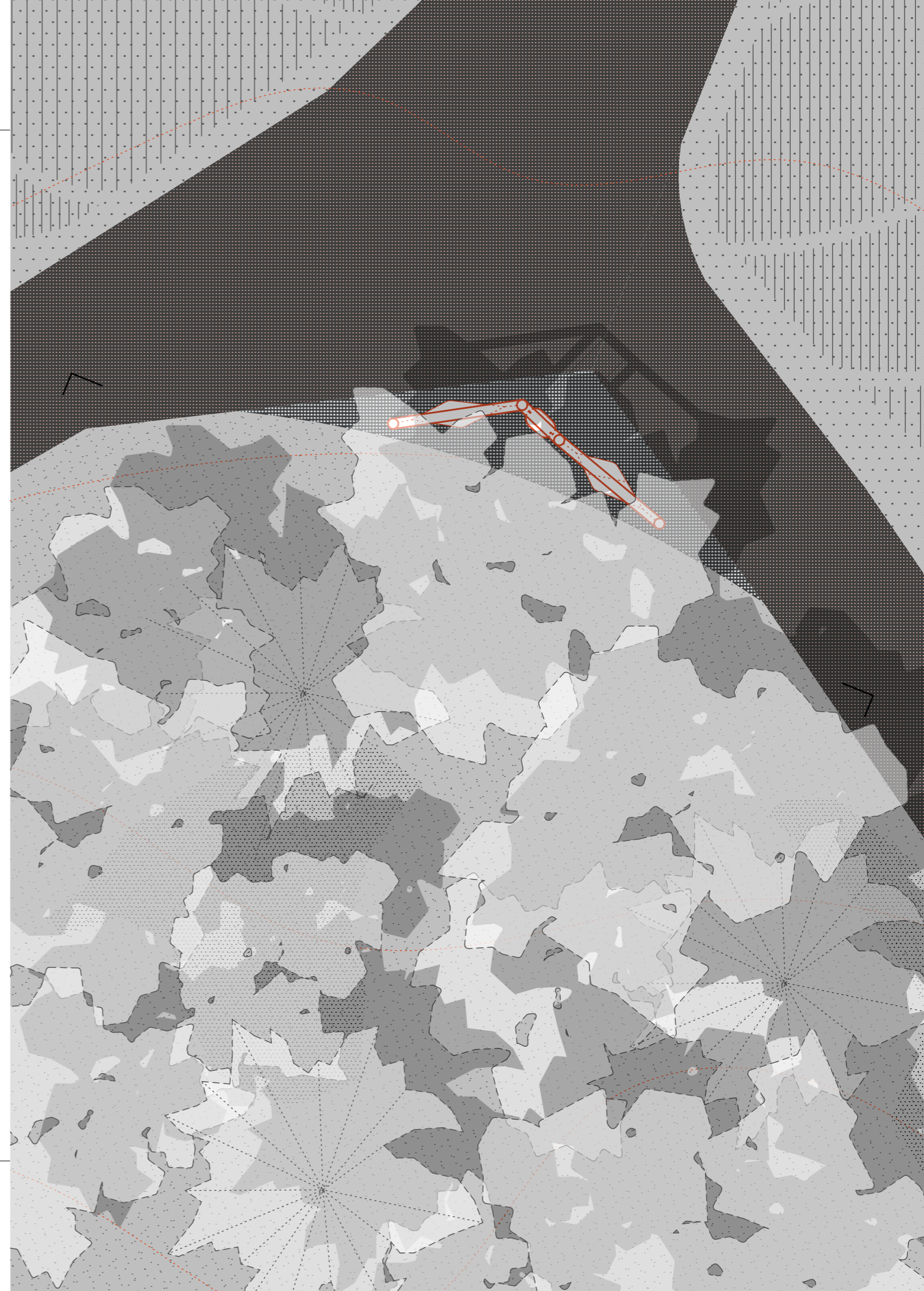
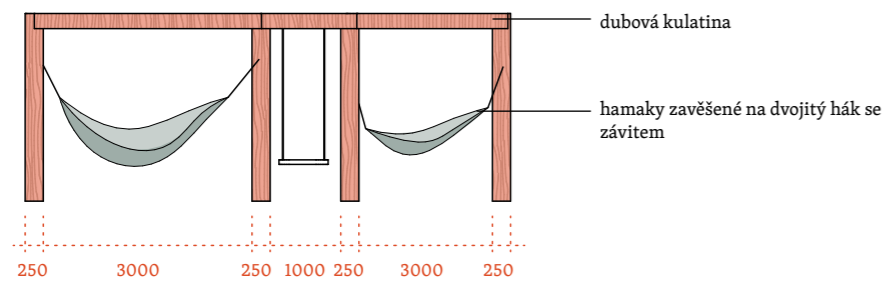
VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

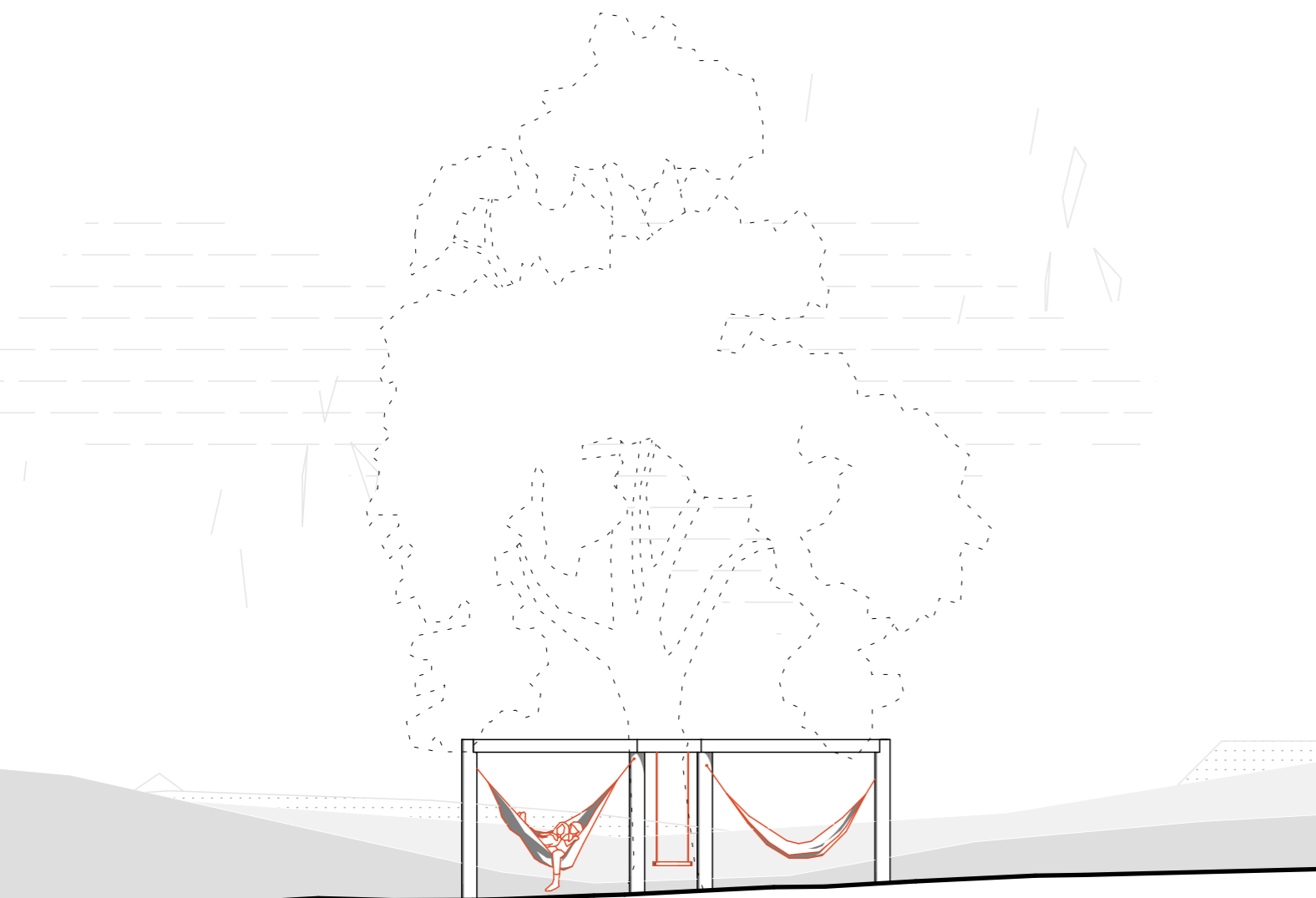
Široký výhled, ničím nerušený. Potenciál rozhledny? Zajištění nerušení výhledů!

Troj-hledět.

Výhledy do tří stran. Krkonoše - Broumovsko - Góry Stolowe

Dřevěná konstrukce s možností připevnění houpacích sítí a zabudovaná houpačka. Každá sekce je orientovaná na jednu stranu výhledů.

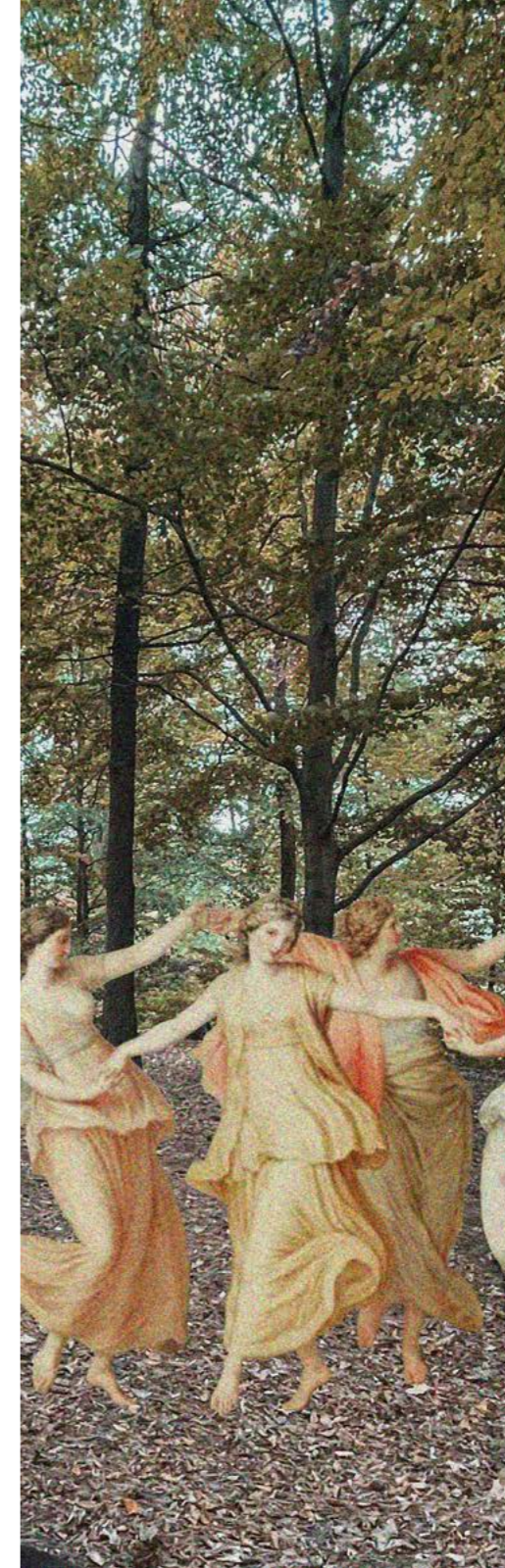
MY-mýtina

foto: Petra Hušková
výřez obrazu: A landscape with four nymphs dancing, Giovanni Battista Cipriani

MY-mýtina

M2

(pasportizace str. 16-17)

PODSTATA

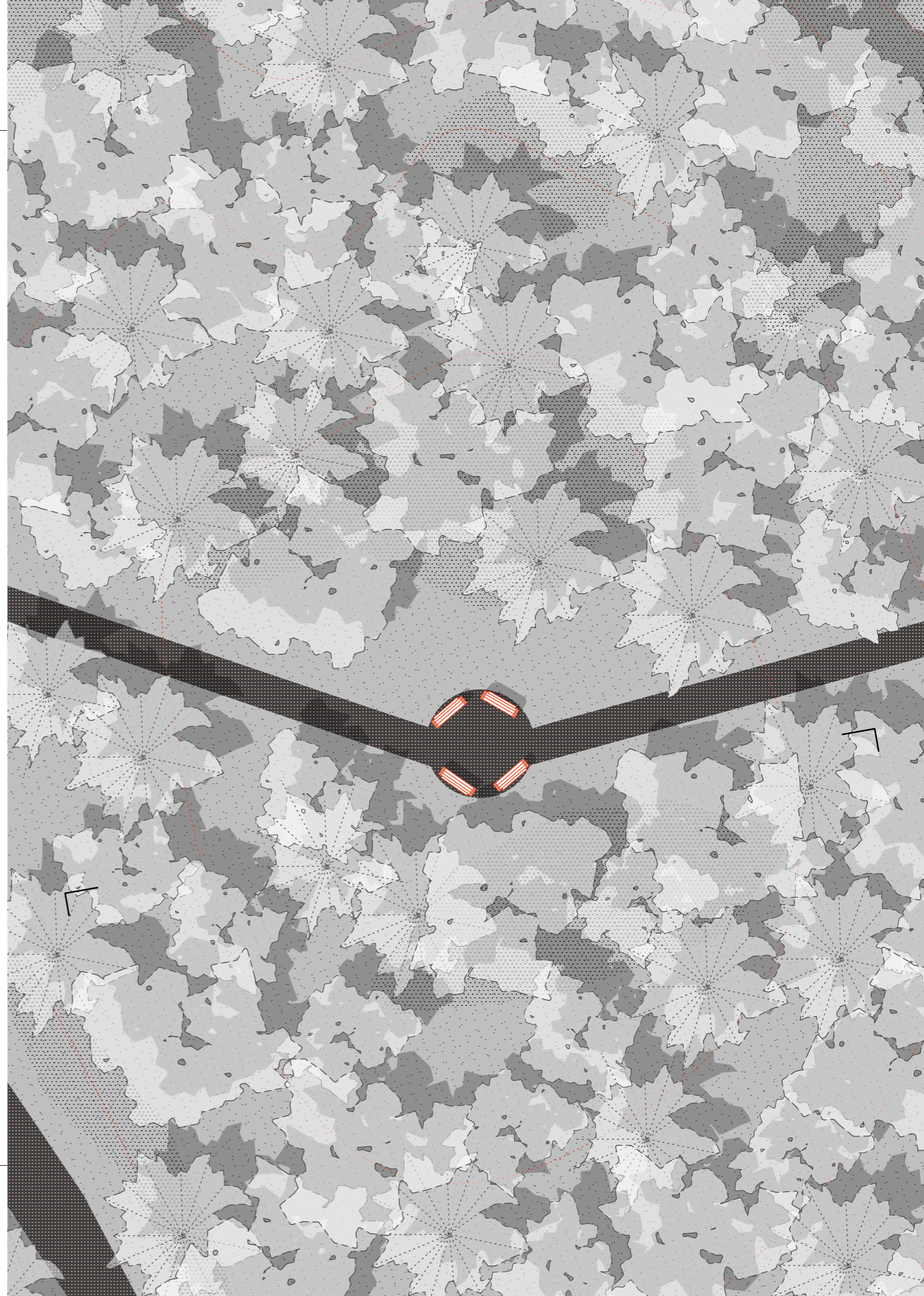
Mýtina. Proč zrovna tady? Rozlehlé políčko mezi stromy, pohled nahoru - nebe, pohled do stran - lesy. Pohled dovnitř - my.

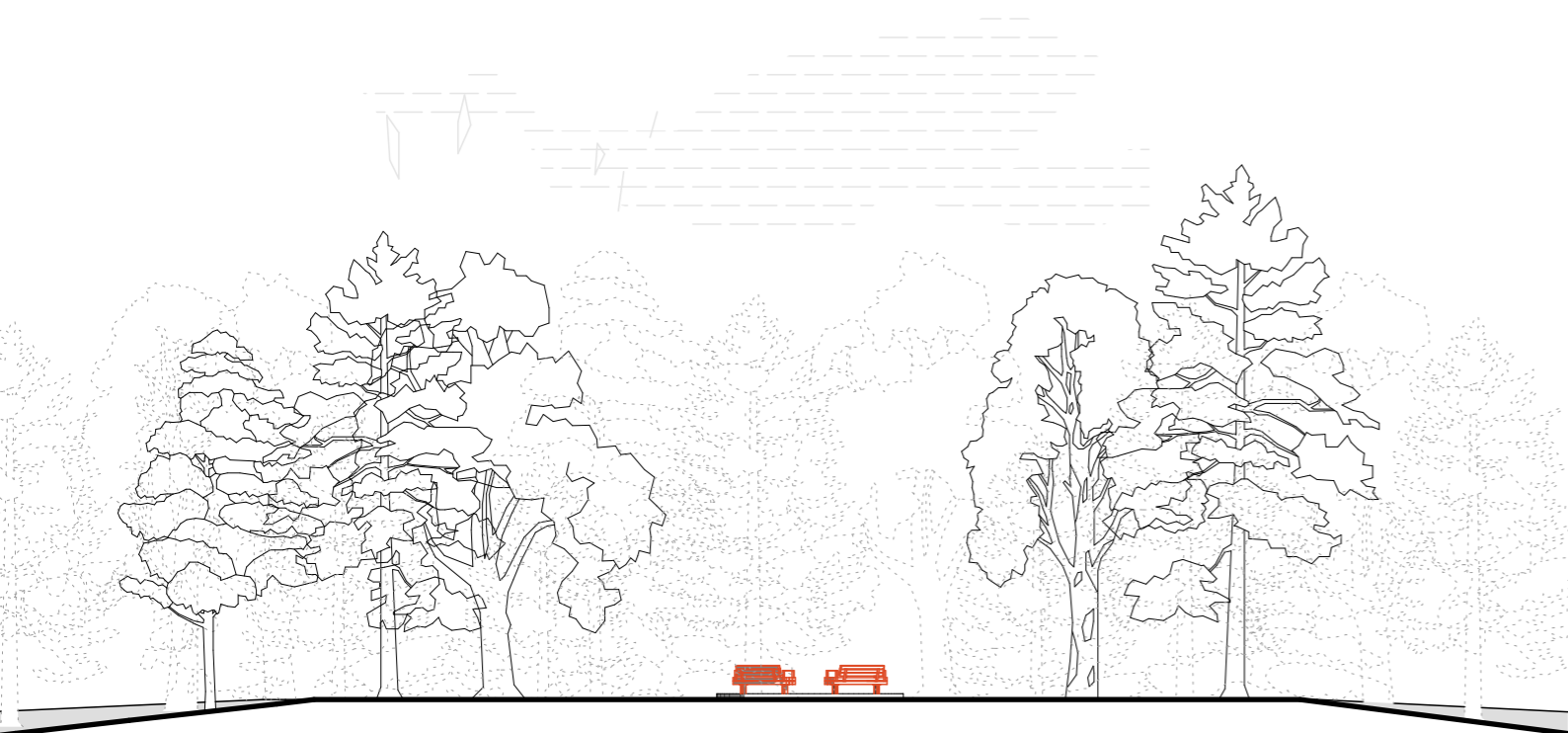
VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

Zajištění rozlohy poměrně velké mýtiny. Místo setkávání? Ohniště? Prázdné místo, prostě jako mýtina?

Pohled do sebe sama - my, lidi.

Mýtina situovaná na vyvýšeném hrbolku, pevně sevřená stromy. Jediné místo na které můžeme upřít pohled je na dění na mýtině. Lavičky jsou postaveny do kruhu uprostřed mýtiny na osluněné místo umístěné na cestě. *Přijdu - posadím se - zamyslím se - poděkuji - odejdu.*

HIDE PARK

ale s měkkým i

HIDE PARK

ale s měkkým i

Posloucháme - diskutujeme - relaxujeme

V současnosti se v okolí aleje a v lesích pohybuje velké množství jak školních tak mimoškolních aktivit. Touto intervencí se rozšiřuje jejich pole působnosti a vytváří se bezpečné a klidné místo pro venkovní výuku nebo obyčejné posezení.

Umístění konstrukce je navrženo v blízkosti zástavby rodinných domů, probíhá zde tak sociální kontrola z venku.

Struktura je navržena ze tří funkčních částí.
Poseďové schody a řečnický pultík.
Kulatý stůl.
Odpočinková zóna.

Intervence je inspirována Hyde parkem v Londýně, konkrétně částí „Speakers' corner“, kde je povoleno vyjadřovat se na jakákoliv téma.

M3

(pasportizace str. 16-17)

PODSTATA

Řídký les, široké rozestupy mezi stromy.
V blízkosti rodinné zástavby.

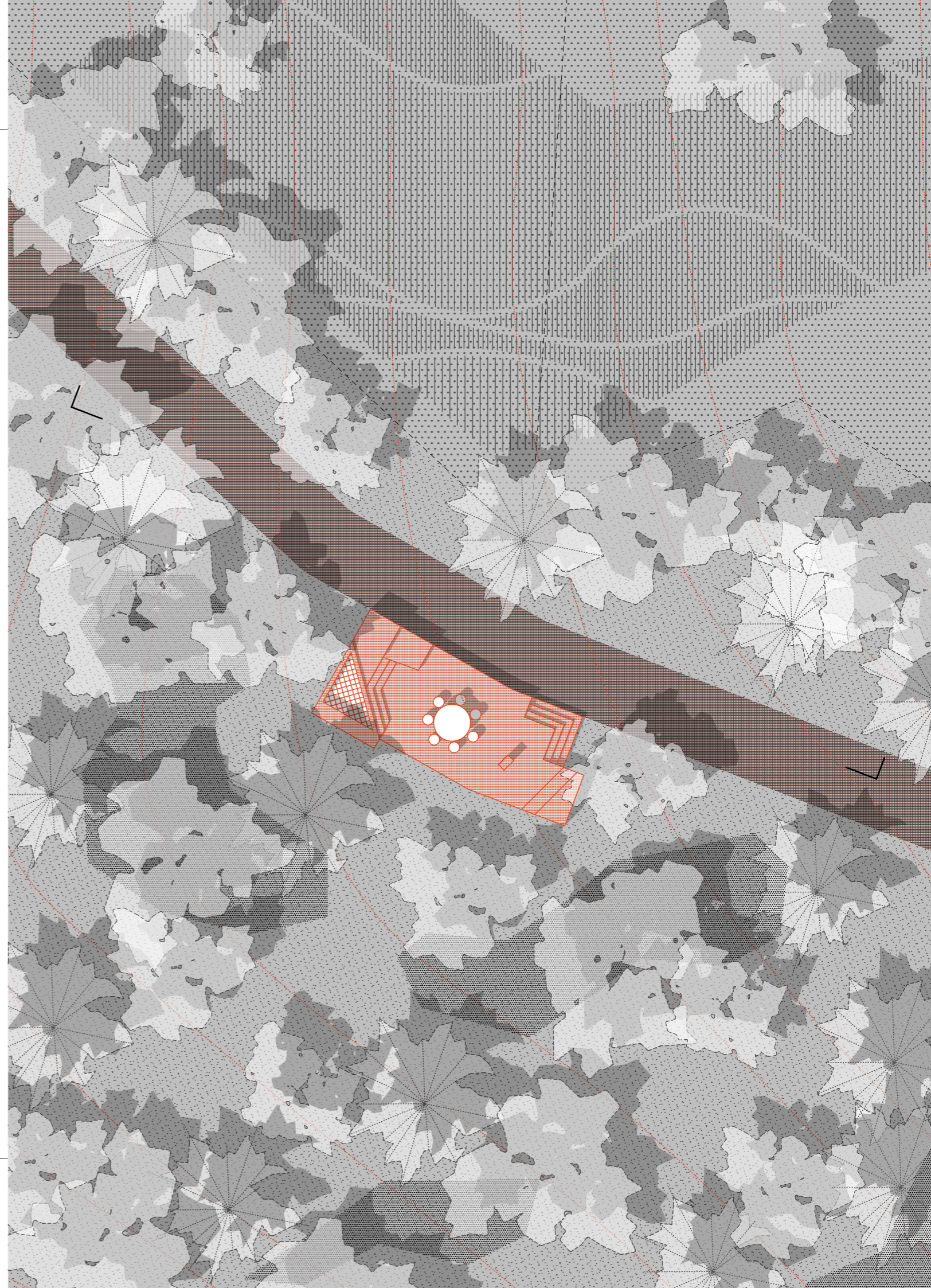
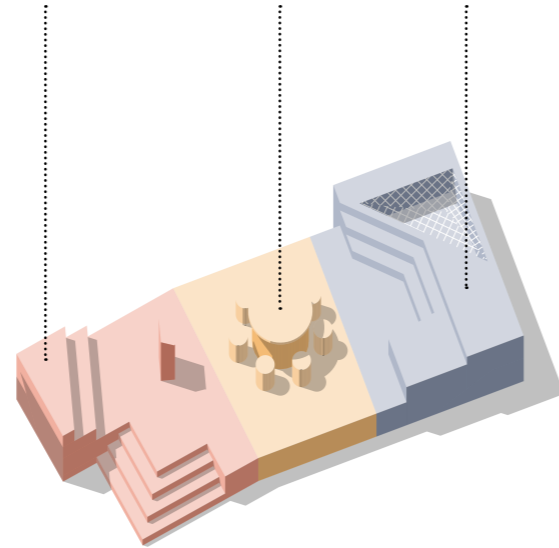
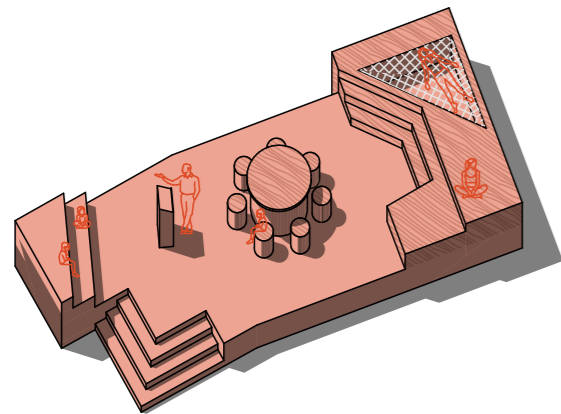
VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

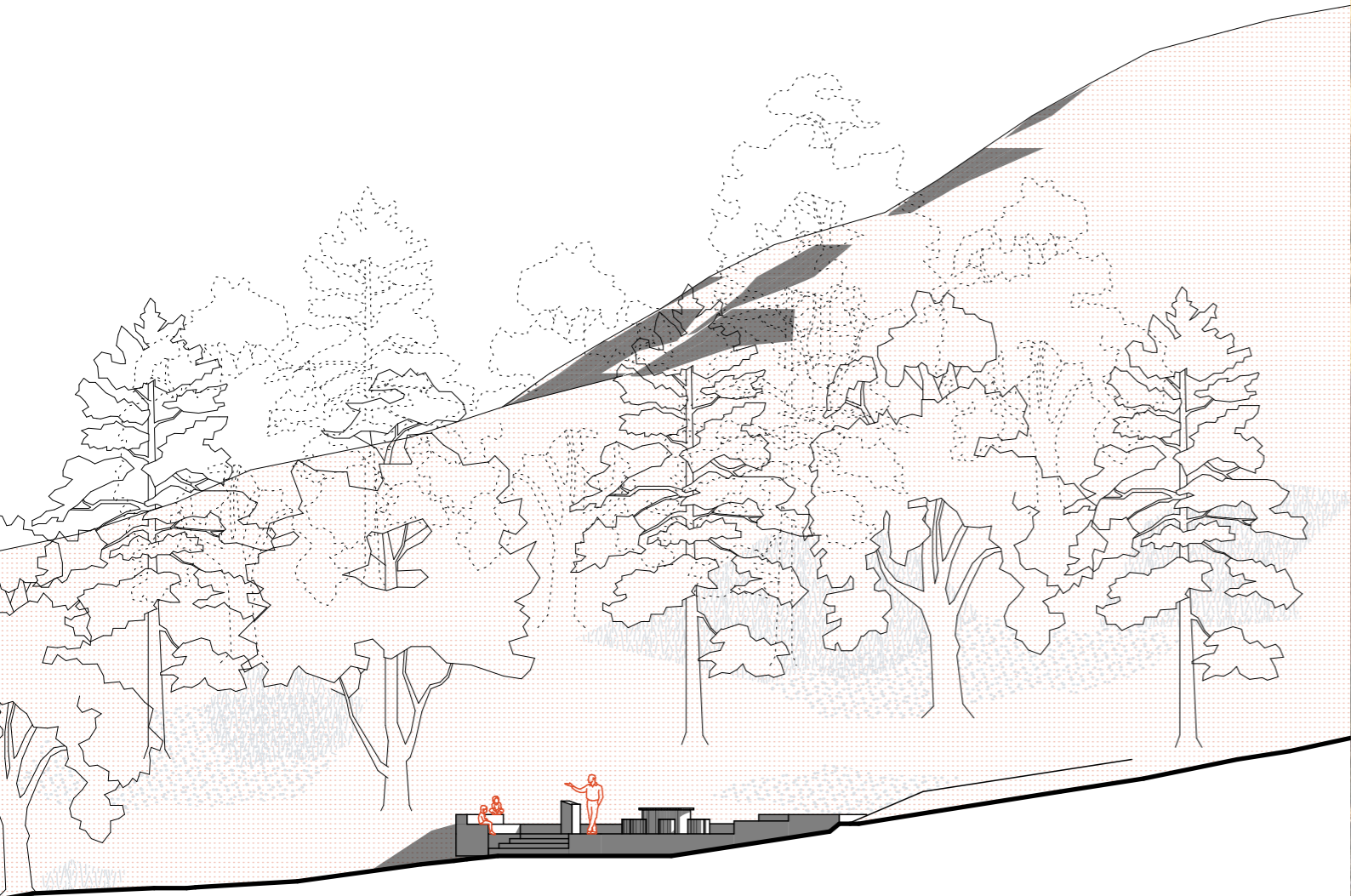
Velké rozestupy mezi stromy poskytují široké pole působnosti, větší zásah nebo prvek. „Nijakost“ místa ovšem předem neurčuje charakter možného zásahu.

„posloucháme,
učíme se“

„u kulatého
stolu“, disku-
jeme

„relaxujeme“

pokojíčky

pokojíčky

M4

(pasportizace str. 16-17)

PODSTATA

Borůvkové políčko uprostřed ničeho. Volná obloha po nekonečných lánech smrkového lesa. Duby a břízy umocňují příjemný pocit.

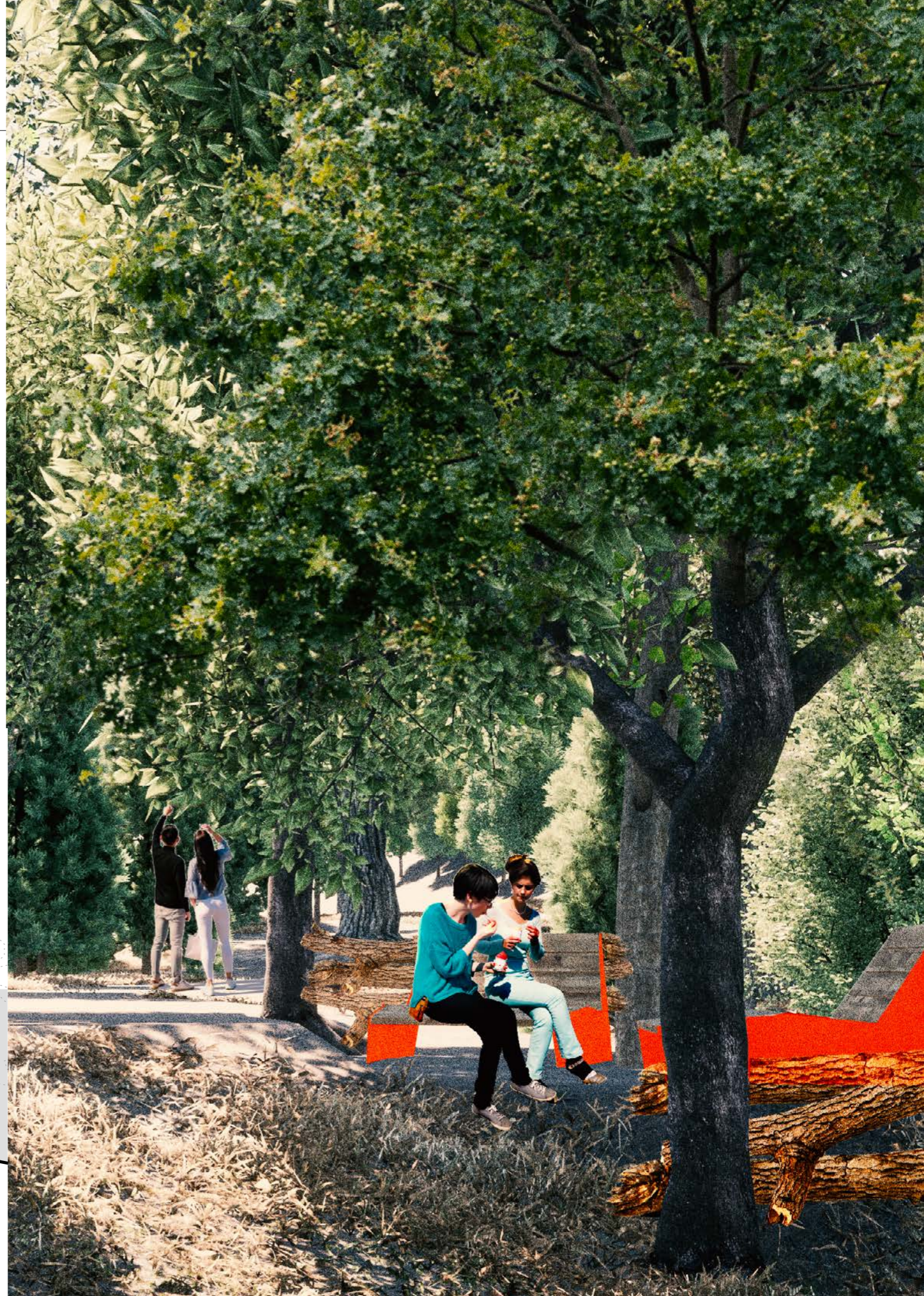
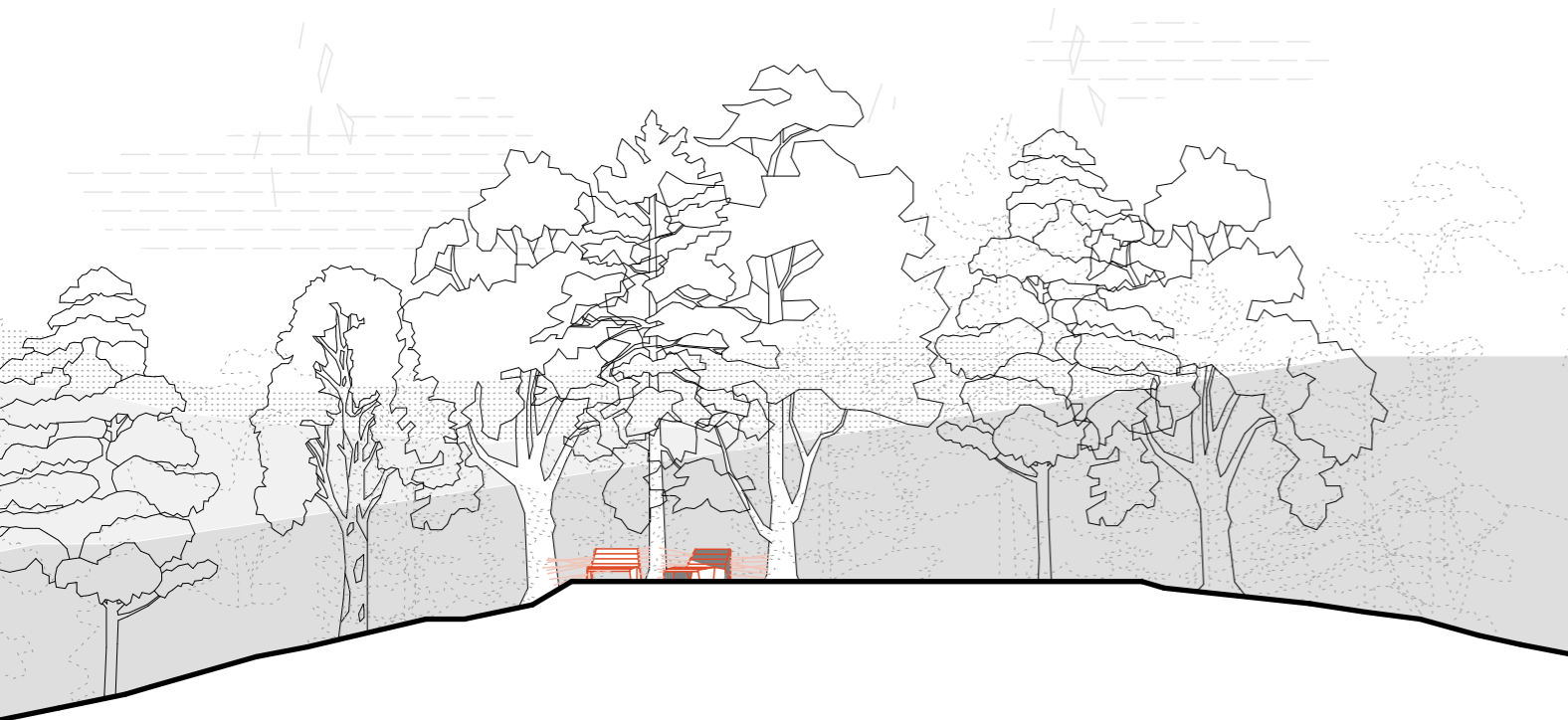
VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

Klidové místo, místo setkávání? Podpořeni charakteru, tři patra - dole, uprostřed, nahoře.

Zastavení po dlouhé cestě. Půlku jsem ušel, půlka je přede mnou.

Usazením mobiliáře mezi stávající vzrostlé listnaté stromy vznikají „pokojíčky“, kde si návštěvník může odpočinout. Po vykácení lesníci v lese zanechávají roští a větve dál nevhodné k jakékoliv spotřebě. V intervenci navrhuji jejich využití mezi stávajícími stromy jako odclonění od cesty a vytvoření skutečného pocitu intimnosti.

u dubu

u dubu

M5

(pasportizace str. 16-17)

PODSTATA

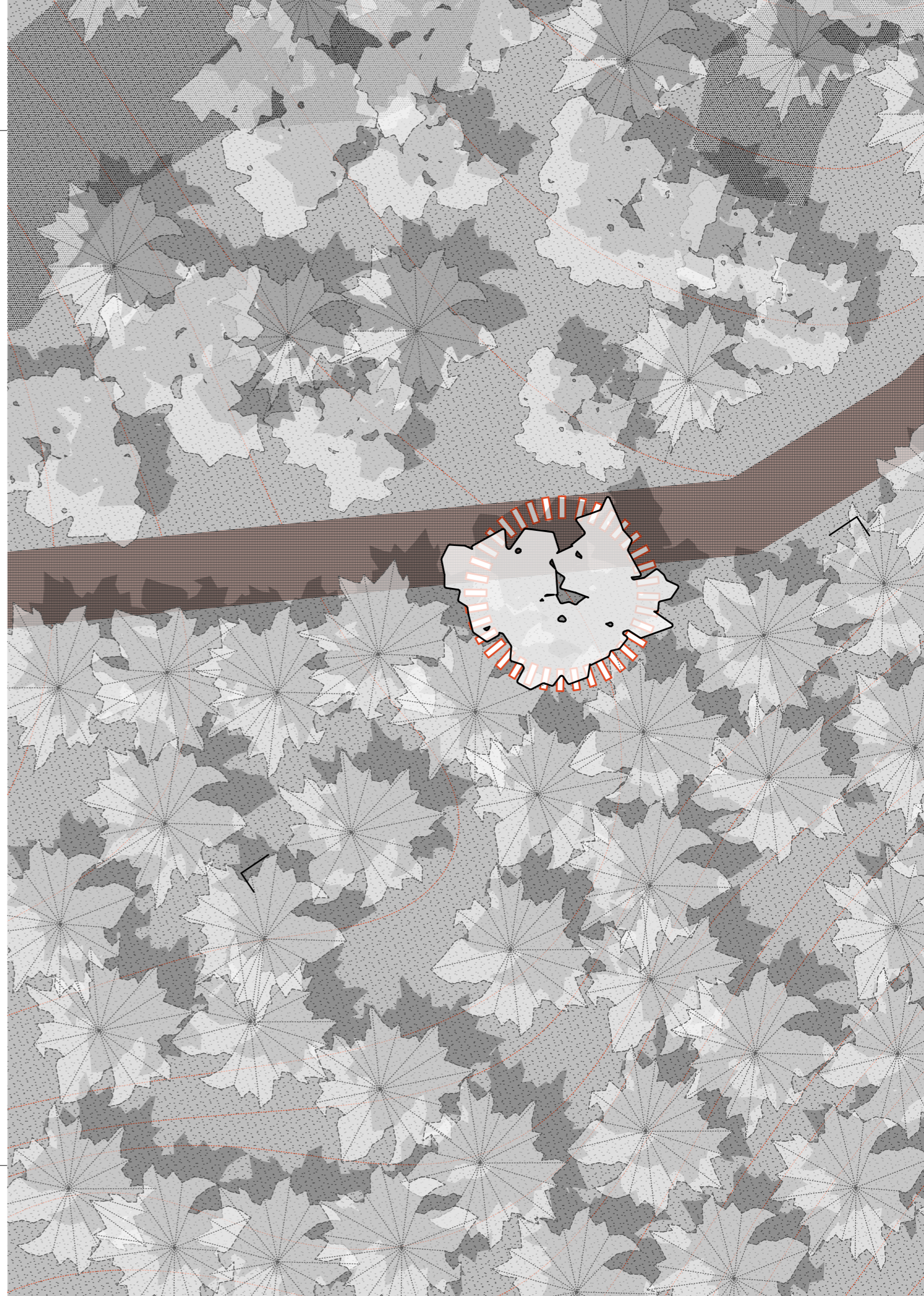
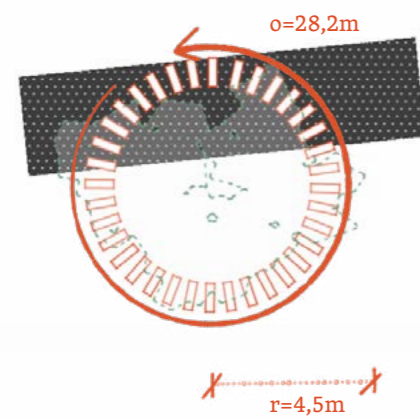
Osamocený dub uprostřed smrkové monokultury. Malý klenot schovaný mezi změtí stromů.

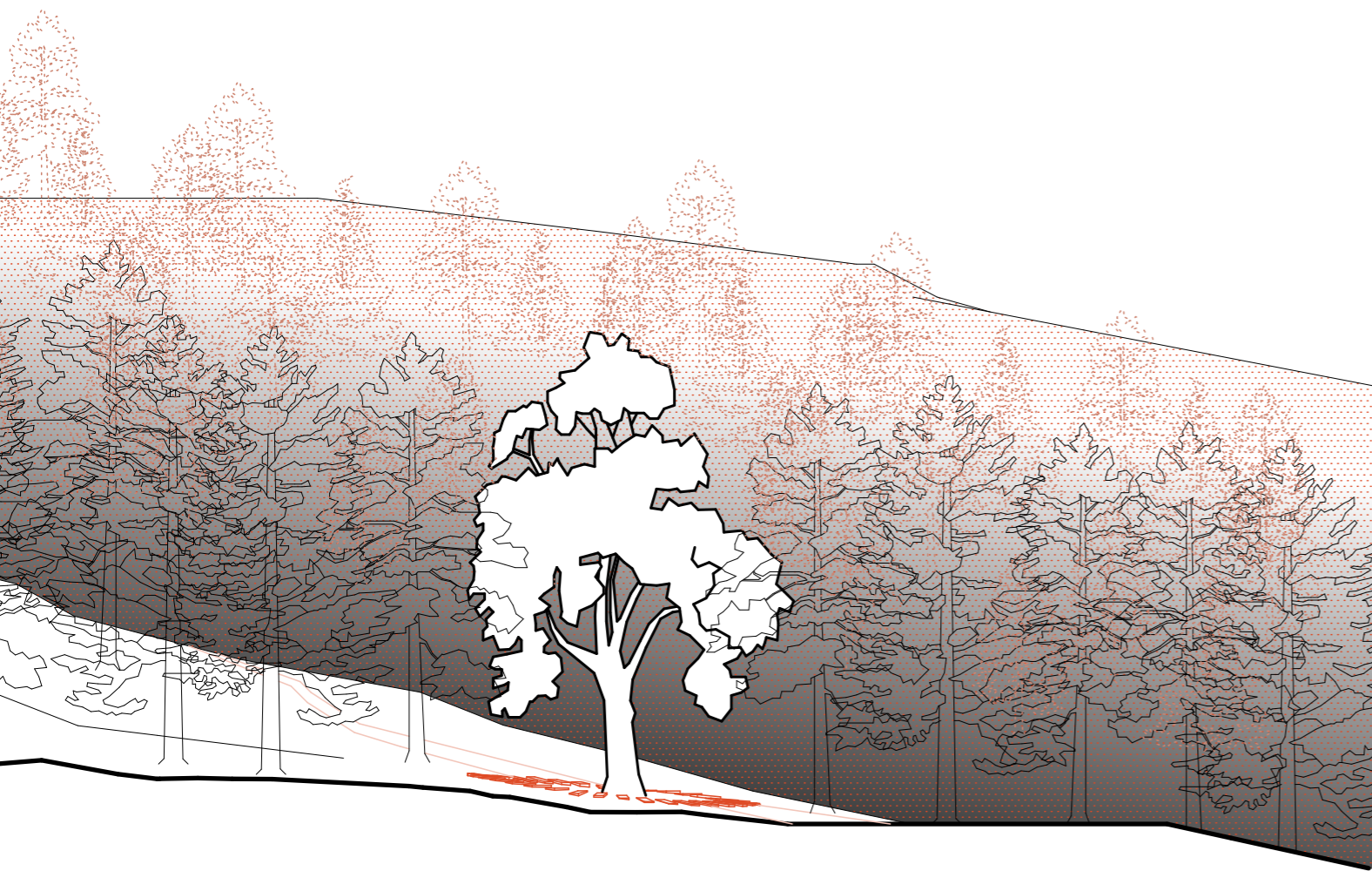
VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

Zásah, který nebude rušit okolní prostory lesa (zejména kácení a těžbu), landartový prvek, „nízký zásah“

Osamocený dub uprostřed smrkového pole.

Dub je výraznou strukturou sám o sobě, návrhem je jeho umocnění pomocí pískovcových dlaždic umístěných okolo kmenu v poloměru koruny dubu.

rozhledna

„Cimrmanova“

rozhledna

„Cimrmanova“

M7

(pasportizace str. 16-17)

PODSTATA

Srdce v zemi. Vyryté struktury v zemi, které tam jsou co já si pamatuju. O kousek níž výhled do krajiny. Až do Polska.

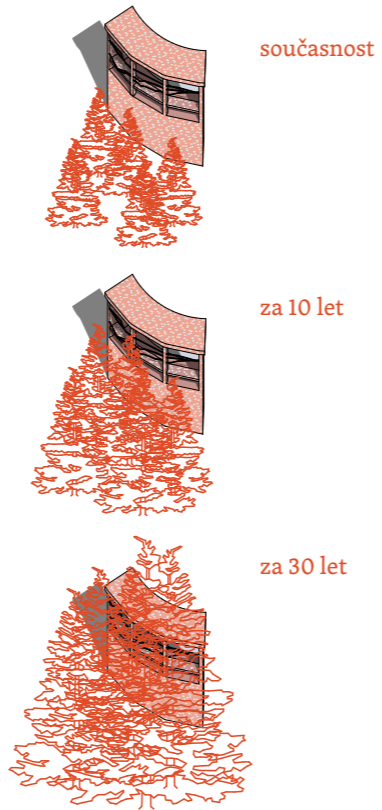
VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

Výhledy. Struktury v zemi. Hrozba, že místo zaroste nově vysázenými smrky.

„Myslím že v tom Járovi Cimrmanovy se ten národ tak trochu vidí.“

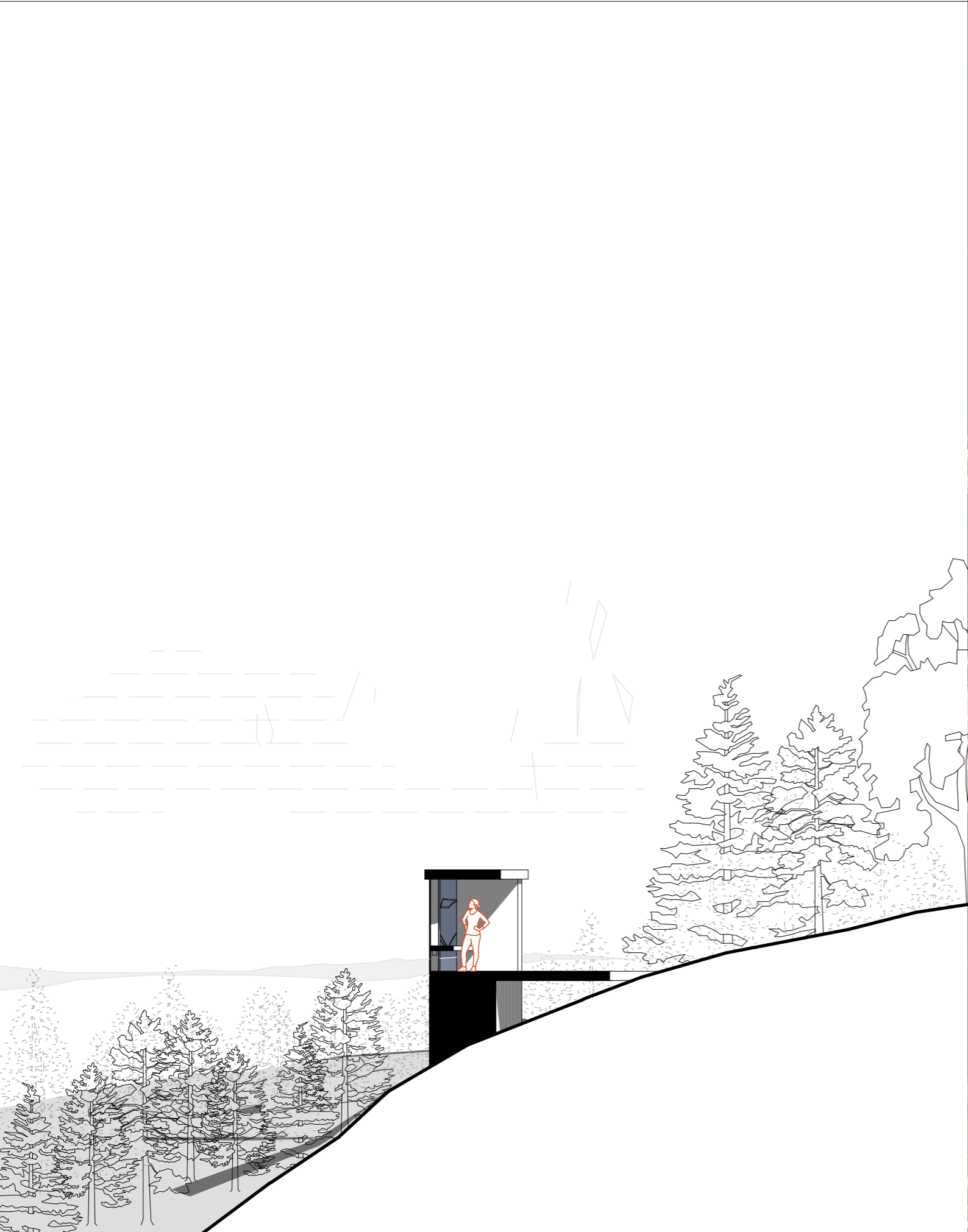
Místo, které v současnosti skrývá výhled v budoucnosti ovšem zaroste smrky. Dnes okno výhledu v budoucnosti „jen“ další smrkový les. Rozhledna reaguje na výhledové místo v současnosti, navrženou ocelovou konstrukcí ve tvaru horizontu protějšších kopců, vsazenou do výhledu reaguje na budoucnost. Pohled na horizont časem zaroste, ale „my uvidíme, co bychom viděli, kdybychom viděli“

jak půjde čas...

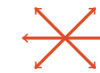
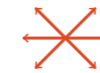
Inspirace pro tvarosloví vepsané ocelové konstrukce - pohled na horizont Broumovské vrchoviny a Góry Stolowe.

menhir

kromlech, mohyla, ježek v kleci

menhir

kromlech, mohyla, ježek v kleci

M8

(pasportizace str. 16-17)

PODSTATA

Nejvyšší místo, teoretický výhled, ale! Stromy, ale průhledy 360. Západ a východ slunce v každém ročním období. Nejvyšší, ale skryté - při průchodu alejí Kateřiny Zaháňské si ho ne všimnete.

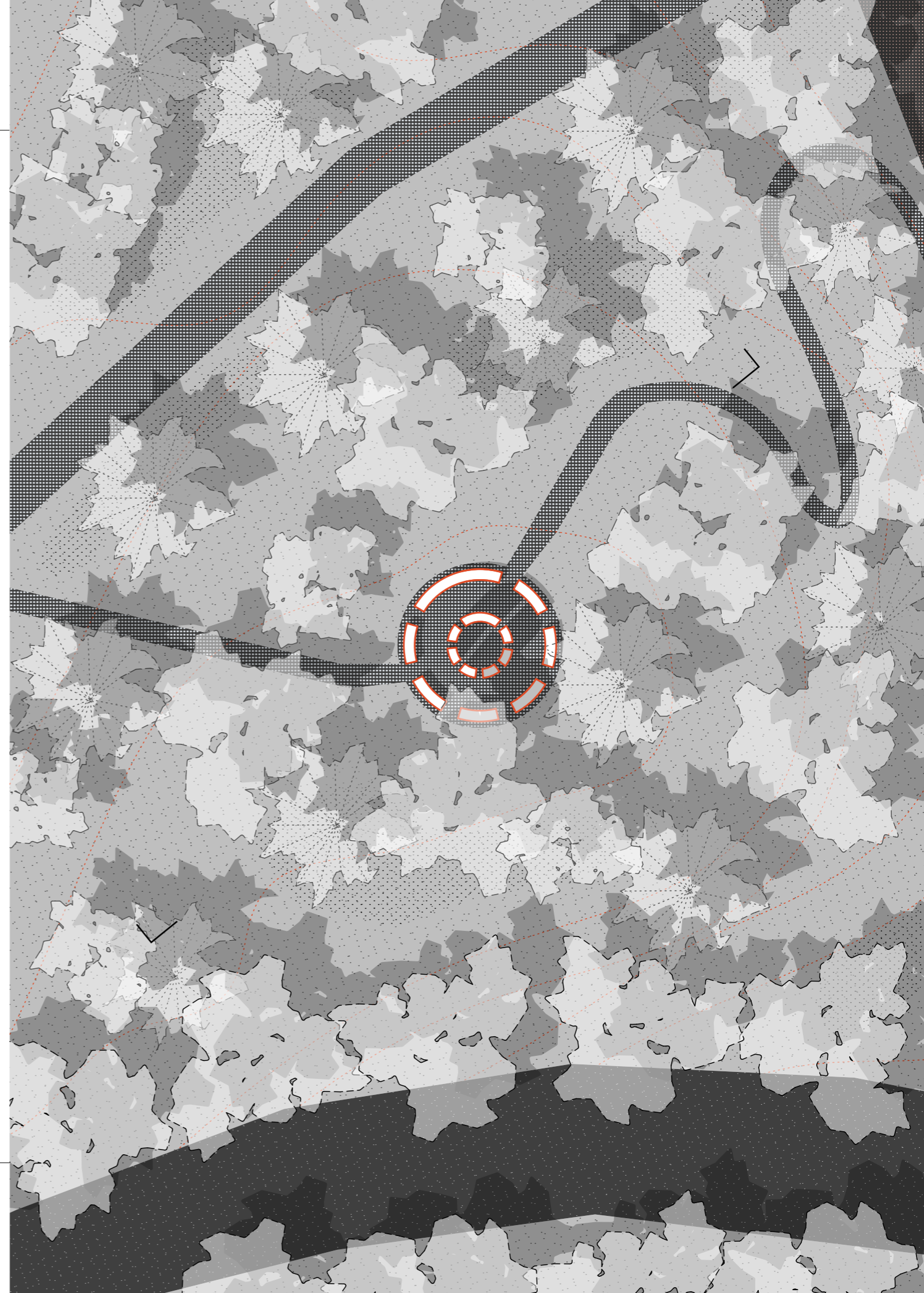
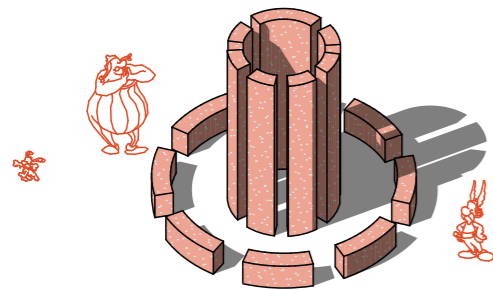
VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

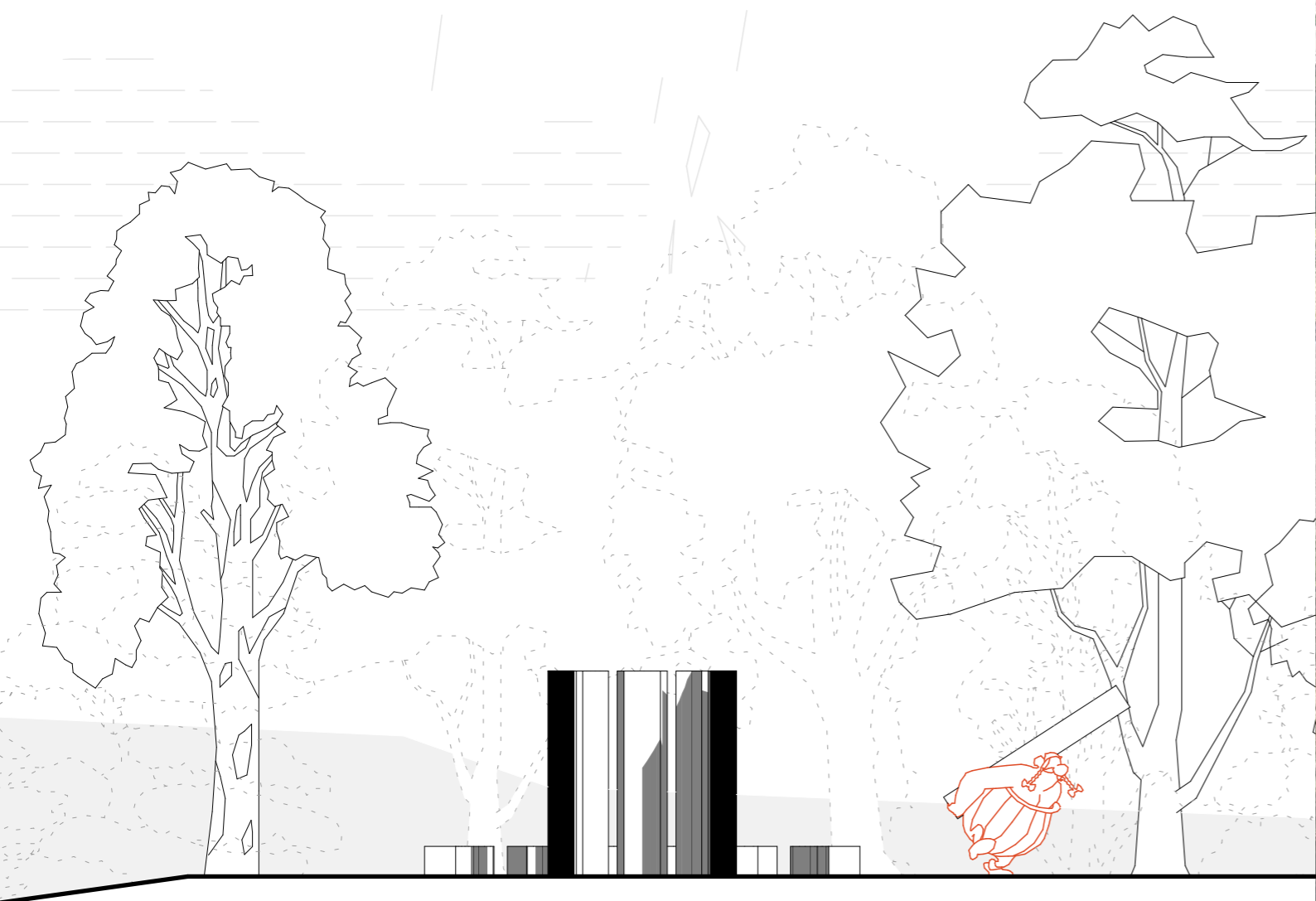
Podpoření průhledů. Využití současného charakteru - nejvyšší místo řešeného území.

Průhledy.

Nejvyšší místo. Napětí. Po křivolaké cestě vyjdu nahoru a posadím se před kamennou strukturou. Skrz průhledy vidím západ slunce.

Pískovcová struktura menhiru umocňuje nejvyšší místo řešeného území. Natočením a rozestupy jednotlivých bodů vznikají mezery které jsou situovány na světové strany. V rovnodennostech nebo slunovratech lze pozorovat východy a západy slunce. Lavice umístěné do kruhu okolo jsou usazeny na osy průhledů, sledovat tak jde západ slunce sám o sobě nebo skrz strukturu

skutečné zastavení

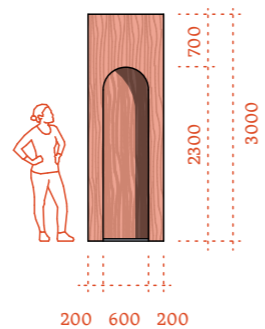
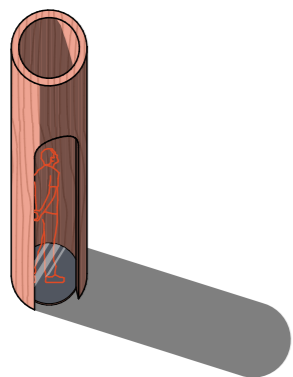

skutečné zastavení

Úkryt, zastavení.

Silný genius loci ve vizuálně a pocitově sevřeném údolí. Navržená struktura-tubus reflektuje území jako takové. Úzkost, vertikálnost. Tubus je vytvořený z dřevěných latí vytvarovaných do kruhového půdorysu. Je dimenzovaný pro jednu osobu, ještě více tak umocňuje výše zmíněné pocity. Na podlaze je umístěno zrcadlo, kterým se docílí nekonečná vertikála.

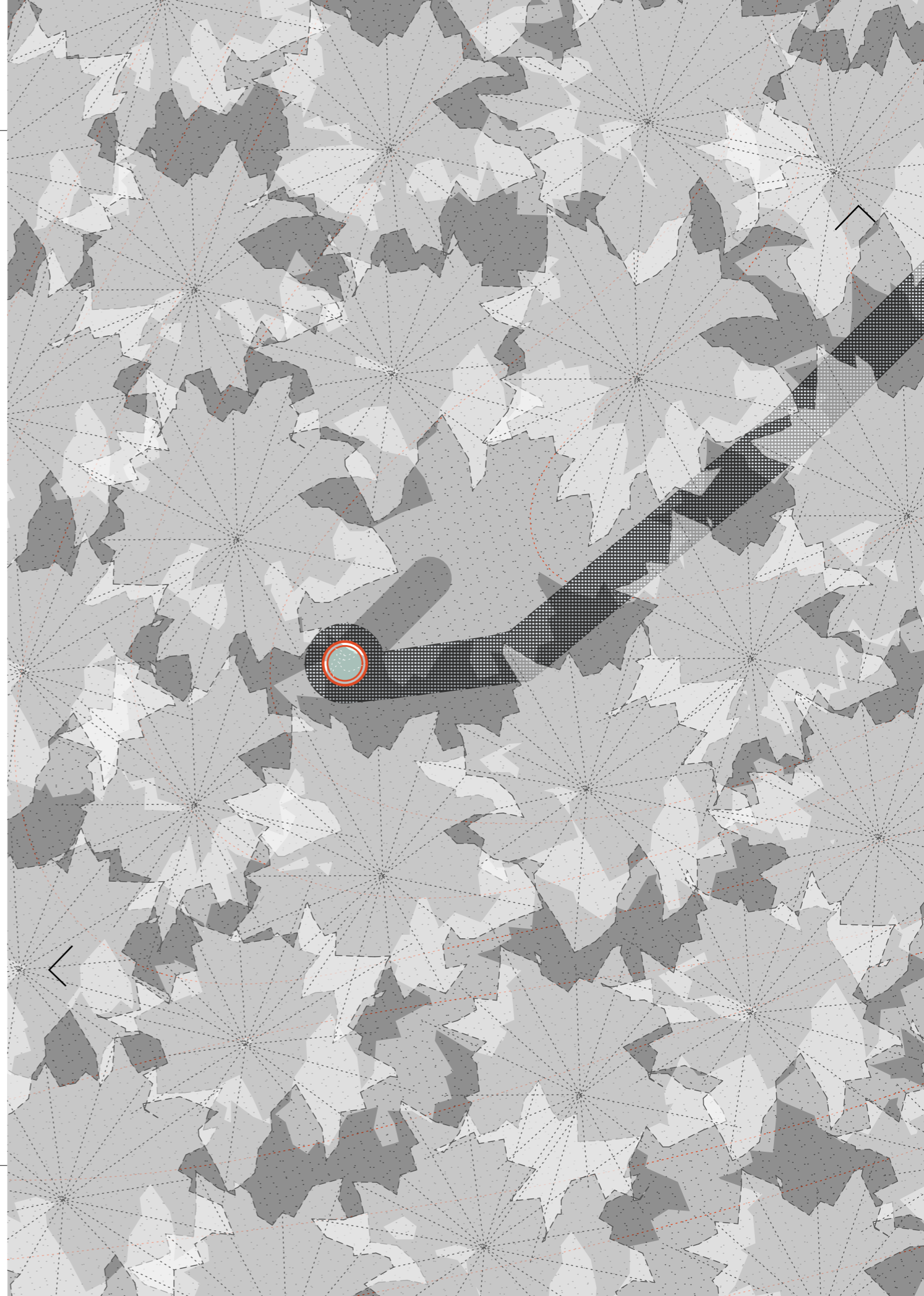
M9 (pasportizace str. 16-17)

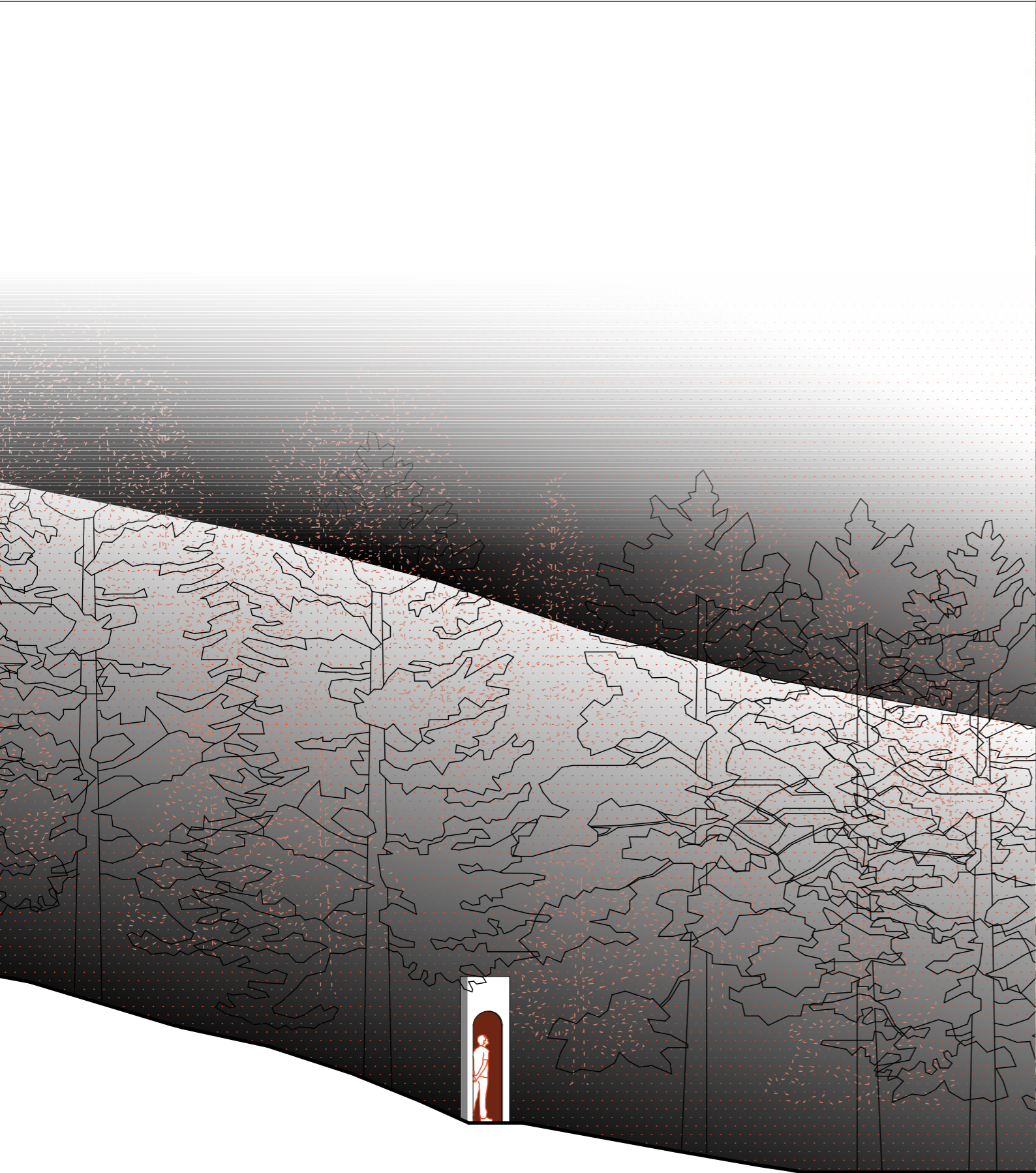
PODSTATA

Sevření, úzkost, nejistota a neklid. Místo sevřené ze tří stran prudkými svahy, přístupné pouze skrz prostupy mezi stromy. Pohled na nebe skrz koruny smrků je jediné uklidnění.

VÝCHOZÍ BODY PRO NÁVRH

Vertikálnost prostoru. Vysoké stromy a nebe, dva kontrasty, pocit stísnění.

4.02 přírodní amfiteátr

Návrh amfiteátru respektuje původní kruhové vymezení dodnes znatelné v terénu. Hlediště je, oproti návrhu Ing.arch. Františka Kulhánka, uspořádáno jako kruhové výše

Členění:

Přístupové schodiště s odpočívadly

Původní schodiště je doplněno o odpočívadla na podestách. Rozšiřuje se tak přístupový prostor a možnost aktivit - setkání přátel před představením atp.

Foyer

Foyer umístěné v původní struktuře horního ochozu, je rozšířeno o spodní podestu a je tak dvoustupňové. V horní i dolní části foyer je bar, ve spodní části foyer je umístěn přístup na toalety a do zázemí baru.

FOH prostor, promítací budka

Nově navržená promítací budka je umístěna na ose jeviště-přístupové schody. Její pochozí střecha je součástí foyer.

Hlediště

Hlediště je uspořádáno do dvanácti řad, v polovině rozdělených podestou. Vzniká tak šest a šest řad. Nejvyšší počet jednotlivých sezení vedle sebe je 15 míst. Jednotlivé stupně jsou dimenzovány na 120cm. Nadsazený rozměr umožňuje širší využití amfiteátru a pohodlnější sezení.

Jeviště

Navrhují obnovu dvoustupňového jeviště. Horní jeviště pro divadelní hru, kino, nebo koncert, dolní jeviště pro orchestr, nebo menší představení. Jeviště spojuje obloukové schodiště. Součástí horního jeviště je zázemí pro účinkující, sklad divadelní techniky, šatny, maskérny

Zastřešení

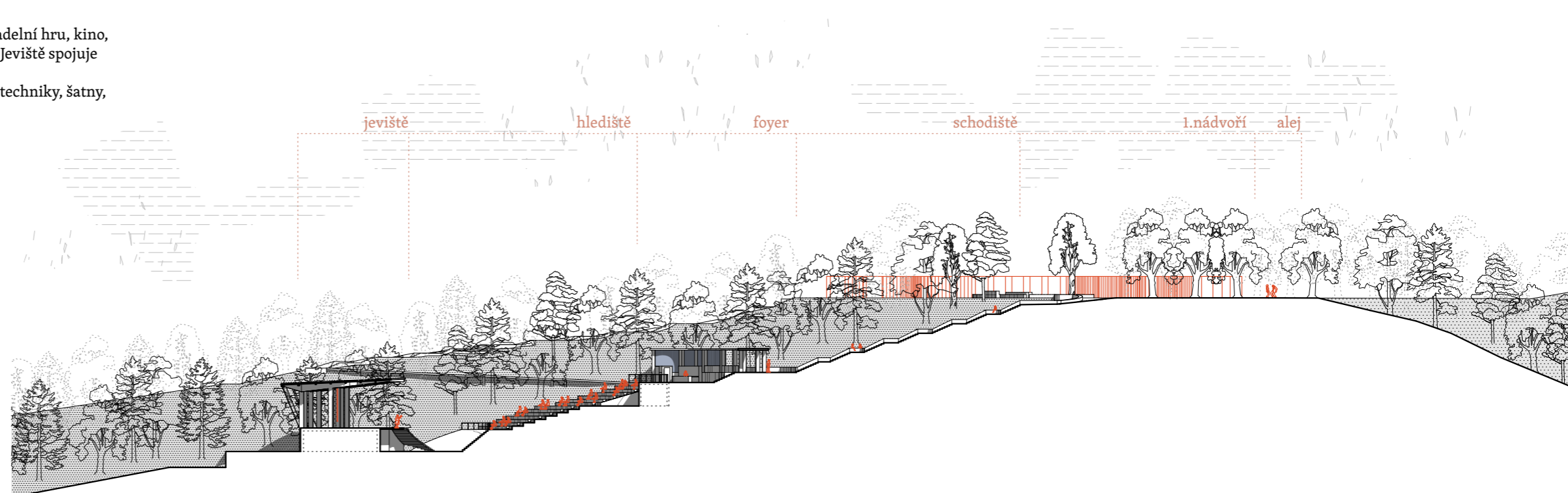
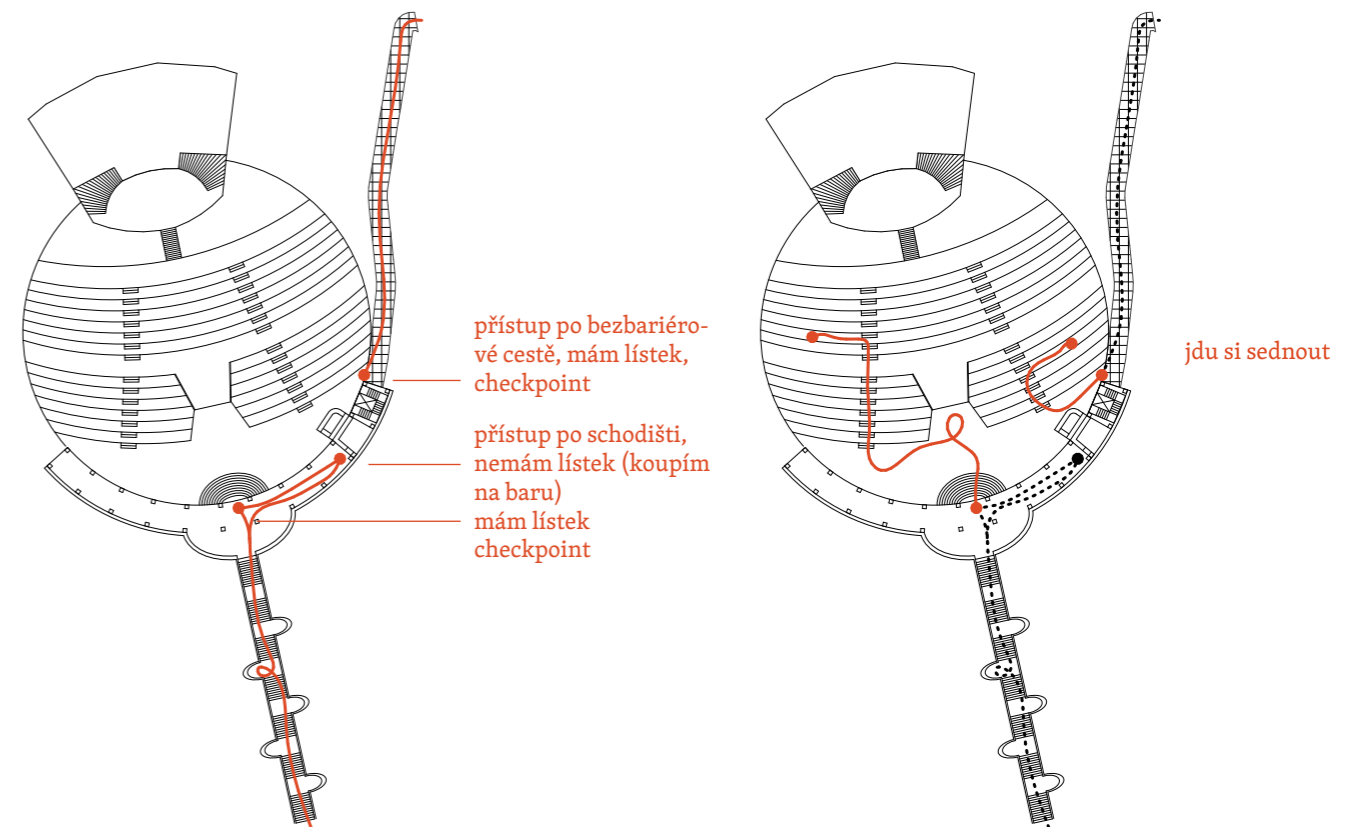
Jeviště je nově zastřešeno, konvenční statické schéma vychází z tradičních systémů tribunových zastřešení. Konstrukce je navržena z dřevěných lepených vazníků s horizontálním zavětráváním. Vykonzolaná část stojí na dřevěných pilířích a stávající konstrukci jeviště, ocelovými táhly je zajištěna její prostorová tuhost.

Rozměry:

Celková plocha horního jeviště: 150 m²
Celková plocha dolního jeviště: 90 m²
Zázemí jeviště: 140 m²

Foyer a ochoz: 530 m²
Hlediště: 724 m²

Maximální počet diváků: 720

řez A-Á* 1:750
7,5m

*zmenšeno z původní velikosti A2, měřítko 1:500

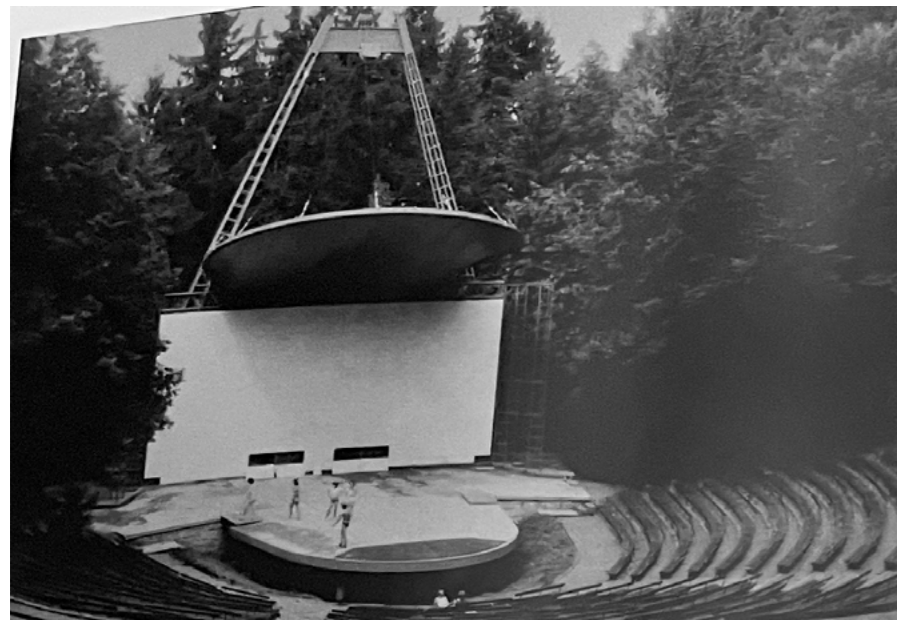
přírodní amfiteátr

Amfiteátr byl vystavěn v 50. letech 20. století, podle plánů Ing. arch. Františka Kulhánka. Slavnostní otevření bylo plánováno na výročí 700 let od založení města v roce 1954, to se však nestihlo a divadlo se otevřelo až o 4 roky později.^[1] Původní plán obsahoval velkou scénu - amfiteátr, malou scénu - maňáskové divadlo, dětskou lanovu dráhu a pískoviště a promenádu s fontánou a možností občerstvení. Zrealizovala se ale pouze velká scéna a poněkud okleštěná promenáda. V 80. letech bylo divadlo doplněno o projekční plochu, která rozšiřovala kulturní nabídku o letní kino.

V porevolučních letech divadlo zchátralo a v jeho původních místech byla vyhlášena obora.^[2] V komplexu jsou zachovány zbytky původních struktur, jako jeviště, přístupové schody, nebo střecha horního ochozu. Obora má rozměr 1,5 ha a je součástí soustavy oborních chovů v majetku města, které spravuje další obory v Montaci, na Americe, na Trubějově a ve Zlíči. Obora vznikla v roce 2006 a do obory bylo umístěno několik kusů daňka skvrnitého a muflona. Chov slouží částečně jako farmový, ale především jako zájmový, s možností sledování zvěře. V roce 2007 pak byla obora doplněna o malou rozhlednu umístěnou v horní části bývalého přírodního divadla.

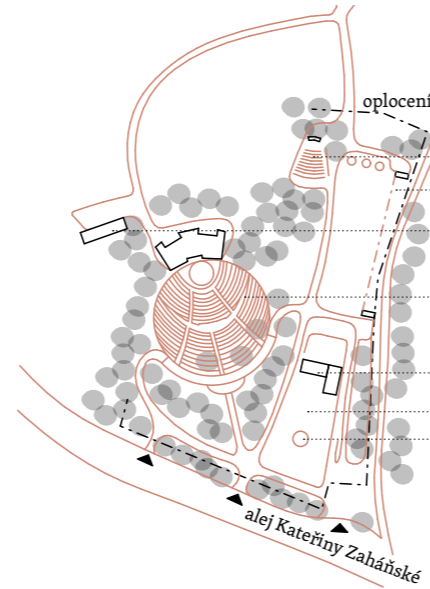

velká scéna těsně po dokončení ^[1]

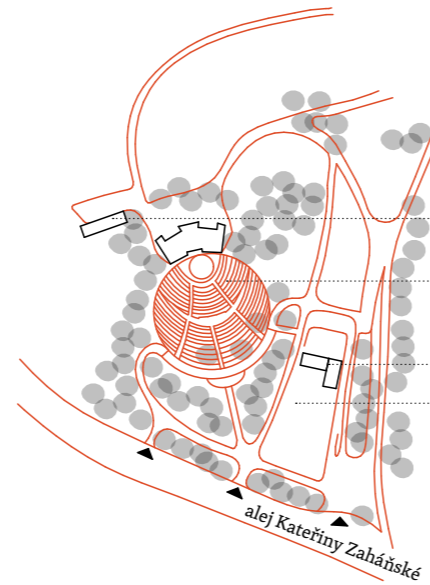
^[1] UNGER, Roman. Ing. arch. František Kulhánek: Náchod pohledem městského architekta. [Náchod]: [město Náchod], [2022]. ISBN 978-80-908448-2-7

^[2] HAŠEK, Josef. Ing. Obora „Zámecký kopec“. Náchodský zpravodaj, červenec-srpen 2007.

PŮVODNÍ NÁVRH
Ing.arch. František Kulhánek (± 1953)

maňáskové divadlo
lanová dráha
šatny
amfiteátr
vinárna
promenáda
kašna

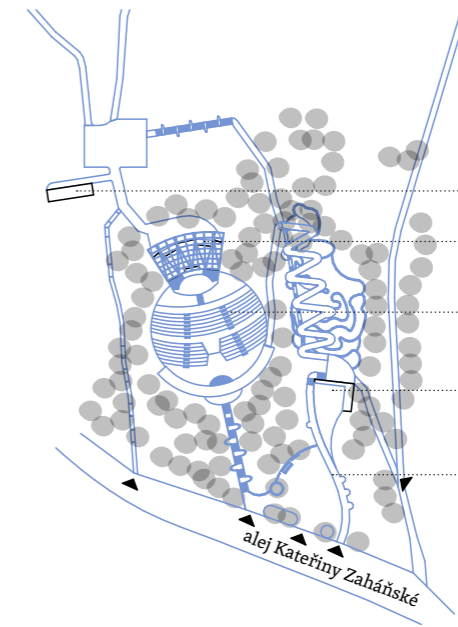
REALIZACE
Ing.arch. František Kulhánek (1957)

šatny
amfiteátr
vinárna
promenáda

SOUČASNOST
(od roku 2002)

šatny (relikt)
jeviště (relikt)
promítací budka (relikt)
a vyhlídková plošina
(2007)
vinárna (relikt)

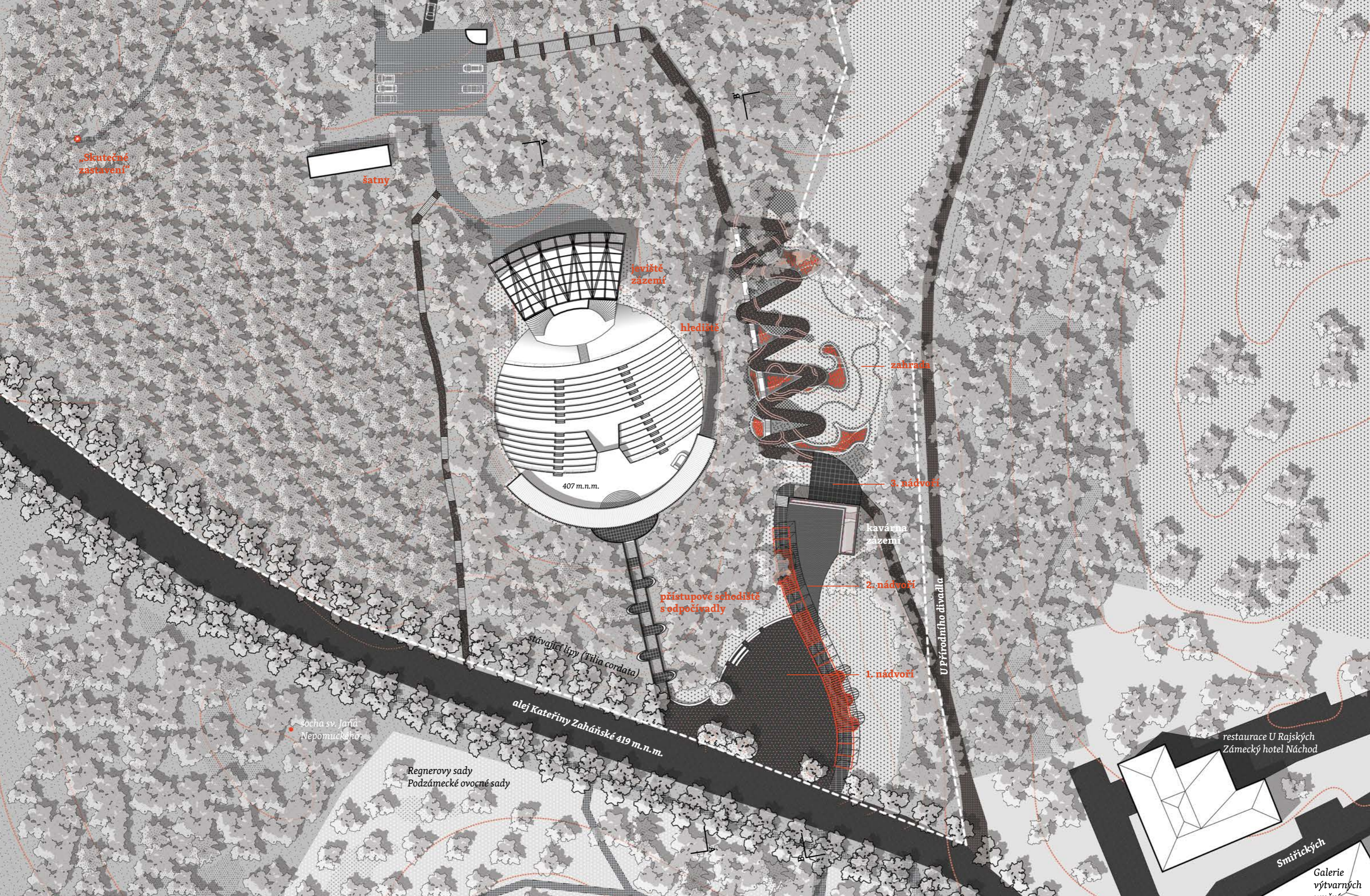
NÁVRH
(2023-24)

šatny
jeviště
hledišťe
vinárna
promenáda

Ing.arch. František Kulhánek ^[1]

1909 Rokycany -1996
Absolvoval České vysoké učení technické v Praze pod vedením malíře prof. Oldřicha Blažička, později absolvoval obor stavební technické a architektonické specializace. Profesionálně začínal v rodných Rokycanech a v Dobrušce. V konkurzu na městského inženýra v Náchodě byl zvolen 1.1.1938. Jak poznamenává dobový tisk: „... je to jediný inženýr tohoto druhu v Náchodě a na celém okrese.“ Pod jeho vedením se začal zpracovávat územní plán, vznikly plány pro lesovnu v Montaci, projekt stadionu na Hamrech, vodovod ve městě a další. Kromě architektury se věnoval fotografii, malbě, dramaturgii a scénografii. To ho dovedlo k vytvoření plánu pro amfiteátr na náchodském zámku.

SITUACE* 1: 750 7,5m *zmenšeno z původní velikosti A2, měřítko 1: 500

- hranice řešeného území
- asfalt (stávající)
- beton
- litý beton
- glorit
- štěrk
- záhony
- střešní zahrada
- pískovcová dlažba
- zatravnovací dlažba
- trávník
- květnatá louka
- sady
- vrstevnice, ekv. 5m/1m

Galerie výtvarných umění Náchod

Smiřických

restaurace U Rajských Zámecký hotel Náchod

U Přírodního divadla

alej Kateřiny Zaháňské 419 m.n.m.

Regnerovy sady Podzámecké ovocné sady

socha sv. Jana Nepomuckého

stávající lípy (Tilia cordata)

přístupové schodiště s odpočívadly

kavárna zázemí

3. nádvoří

zahrada

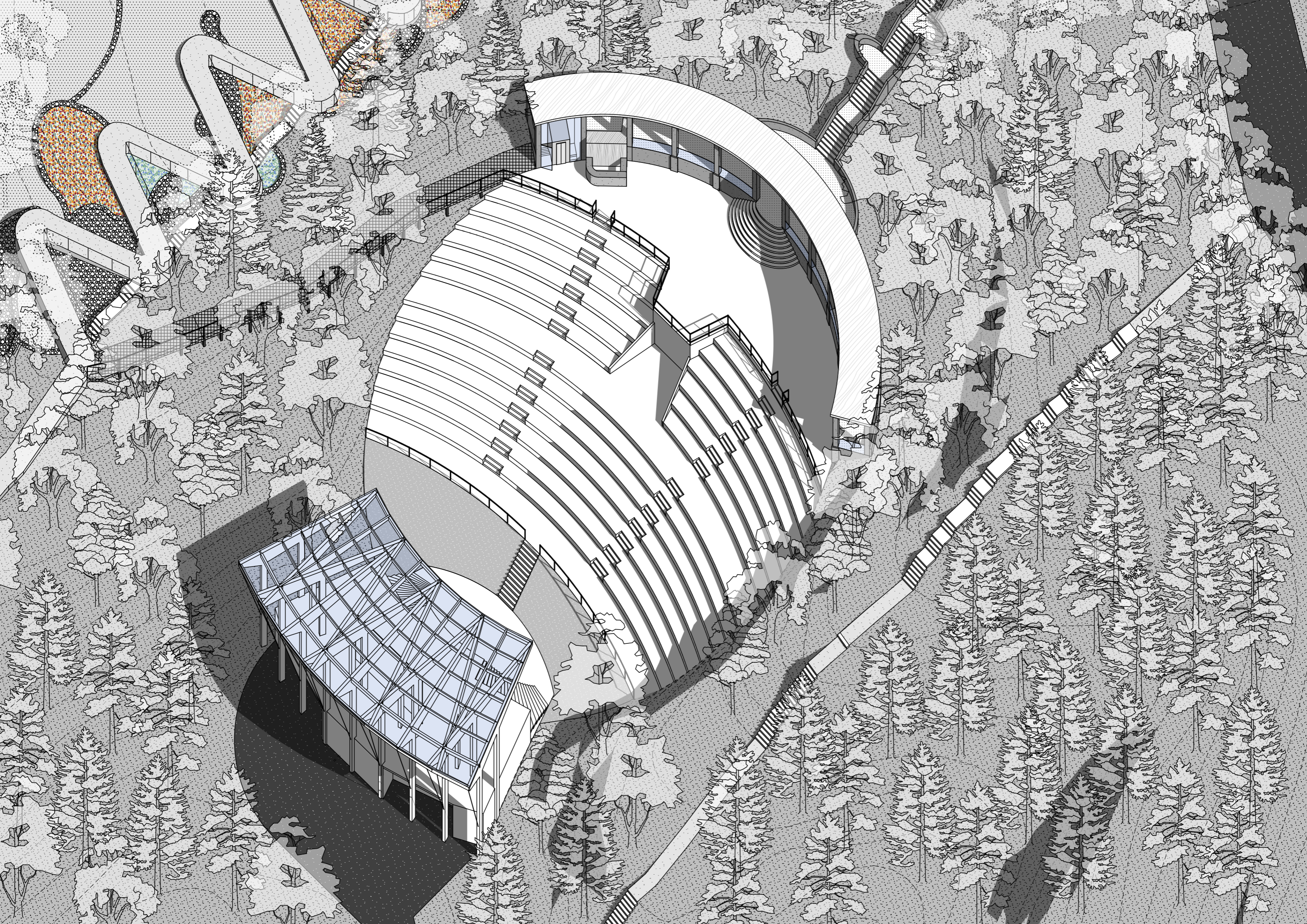
hledíště

jeviště zázemí

šatny

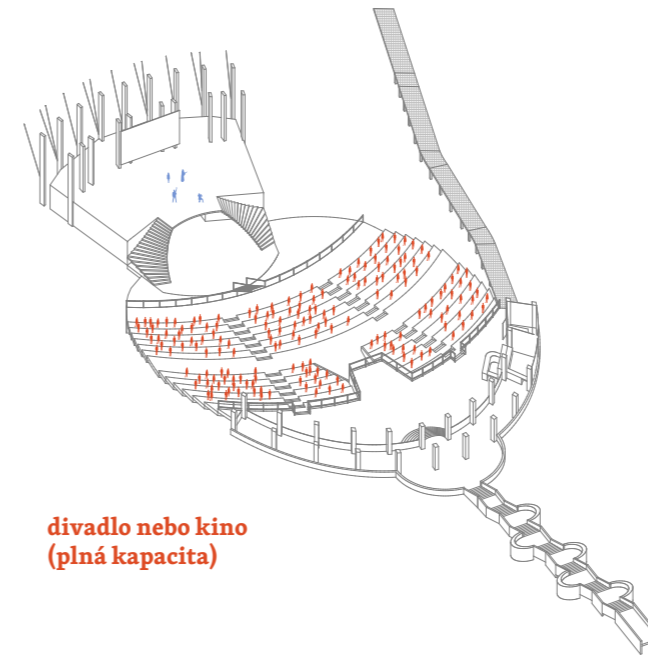
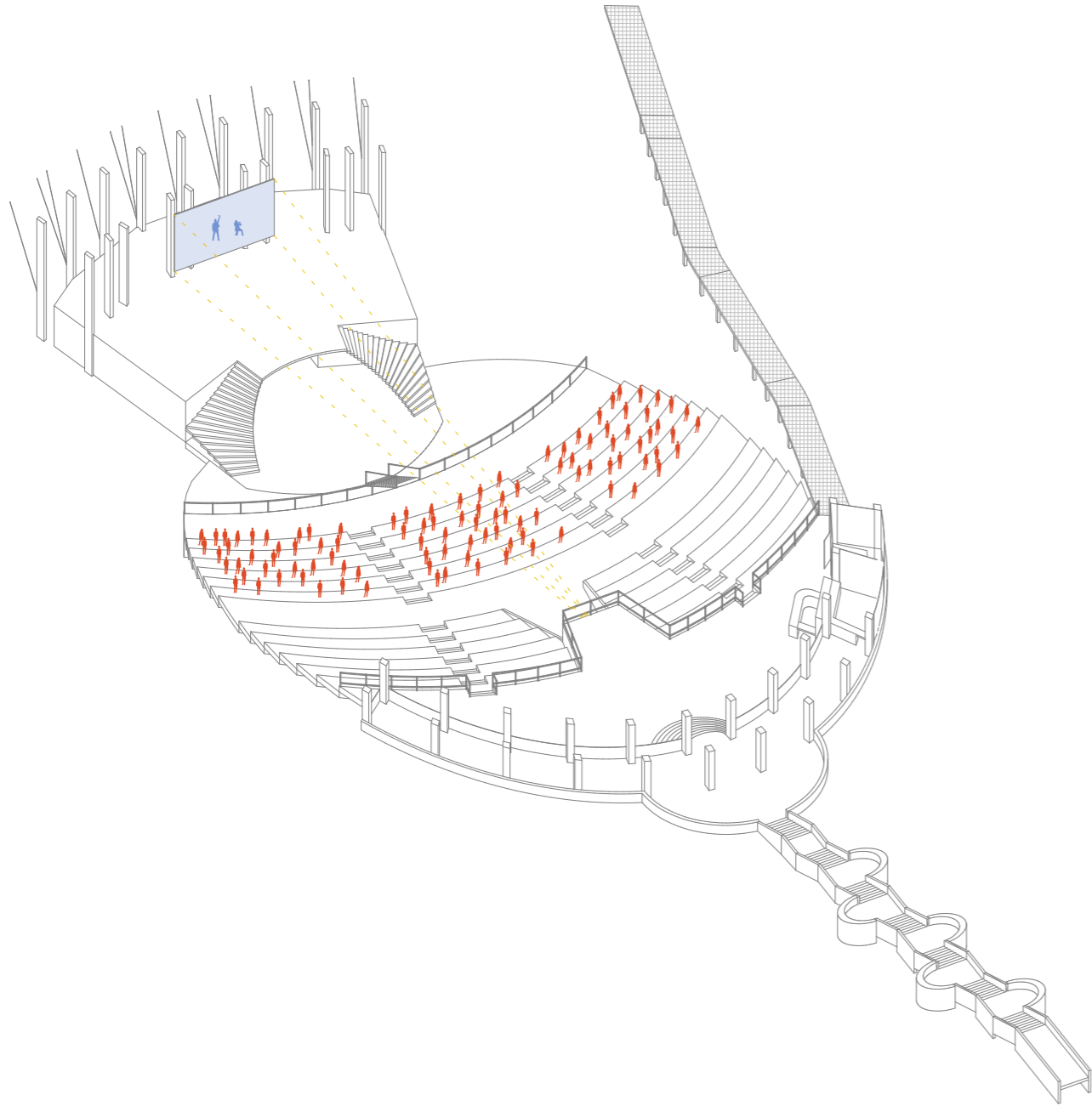
„Skutečné zastavení“

407 m.n.m.

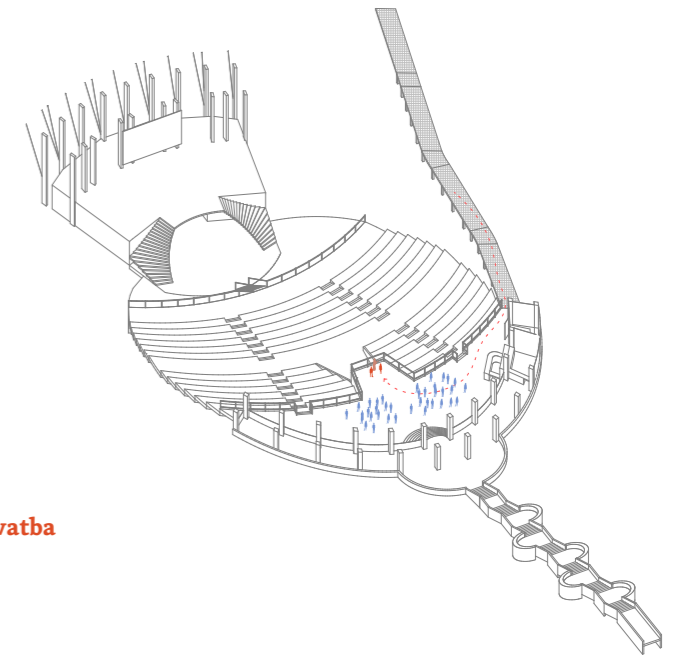

možnosti využití

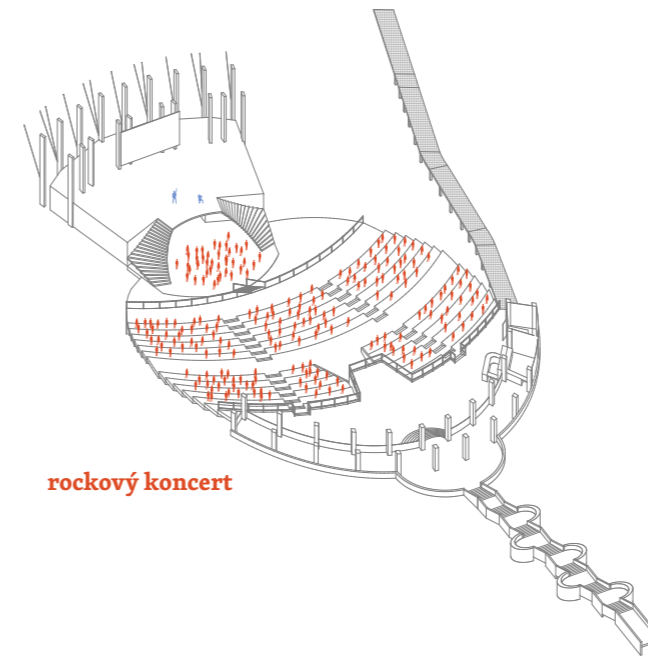
divadlo nebo kino
(poloviční kapacita)

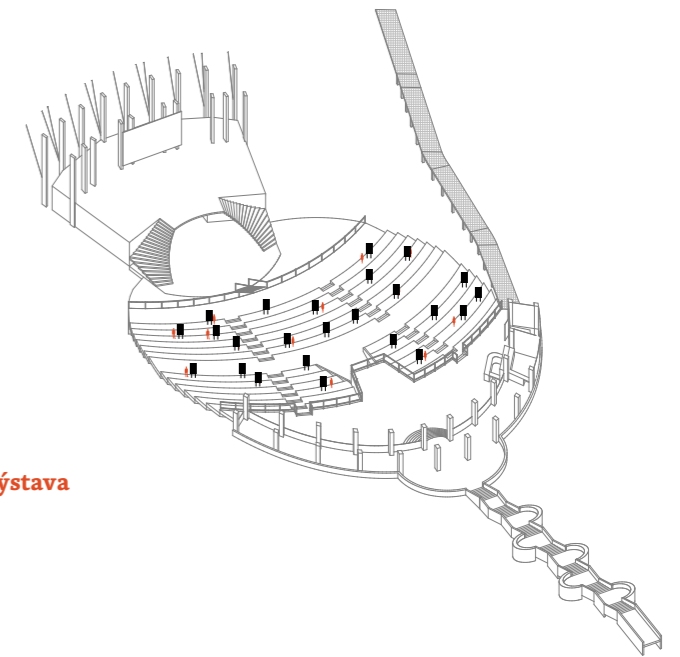
divadlo nebo kino
(plná kapacita)

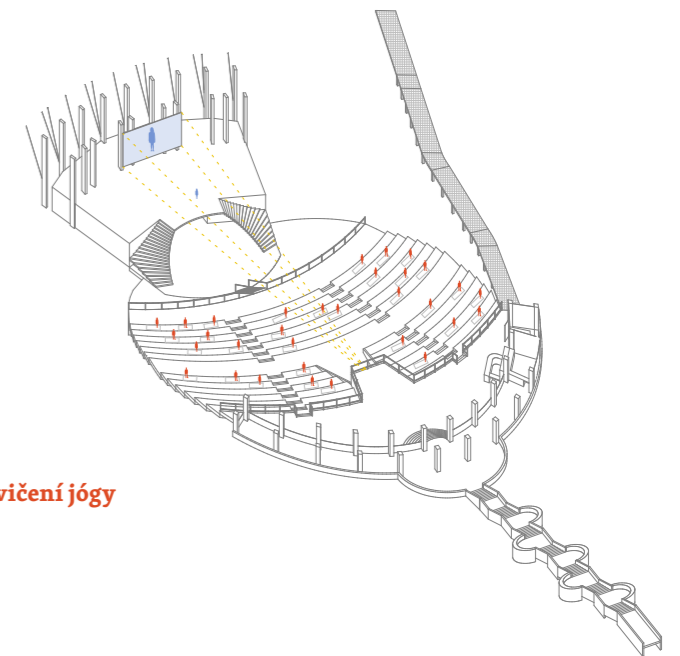
svatba

rockový koncert

výstava

cvičení jógy

promenáda

„Kulhánkova“

Promenáda je centrum pro všechny věkové kategorie. Vedle každodenního setkávání obyvatel nebo návštěvníků města je prostor určen jako rozšířená kulturní plocha zámku. V Náchodě tak oblíbené Kurónské slavnosti rozšiřují svoji plochu do promenády, kde se mohou konat trhy a závěrečný večerní koncert se z prvního nádvoří zámku přesune do amfiteátru.

Promenáda je členěna na čtyři dílčí kategorie.

První nádvoří těsně navazuje na alej Kateřiny Zaháňské je všeobjímajícím centrem všeho. Jedná se o neaktivnější část, trhovou zónu, místo setkávání.

Druhé nádvoří je klidovým centrem. Z pochozí střechy kavárny je skrz stromy výhled do Broumovské vrchoviny a Góry Stolowe. Mobiliář vytváří místo, kde se návštěvník zastaví a může hledět na dění kolem nebo sedět zády ke všemu a čelem k výhledu.

Ocelová konstrukce spojuje první a druhé nádvoří. Slouží jako provedení skrz a ve vystrčených zákoutích i jako místo zastavení.

Třetí nádvoří je předprostor kavárny. Kavárna (zrekonstruovaný prostor bývalé vinnárny) slouží jako zázemí amfiteátru a ve dnech mimo sezónu je zde možnost posedět s přáteli u kávy nebo skleničky vína, nebo se osvěžit po procházce lesy.

Posledním bodem je zahrada. Zahrada je vytvořena jako obraz na který se lze dívat z druhého nádvoří nebo obrazem volně procházet. Součástí zahrady je bezbariérový přístup do amfiteátru, který je využitelný i jen na krátkou procházku.

Vegetační úpravy v zahradě

„Obraz“ je tvořen čtyřmi dílčími barvami. Vybrané výplně jsou květnaté louky, záhony, šterk a pobytový trávnik. Zahrada díky šterkovému ohraničení jednotlivých záhonů vizuálně funguje celý rok.

Květnatá louka - Česká květnice (luční květiny 80%, traviny 20%)

Záhony - barvínek menší (*Vinca minor*), brslen Fortuneův (*Euonymus fortunei*, *Vegetus*), brusnice brusinka (*Vaccinium vitis-idaea*), vřes obecný (*Calluna vulgaris*)

zahrada-obraz

ZÁMEK NÁCHOD

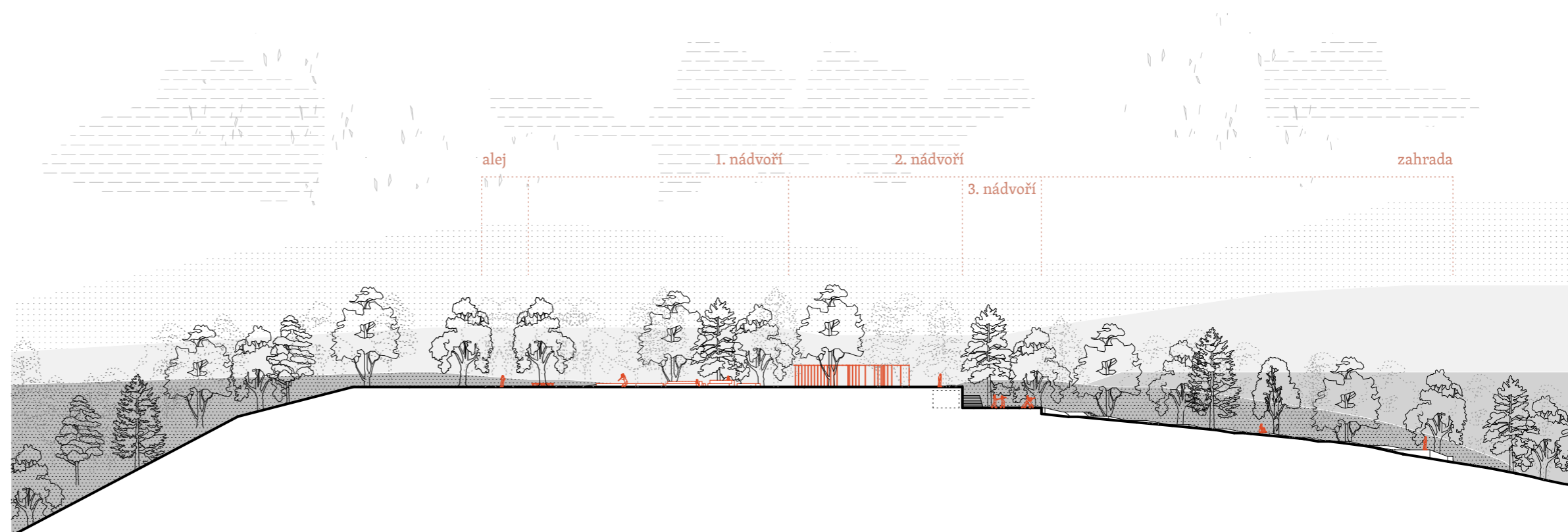
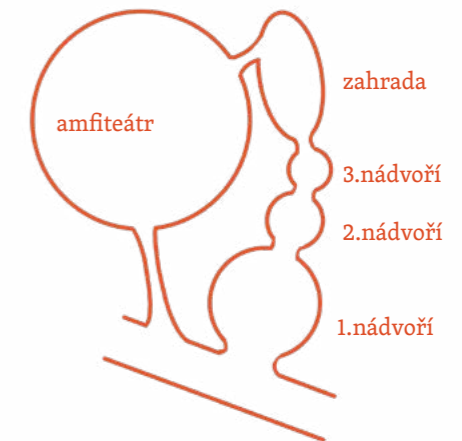
Inspirace průchody zámku Náchod.

1.,2.,3. nádvoří a Piccolominská zahrada tvoří ucelený prostor zámku.

PROMENÁDA

Stávající stav území umožňuje velkorysý zásah a vytvoření zcela nových charakterů. V návrhu respektují přirozené rozdělení podle terénu nebo podle vegetace/vzrostlých stromů.

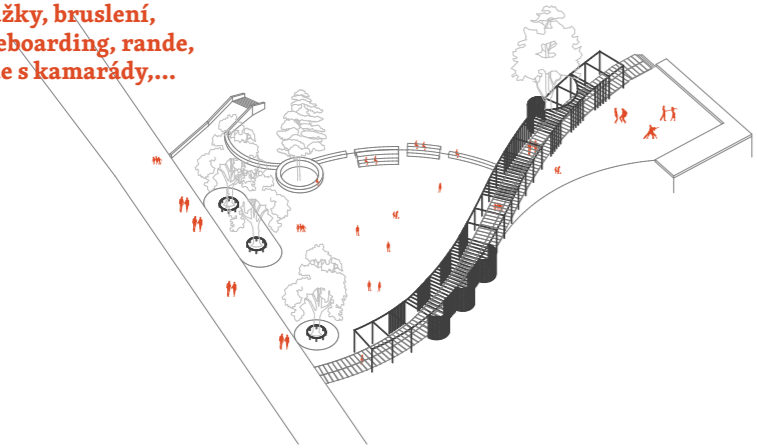
řez B-B* 1:750
7,5m

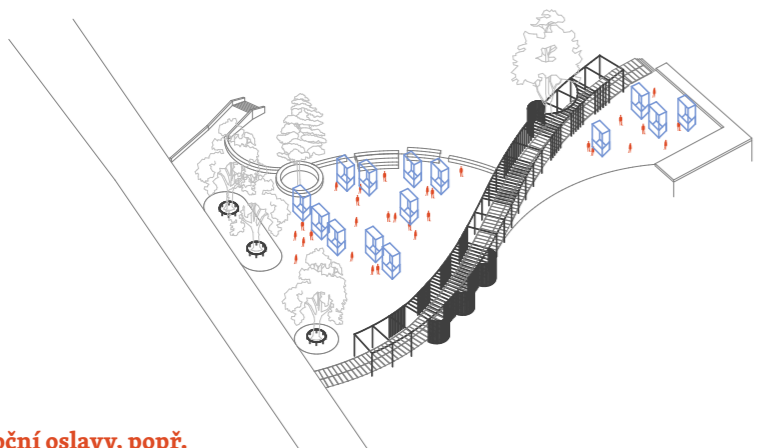
*zmenšeno z původní velikosti A2, měřítko 1: 500

možnosti využití

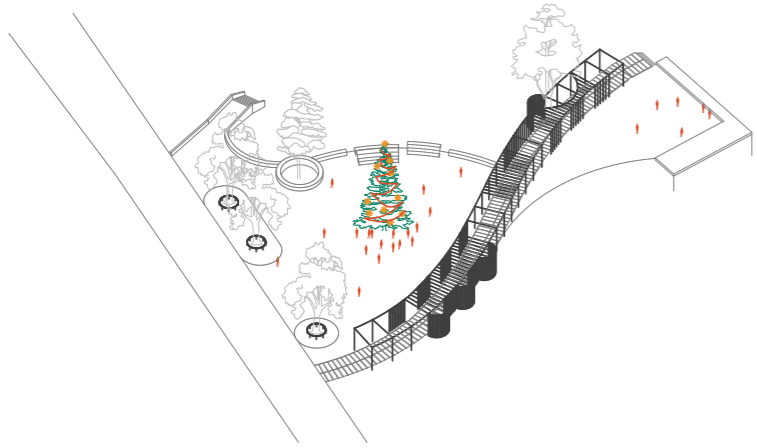
běžné aktivity, dětské kroužky, bruslení, skateboarding, rande, rande s kamarády,...

trhy, Kurónské slavnosti,...

Vánoční oslavy, popř. jiné oslavy a festivaly (Halloween, dětské oslavy, vítání jara,...)

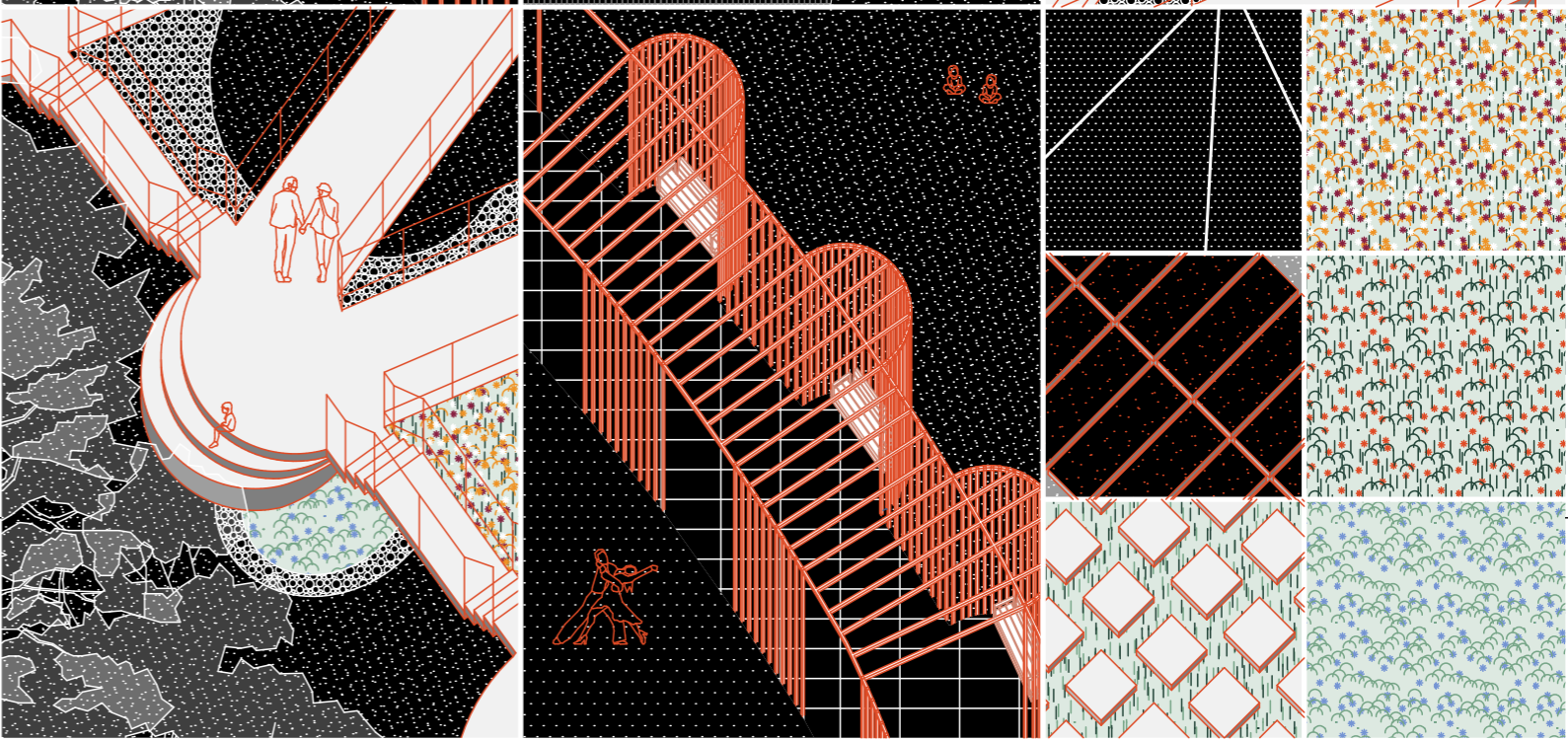
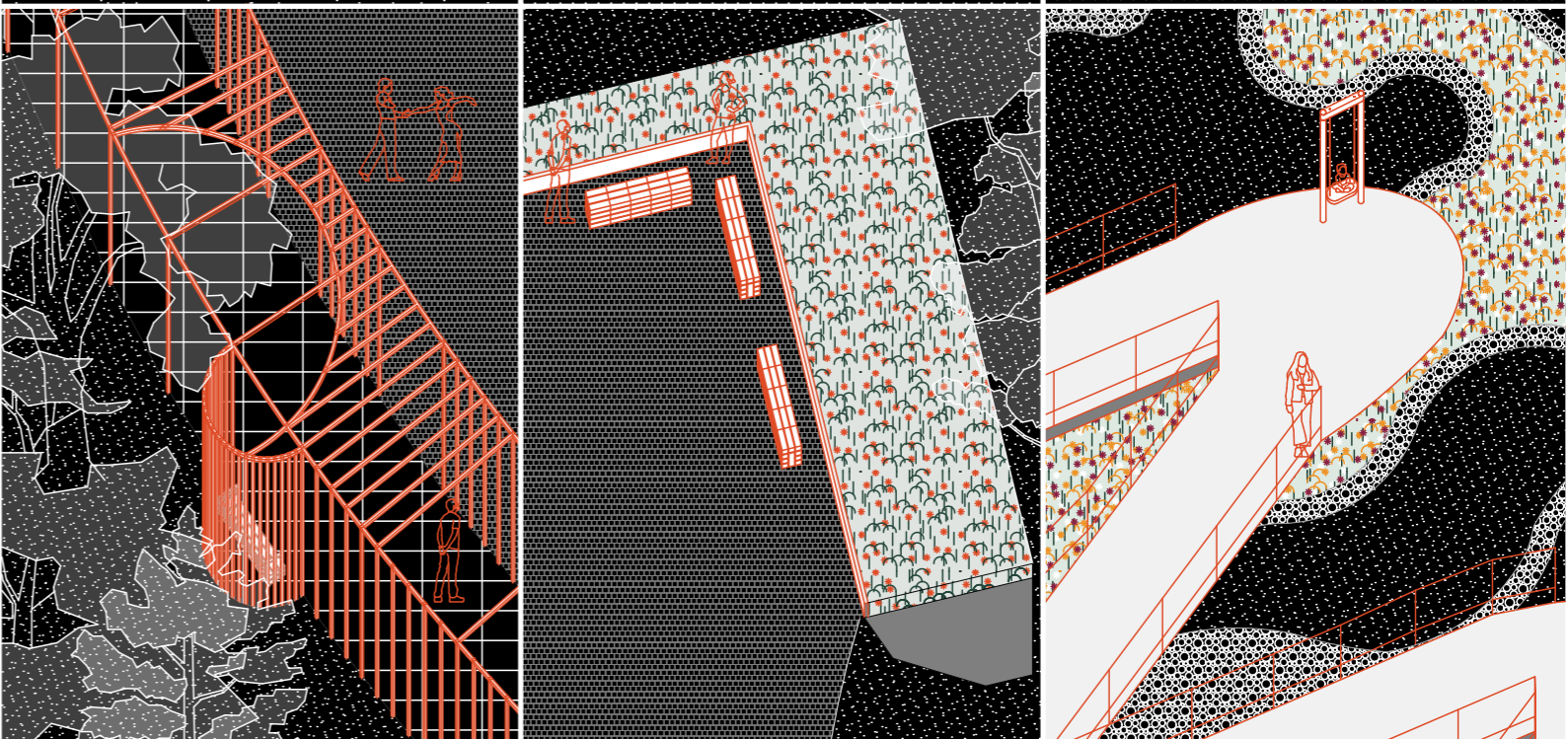
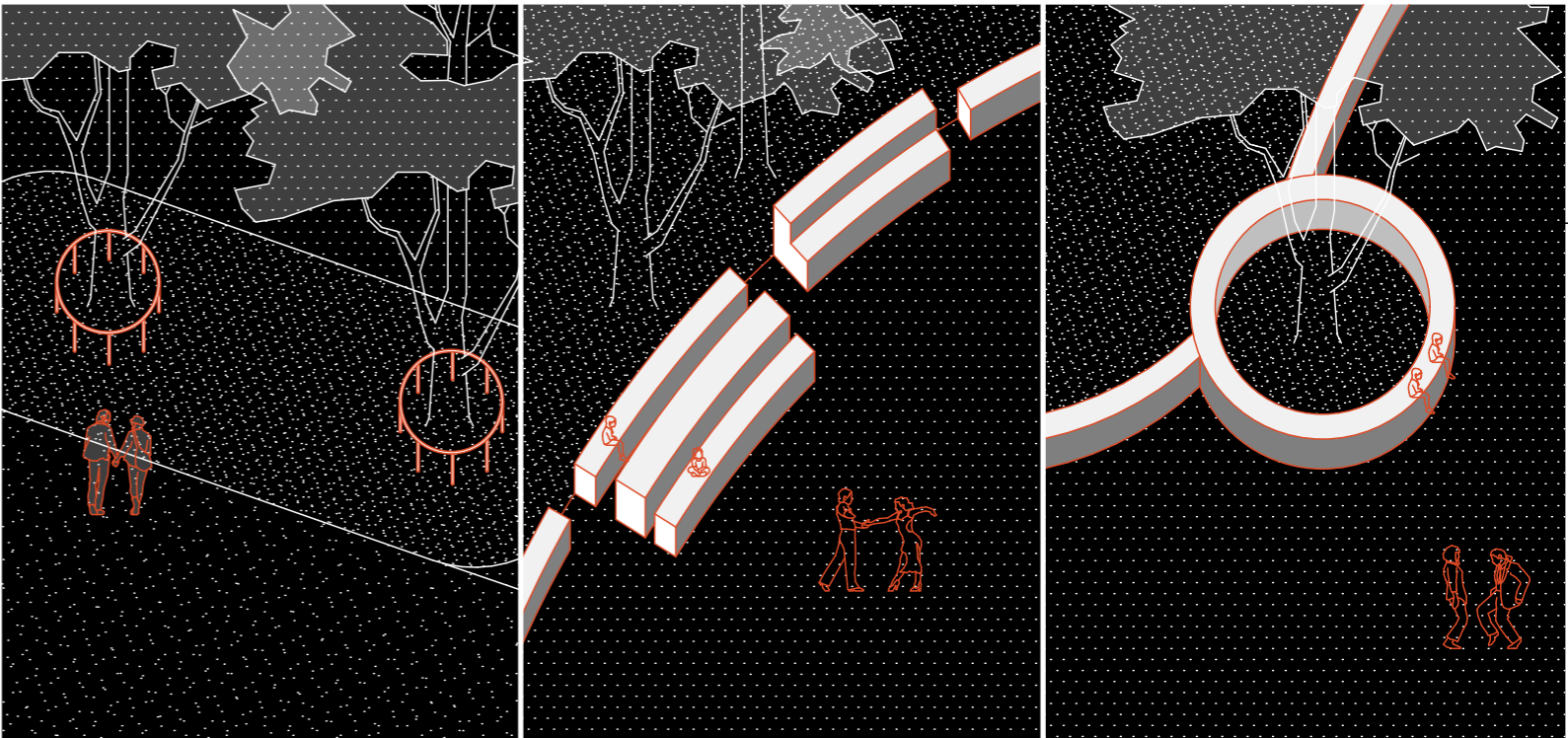
prvky

ochrana stromů, detail povrchů	betonové lavice, místa k sezení	ochrana strmů, betonové lavice k sezení
kovová konstrukce, výřez na strom	zelená střecha, výhledové místo	bezbariérový přístup do amfiteátru, vyhlídka
bezbariérový přístup, posedové schody v zahradě	kovová konstrukce, místa k sezení	povrchy zpevněné/ nezpevněné

inspirace - tvarosloví

tvar amfiteátru, podesta schodiště kružnice, ovál

materiály

beton
-amfiteátr, povrchy

kov
-detaily

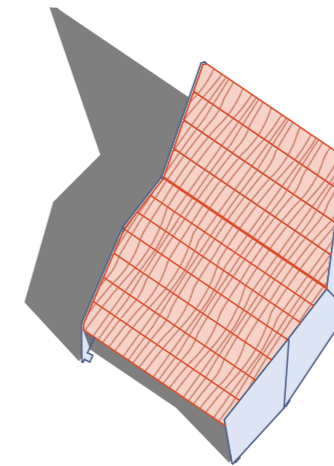
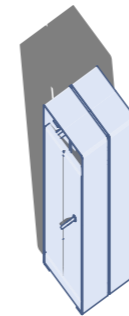
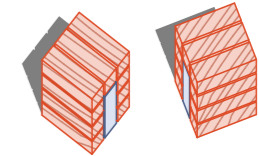
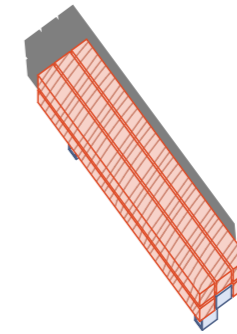
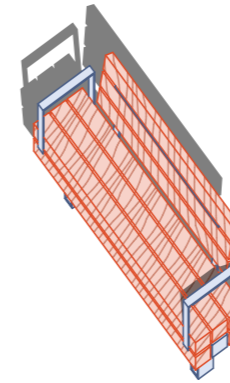
pískovec
-povrchy

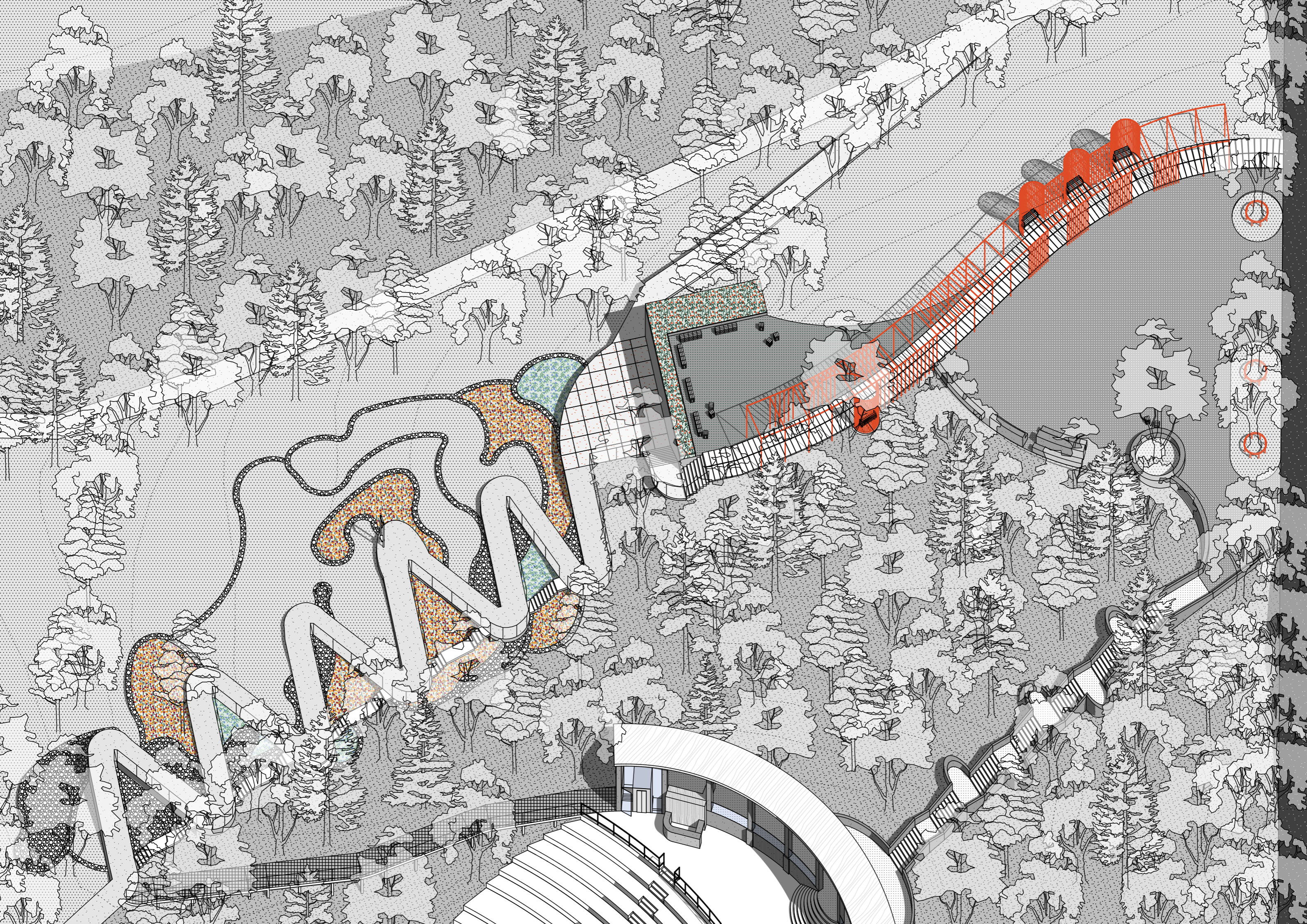
mobiliář

Dřevěné lavice s opěrkami i bez, pevně montované k zemi/podkladu. Dřevěné kostky jsou lze snadno přesunovat.

Odpadkové koše jsou umístěny na všech třech nádvořích a v prostoru amfiteátru v části foyer.

Osvětlení promenády a amfiteátru je řešeno bodovým osvětlením zabudovaným v zemi. Vytváří atmosféru a svádí uživatele do cílených míst, ke kavárně nebo do amfiteátru.

7 analýzy

Vybrané analýzy vypracované v letním semestru 2023 na FA ČVUT v rámci diplomního semináře pod vedením Ing. Radmily Fingerové a Ing.arch. Karin Grohmannové.

historie Náchoda

První zmínka o Náchodu se datuje do roku 1245. Město vzniklo na strategickém bodu obchodní stezky mezi Prahou a Kladskem, z toho plyne i název města.

Náchod - procházení.

Lokace a výstavba hradu dala zavedení urbanistickému rozvoji města, limitované okolními kopci a údolní nivou řeky Metuje. V průběhu let měnil hrad i město s předměstími svůj charakter.

V letech 1566 — 1614 byl hrad přestavěn na renesanční zámek a městu se dostalo kulturního a obchodního rozvoje. Během Třicetileté války se město dostalo do rukou italského rodu Piccolominů, kteří mají na svědomí barokní přestavbu zámku i přestavby městského centra. V průběhu 17. století došlo k vydláždění ulice Kamenice, která je dodnes pěší tepnou města.

V 19. století, podobně jako v ostatních větších městech, došlo ke zbourání hradeb a otevřela se tak možnost dalšího urbanistického rozvoje. Zavedením železniční trati došlo k expanzi obyvatel. Z tohoto období také pochází několik dodnes významných architektonických staveb, mj. secesní Městské divadlo Dr. Josefa Čížka nebo Nová radnice.

Zlomovým se stal rok 1882, kdy došlo k vystavění tkalcoven, které znamenaly hospodářský růst města. Náchodský textilní průmysl ale měl i negativní dopad na urbanistickou strukturu města. V blízkosti centra vznikly průmyslové areály a tkalcovské dílny, které na mnoha místech stojí dodnes.

Po častých povodních došlo v roce 1912 k regulaci meandrů řeky Metuje. Odklon řeky uvolnil další místo pro městskou expanzi, nebo pro dopravní spojení s Polskem. V předválečném období mezi lety 1937-38 došlo k výstavbě systému pohraničního opevnění. Mnoho těchto staveb se dochovalo do dnešní doby.

S připojením okolních vesnic se město celkově rozrostlo a došlo k urbanizaci spojnic a v druhé polovině 20. století také k výstavbě panelových sídlišť na okraji města. Městská struktura v údolí řeky Metuje zůstává dodnes téměř stejná.

nezalesnění zámecký kopec a náměstí

J.G.Ringle, mědirytina, cca 1740 ŠAFÁŘ, Oldřich, Náchod v obraze čtyř století. [Náchod]:[město Náchod][1990]

nezregulovaný tok Metuje, pohled ze zámku
archív Regionálního muzea v Náchodě

divadlo v Náchodě

Počátek divadelnictví v Náchodě lze nalézt už na konci 18. století. Tehdejší majitel zámku Petr Biron, vévoda Kurónský a Zaháňský vlastnil divadelní společnost vedenou berlínským hercem a zpěvákem Wilhelmem Karl Arnoldem. Vévoda patřil k obdivovatelům divadelního řemesla a byl silně ovlivněn osvícenstvím. Divadelníci hráli v upravených sálech Piccolominského křídla Náchodského zámku.

Od padesátých let 19. století pak náchodští ochotníci uváděli svá představení v podzámčí, nebo v sálech pohostinství „Na Kutloře“, „U slunce“, na náměstí „U Zlatého beránka“ nebo v upraveném sále „U města Prahy“. V roce 1889 byl objekt „U Zlatého beránka“ převeden do držení města a byly na něm provedeny úpravy, mj. zvětšení sálu a elektrifikace.

Divadelní spolky na konci 19. století vznikaly i v okrajových částech města, „Tyl“ na Plhově a „Kollár“ na Starém městě. Rozmach ochotnické činnosti na přelomu století měl za následek volání veřejnosti po stavbě nového divadla. Volání bylo městskou radou vyslyšeno a 19.11.1910 bylo rozhodnuto o stavbě nové budovy divadla. Prosazení bylo zjednodušeno tím, že starostou v té době byl dlouholetý ředitel náchodských ochotníků Dr. Josef Čížek. Starý hostinec byl zbořen a obec zakoupila i sousední hotel Letzel. Ve vypsáném architektonickém konkurzu zvítězil návrh pražského architekta Aloise Čenského.

Divadlo bylo dokončeno 26. dubna 1913 a bylo slavnostně předáno veřejnosti. Jako první byla uvedena hra Aloise Jiráska „Jan Žižka“.

V 90. letech 20. století bylo k divadlu připojeno technické zázemí a proběhla celková rekonstrukce a restaurace interiéru, mimojiné i opony od Mikoláše Alše.

Divadlo Dr. Josefa Čížka je v dnešní době využíváno nejen pro divadelní scény, ale i pro studentské a reprezentační plesy, sály divadla pro konference a sešlosti.

K náchodskému divadlu bezpochyby patří i divadlo loutkové, založeno v roce 1953 pod názvem „Dětem pro radost“ se zakládajícím principálem Miroslavem Klicperou. Scéna byla umístěna v suterénu bývalého hotelu Slávie, později Domova mladých n. p. Rubeny Náchod. Loutkové divadlo se mělo čile k světu, soubor se postupně utvářel, obměňoval a doplňoval, jeho činnost byla založena na svépomoci nejen v dramaturgii a vlastní umělecké činnosti, ale též v oblasti jednotlivých řemeslnických výroby.^[4] Soubor nehrál pouze na své domovské scéně, ale i na scénách v celém okrese i kraji. Soubor se zasvětil i do osvětové a humanitární činnosti a představoval svá díla v odlehklých a těžko dostupných místech v podkrkonoší. Domovskou scénou loutkového divadla je zázemí sokolovny Sokol Náchod. Způsob práce loutkové scény se do dnešní doby prakticky nezměnil, soubor připravuje jednu až dvě nové hry každou sezónu. V roce 2023 se divadlo těší sedmdesáti let nepřetržitě práce.

V Náchodě mají své počátky a domovské scény i další menší druhy divadel, jedná se především o studentské spolky a festivaly, mimojiné Deset Deka festival souborů Drej a Dred náchodského Jiráskova gymnázia nebo Náchodská Prima sezóna, tradiční celostátní festival studentské tvořivosti. Festival byl založen jako pocta náchodskému rodákovi Josefu Škvoreckému. Soutěžní i nesoutěžní přehlídky v oborech divadlo, film, literatura, fotografie, hudba a výtvarná tvorba probíhají v prostorách divadla Dr. Josefa Čížka, městské knihovny Náchod, ZUŠ Náchod, kina vesmír a na Masarykově náměstí.

PROSTORY DIVADLA

Divadlo Dr. Josefa Čížka

postaveno 1913, rekonstrukce 90. léta 20.století

Velký sál
plocha: 300 m²
kapacita: 430 míst, balkon 70 míst
rozměry jeviště: 14,4 m (šířka), 8,4 (hloubka)
zapuštěné orchestřiště pro 25-30 hudebníků
zajímavost: opona od Mikoláše Alše

Malý sál
plocha: 120 m²
zajímavost: obrazy - dva triptychy s historií Náchoda od Josefa Weinga

Loutková scéna

plocha: cca 70m²
rozměry jeviště: cca 10x5m
kapacita: 30-40 míst

ostatní prostory

Aula Jiráskova gymnázia
rozměry jeviště: cca 10x6m
kapacita: cca 150 míst

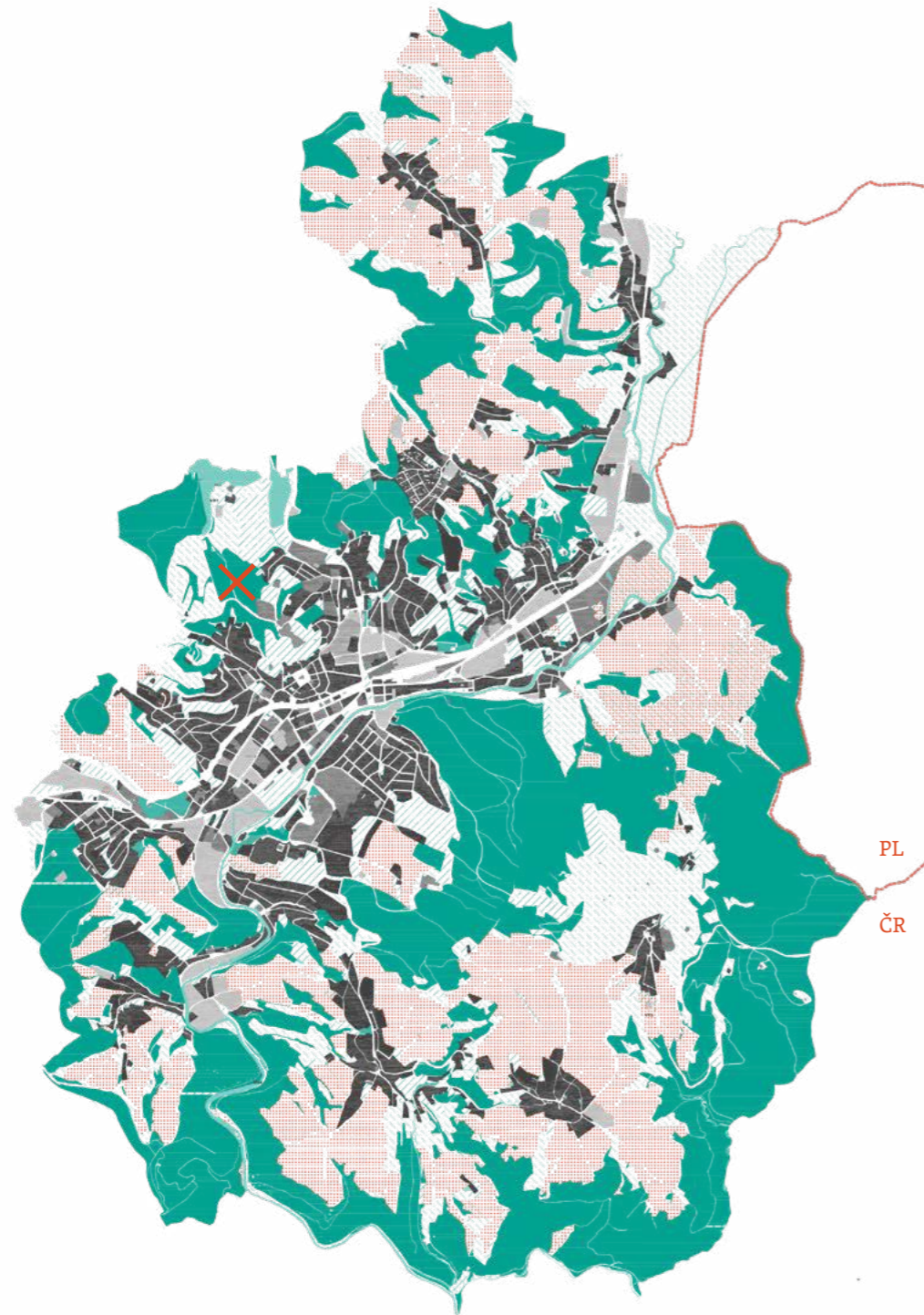
ZUŠ Náchod
divadelní sál

Městská knihovna Náchod
Prostory městské knihovny jsou využívány na drobné projekce, recitace a výtvarné výstavy. Pro tyto účely se používá vestibul knihovny, samotné prostory knihovny a studovna s čítárnou.

Kino Vesmír
rozměr plátna: cca 14x7m
kapacita: 202 míst

Masarykovo náměstí
plocha: 1ha
jeviště velikosti cca 10x6m se nejčastěji umísťuje do jihovýchodní části před Novou radnicí

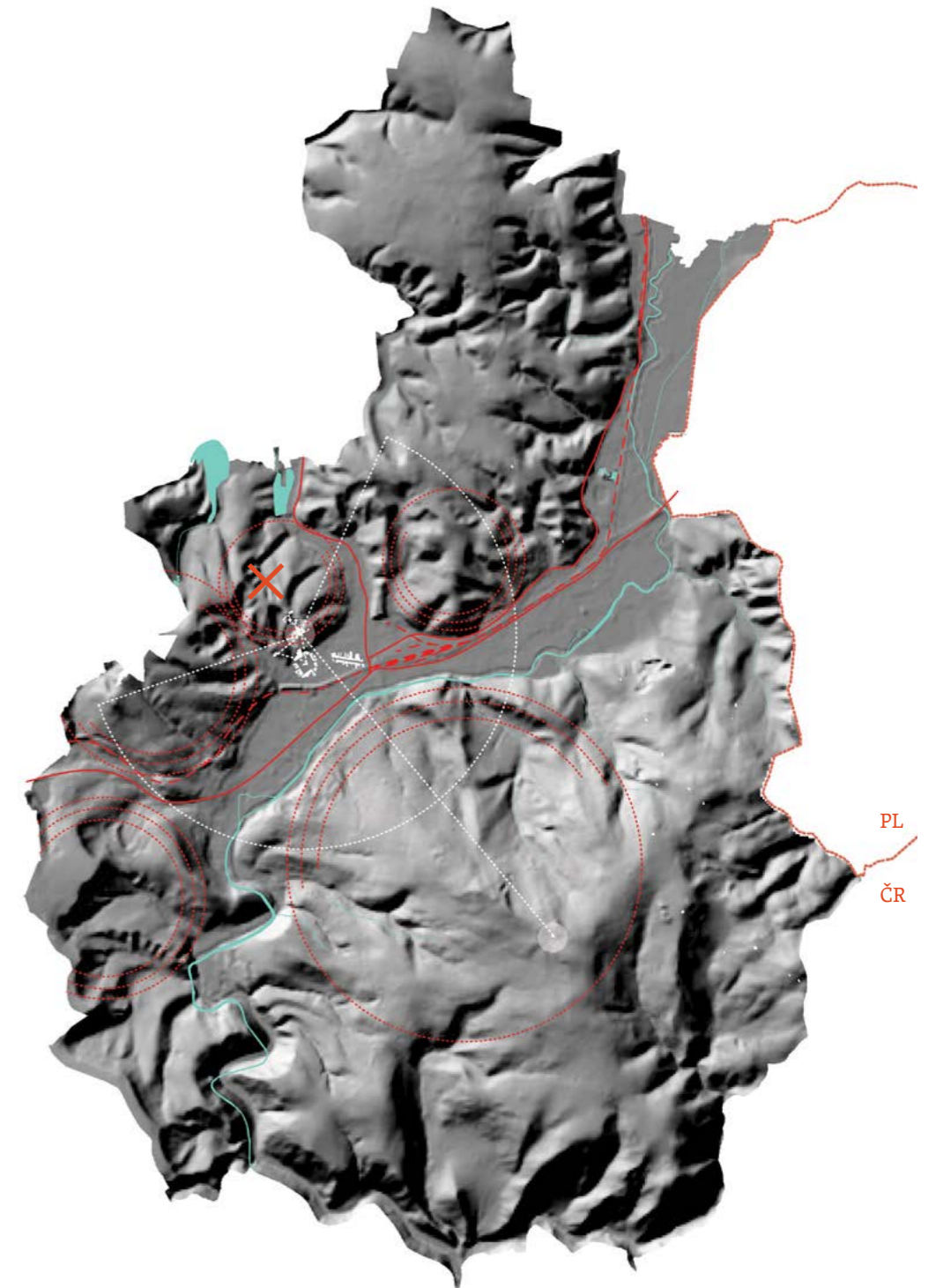
STRUKTURA MĚSTA

DOMINANTY, BARIÉRY

Dominanty: zámek, Janákova vila, náměstí s kostelem, historická zástavba náměstí a přilehlé ulice Kamenice, Jiráskova chata, systém pohraničního opevnění z let 1937-38, těleso železnice na náspu

Bariéry: těleso železnice na náspu, hlavní dopravní tahy na Polsko a Červený kostelec, řeka Metuje, svahy zámeckého kopce a svahu Dobrošov

terminologie

Z důvodu, že téměř naprostá většina území se rozkládá na lesních půdách je důležité porozumět terminologii lesnictví.

Následuje výběr nejdůležitějších hesel a termínů.

Etát - množství dřeva, které vyrostе na ploše za 1 rok. Pokud není kalami-ta, neměl bych etát přetěžovat, ale ani nedotěžovat. Měl by být ideálně celý vytěžen, aby bylo dosaženo tzv. těžební vyrovnanosti.

Lesní kultura - kultura je mladý porost, který byl založen uměle, sítí či sadbou, s výškou do 1,3 metru. Rozlišujeme nezajištěnou kulturu a zajištěnou kulturu.

Nezajištěná kultura je vysoká do 0,6 metru, jde o nejmladší fázi výsadby. Je ohrožená buřením, zvěří a dalšími faktory. Musí se tak ošetřovat a ožínat, aby ji buřň nezahlušila. Na této úrovni se přirozeně vyskytuje nálet.

Zajištěná kultura je 0,6 až 1,3 metru vysoká, terminální pupen stromku je dostatečně vysoko, aby nebyl tolik ohrožen zahlušením buřením a do jisté míry je chráněn i před zvěří.

Holina - pozemky určené k plnění funkce lesa úmyslně odlesněné řádnou mýtní těžbou, nebo nahodile v důsledku živelné pohromy a dosud nezalesněná.

Holoseč - je druh obnovní seče, při níž se v obnovovaném porostu nebo jeho části jednorázově zmýť všechny stromy.

Houština - je nízký, plně zapojený, těžký, přístupný porost mladých stromků (nárost až tyčkovina) či keřů, jejichž větve sahají téměř až k půdnímu povrchu a částečně se proplétají. Tento pojem je blízký termínu mlazina.

Les ochranný - Do této kategorie patří lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích. Těmito nepříznivými stanovišti

mohou být například sutě, kamenná moře, prudké svahy, strže, nestabilizované náplavy a písky, rašeliniště, odvaly a výsypky. Také sem patří vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace

Les zvláštního určení - Jsou to lesy, které nejsou lesy ochrannými. Mohou se nacházet v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně, v ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých a stolních minerálních vod nebo na území národních parků a národních přírodních rezervací. Také do této kategorie spadají lesy, kde veřejný zájem převažuje nad produkčními funkcemi lesa.

Les hospodářský - je takový les, který není zařazen v kategorii lesů ochranných nebo lesů zvláštního určení. Prvořadou funkcí u těchto lesů je funkce produkční.

Obmytí - doba spočtená dlouhodobým lesnickým výzkumem, kdy je neekonomičtější daný porost skácen. Je vypočtena pro daný druh stromu a typ stanoviště, aby bylo dosaženo co největšího zisku. Nejkratší obmytí mají topoly a vrby - zhruba 40 let, smrk - 80 let, borovice 100-120 let. Dobu obmytí silně u všech druhů ovlivňuje typ stanoviště.

Obnova lesa - je proces nahrazování stávajícího, zpravidla dospělého lesa novým pokolením (generací) lesních dřevin. Obnova v pralesovitých a přírodních lesích probíhá samovolně ve stadiu rozpadu, tj. v procesu odumírání fyziologicky dožívajících stromů nebo na místě stromů zničených požárem, větrnými popř. hmyzími kalamitami nebo z jiných příčin. Obnova porostů v hospodářských lesích je souborem pěstebních opatření, směřujících k vytvoření nového porostu na místě porostu starého, a to buď umělým nebo přirozeným způsobem.

Porost - části lesa odlišující se od sebe druhovou, věkovou nebo prostorovou

skladbou, kategorií nebo odlišným hospodařením. Výměra neklesá pod 0,20 ha.

Pozemky určené k plnění funkcí lesa (PUPFL) - jsou to lesní pozemky a dále zpevněné lesní cesty, drobné vodní plochy, ostatní plochy, pozemky nad horní hranicí dřevinné vegetace

Prořezávka - výchovný zásah ve stadiu mlazin a tyčkovin, jehož účelem je v první řadě snížení hustoty porostu a dále úprava zdravotního a jakostního stavu porostu. Podle množství odstraněných jedinců se rozlišuje prořezávka slabá, střední, silná, popř. velmi silná.

Prosvětlování porostů - postup, který prostřednictvím silných pěstebních zásahů vede k plnému porušení zápoje za účelem získání světlostního přírůstu.

Seč - obecné označení pěstebních opatření v lesních porostech, při kterých se z porostu odstraňují jednotlivé stromy nebo jejich části nebo celé části porostu, za účelem výchovy nebo obnovy porostu. Podle cílů pěstebních opatření (i podle věku porostu) se rozlišují seče výchovné, seče zpevňovací a seče obnovní.

Těžba obnovní (mýtní) - za normálních okolností plánovaná. Často to ale vlivem nepředpokládaných událostí nefunguje a přichází neplánovaná těžba - tzv. nahodilá těžba. Těmito událostmi jsou například napadení stromu chorobou, následky vichřice či v dnešní době nejčastěji - napadení kůrovcem.

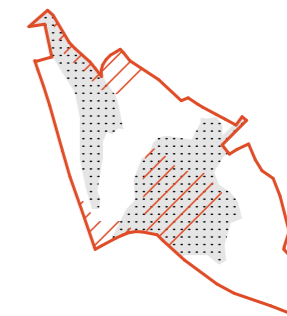
Těžba výchovná (předmýtní) - má za cíl odstranit nemocné či například málo perspektivní stromy

Věk mýtní - věk, kterého má lesní porost dosáhnout, aby jeho vytěžení bylo hospodářsky výhodné. U smrku a borovice 80 let, dub 120 let.

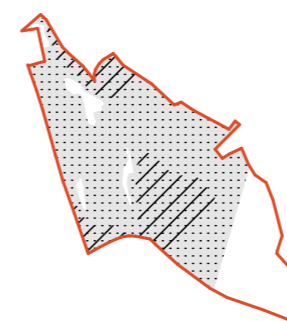
vývoj lesa

Zmapování vývoje lesa. Čárkovaně vyznačené oblasti nahrubo vyznačují listnaté lesy, lze tedy vyvodit, že listnatá část lesa byla vysázena (alespoň částečně) již v 19. století.

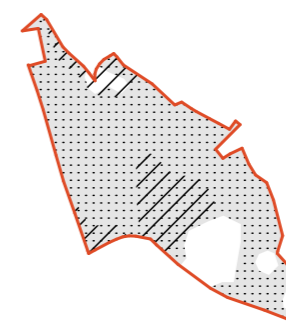
stabilní katastr 1826-43

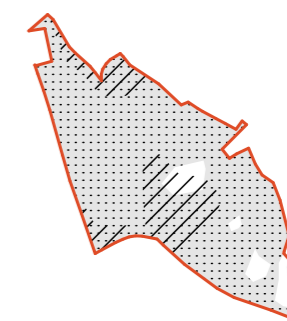
1946

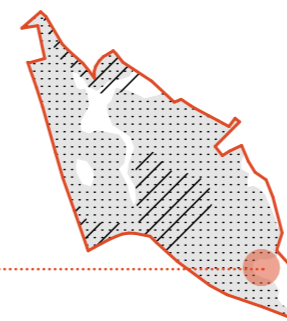
1993

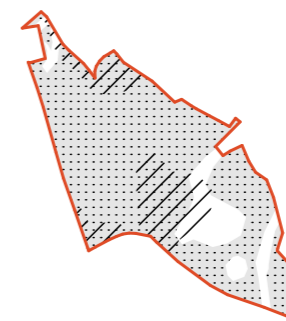
2012

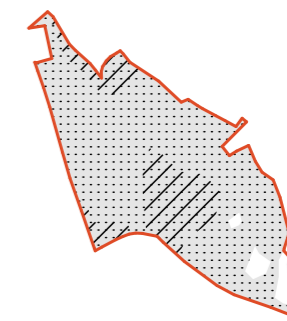
1953

2000

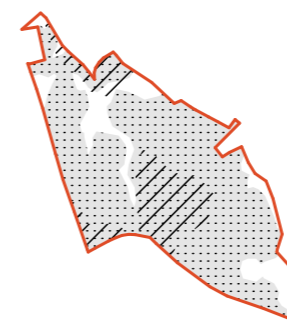

2018

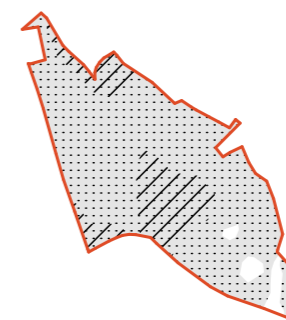

vytěžení lesa za účelem výstavby amfiteátru

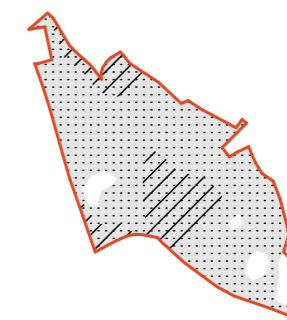
1959

2003

2022

územní plán

Výňatek z textové části územního plánu Náchod. Územní plán nabyt účinnosti 7.7.2016, změna č.2. 30.12.2020.

Plochy lesní NL

Hlavní využití:

- plochy lesa

Přípustné využití:

- plochy PUPFL;
- pozemky, stavby a zařízení lesnictví (lesnické účelové komunikace a plochy, hrazení bystrin a strží, odvodnění lesní půdy, myslivecká zařízení);
- malé vodní plochy a toky;
- stavby a zařízení dopravní infrastruktury pro zpřístupnění pozemků, cesty zajišťující prostupnost krajiny, stezky a značené trasy pro pěší a cyklisty, naučné stezky;
- stavby a zařízení veřejné technické infrastruktury a stavby a zařízení nevyžadující odnětí pozemků určených k plnění funkcí lesa podle ustanovení příslušných právních předpisů;
- pozemky, stavby a zařízení pro ochranu území (protipovodňová, protierozní opatření apod.);
- stavby a opatření zlepšující podmínky využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu, drobný mobiliář v přírodě blízkém provedení (rozhledny, informační tabule, odpočívadla apod.), drobná myslivecká zařízení (posedy, krmelce) aj.;
- ovocné sady, okrasná a parková zeleň;

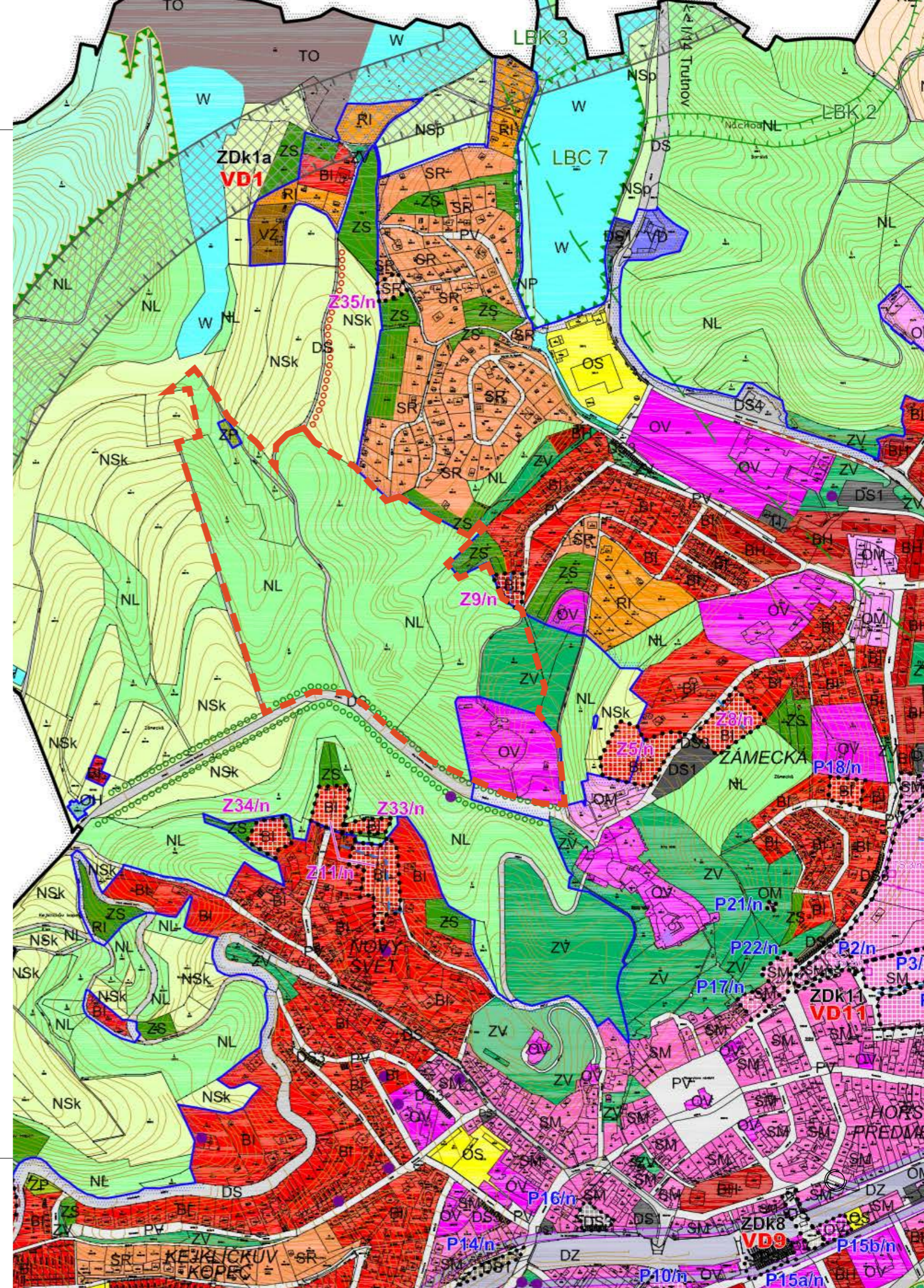
Podmíněně přípustné využití:

- ohrazení pozemků pro chovné a pěstební účely - za podmínky zajištění prostupnosti krajiny;
- stavby a zařízení neveřejné technické infrastruktury liniového charakteru (např. přípojky TI) pouze pro obsluhu staveb situovaných v zastavěném území a zastavitelných plochách;
- v rámci koridoru pro vymezení prvků ÚSES je možno segmenty ploch využívat dle hlavního, přípustného a podmíněně přípustného využití předemtných ploch pouze do doby konkrétního vymezení pozemků spadajících do biokoridoru (v projektech ÚSES); po tomto upřesnění a po majetkovém vypořádání budou pozemky ÚSES využívány v režimu ploch přírodních NP;

Nepřípustné využití:

- stavby, opatření a činnosti nesouvisející s hlavním, přípustným a podmíněně přípustným využitím;
- oplocení pozemků (vyjma dočasného, např. pro lesní školky);
- silnice I. - III. třídy, zpevněné komunikace jiného charakteru než je uvedeno v přípustném, resp. podmíněně přípustném využití (s výjimkou obchvatu a zlepšování parametrů komunikací);
- stavby a zařízení pro zemědělství (vyjma zařízení pro chov včel);
- větrné elektrárny;
- pozemky, stavby a zařízení pro těžbu nerostů;

--- výřez z územního plánu
 --- hranice řešeného území

materiály

Náchoda

městská knihovna, dům Cyrila Bartoně

- kámen, kov

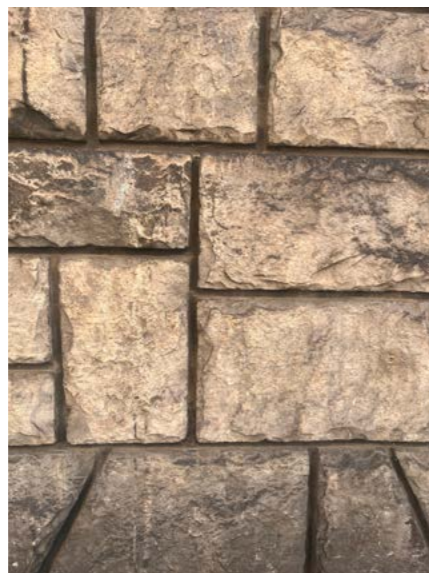
městská knihovna, dům Cyrila Bartoně

- kámen, kov, luxfery

Bílá Tepna, bývalá budova Textilních podniků Náchod, dnes ruína, detail okna

- kov, sklo

kostel sv. Vavřince, detail fasády

- kámen

Bílá Tepna, bývalá budova Textilních podniků Náchod, dnes ruína, detail fasády

- beton, sklo

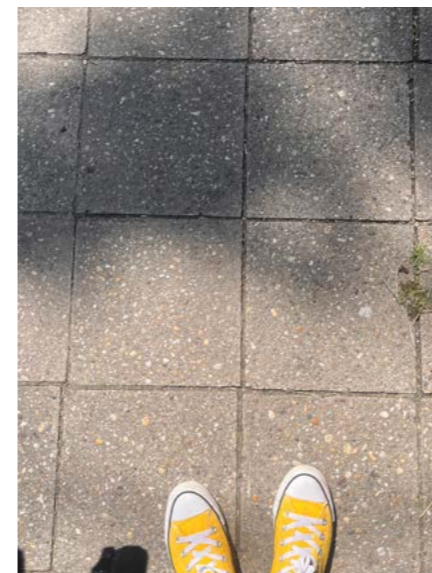
zrekonstruovaná novorenesanční budova, dnes ZUŠ Náchod, detail fasády

- kámen, kresba na fasádě

zbytky původního městského opevnění

- kámen

Tepenská

- betonová dlažba

zdi a ploty zády ke Kamenici

- cihlový obklad

Metuje, km 33,7, jez

- kámen, kov

Kamenice

- žulová dlažba

dům v ulici Komenská

- cihla

principy ^[1]

Přírodní divadla a přímá nebo půlkruhová uspořádání stupňovitého sezení lze konstruovat pro různé účely. Samotné stupně často slouží jako samostatné sezení například jako jednoduchá shromažďovací místa v parcích, arboretu, nebo jako venkovní třídy u škol.

Větší konstrukce jsou často určeny pro velmi specifické funkce, jako třeba stadiony. Pro venkovní plochy, která mají sloužit jako přírodní divadla, nebo venkovní kina existují specifické požadavky, které musí být dodrženy.

PROSTOROVÉ USPOŘÁDÁNÍ A ORIENTACE

Uspořádání přírodních divadel je určeno jinak, pokud se jedná o prostory, které budou užívané především ve dne, a nebo pouze ve večerních hodinách.

V našich podmínkách (střední Evropa) je všeobecně doporučováno pravidlo sever-jih, kdy řady sezení jsou na jihu a divák hledí směrem na sever.

Minimální požadavky

Protože typ a rozsah potřebné infrastruktury a zařízení závisí na velikosti a využití prostor, mohou se tyto požadavky velmi lišit. Jednotlivé prvky mohou být nahrazeny dočasnými nebo pojízdnými, které jsou přesunovány vzhledem ke klimatu nebo sezónosti.

Minimální požadavky jsou:

toalety
únikové cesty a prostor pro hasičské vozy
elektrické vedení

Doplňkové požadavky:

stánek pro prodej lístků
šatny
automobilový přístup pro vybavení jeviště
FOH prostor, zvukové vybavení
prostory pro občerstvení
Stojany na kola, parkování pro motorové dopravní prostředky
Zastřešení
Zvuk pohlcující zábrany, nebo stromy/keřové patro
Prostory pro stání, jako doplňkové k sezení
administrativní vybavení

ROZMĚRY A CHARAKTERISTIKA

Pro přírodní divadla a venkovní kina s jevištní plochou větší než 20m² a maximální počet návštěvníků více než 1000 jsou určeny specifické limity dané normami.

Pro hrubou představu:

sezení u stolu: 1 člověk / m²

sedadla v řadě: 2 osoby / m²

stání: 2 osoby / m²

SEDADLA A JEJICH FYZICKÉ ROZMĚRY

sedadla v řadách musí být bezpečně fixována na místo

sedadla určená k přesunování musí mít zařízení, tak aby se dali připnout k sobě
sedadla musí být minimálně 0,5m široká, hluboká nejméně 0,4m a vysoká maximálně 0,45m

mezi řadami sezení musí být mezera nejméně 0,4m (celková hloubka jedné řady je tedy minimálně 0,8m)

Z toho vyplývá že pro stupňovité sezení je rozloha jednoho místa $0,5 \times 0,8 = 0,4 \text{ m}^2$. (Pro VIP prostory se velikost místa násobí na celkovou rozlohu jednoho místa 1m²)

Venkovní stupňovité sezení může být uspořádáno v maximálně 30 řadách a může zde být maximálně 20 sedadel vedle sebe v jednom sloupci.

Úličky vedoucí mezi sloupci musí být široké minimálně 1,2m (do 600 diváků).

Únikové cesty u nezastřešených objektů venkovního sezení maximální vzdálenost od místa sezení je 60m. Od jeviště je to 30m. Pokud jsou místa sezení nebo jeviště zastřešené je nutno dodržet další dodatečná opatření (viz např. norma ČSN 73 0831 Požární bezpečnost staveb - shromažďovací prostory)

Čekací prostory nebo foyer musí mít rozměry, aby se do něj vešla minimálně polovina z maximálního počtu sezení. (4 osoby / m²)

USPOŘÁDÁNÍ HLEDIŠTĚ ^[2]

A) Centrální - uspořádání vznikne automaticky, když se dav shromáždí okolo něčeho zajímavého, typické pro amfiteátry, cirkusy a stadiony

B) Frontální - uspořádání vzniká shromážděním před čelní frontou budovy, v půlkruhu se soustředí maximum diváků s optimálními podmínkami viditelnosti i slyšitelnosti

C) Lineární - způsob sledování průběžného děje po určité ose pohybu, typické pro vojenskou přehlídku, maratónský běh, nebo benátskou Festa di mare, gondoliéru na kanálu Grande

A)

B)

C)

6 závěr

Není vůbec lehké pár slovy shrnout a popsat tuto celoroční zkušenost a poslední rok studia. Stejně tak není lehké zhodnotit samotný výsledek diplomové práce. Při pohledu zpět si často uvědomujeme, co bychom udělali jinak.

Můžu konstatovat, že samotný proces a rozšíření obzorů, stejně jako navrácení se do rodného města bylo obohacující. Nechci ani nemůžu tvrdit že tento předložený výtisk je správně. Existuje nespočetné množství řešení a variant a tak je to správně. Samotným návrhem jsem se snažila podnítit pozitivní změny, podpoření genia loci a přirozenou atmosféru místa.

Na závěr bych ráda vyjádřila své velké díky paní Ing. Radmile Fingerové a Ing. arch. Karin Grohmannové za jejich trpělivé a odborné vedení této diplomové práce a všech dalších projektů, které jsem vypracovala v jejich ateliéru během svého studia. Jejich lidský a otevřený přístup, stejně jako dlouholeté zkušenosti se pro mě staly přínosnými nejen profesně, ale i osobně.

Děkuju mamce a tatkoj za bezmeznou podporu během celého mého studia, děkuju Týně a všem ostatním za rady, ochotu a důvěru, že moje studijní cesta bude mít úspěšný konec.

7 přílohy

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: *Petra Hušková*

datum narození: *7.2.1997*

akademický rok / semestr: *2023/24, zimní semestr*

obor: *krajinářská architektura*

ústav: *15120 Ústav krajinářské architektury*

vedoucí diplomové práce: *Ing. Radmila Fingerová*

téma diplomové práce: *Zámecký kopec Náchod, přírodní amfiteátr*

viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

*Revitalizace severní části národních lesů o rozloze 15ha.
Zapojení území do systému městské zeleně, rozšíření možností
krátkodobé rekreace. Vypracování návrhu včetně plochy zastavění
území, revitalizace přírodního amfiteátru, aby zde národním splnilo požadavky
na veřejné prostranství.*

2/ Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

Pro D/ součástí zadání budou jasně a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení

- návrh funkčního rozdělení*
- návrh plochy mobilizace a doboru architektury*
- návrh a řešení a vegetace*

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

- situace vzhledy 1:1000 - 5000*
- situace detailů, návrhy nařízení přírodních území 1:200 - 500*
- detail částí - konstrukční a materiálové řešení 1:20 - 100*

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

- portfolio A4 2x*
- plátno A1 4x*
- model*
- digitální výstup*

Datum a podpis studenta

18.9.2023 *PH*

Datum a podpis vedoucího DP

18.9.2023
Finger

Datum a podpis děkana FA ČVUT

13.11.2023

I. Hlaváček

registrováno studijním oddělením dne

20/9/2023 *Kruj*

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Petra Hušková
AR 2023/2024, ZS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(ČJ) ZÁMECKÝ KOPEC NÁCHOD, PŘÍRODNÍ AMFITEÁTR

(AJ) CASTLE HILL NÁCHOD, OUTDOOR AMPHITHEATRE

JAZYK PRÁCE: ČJ

Vedoucí práce: Ing. Radmila Fingerová

Ústav: 15120 Ústav krajinářské architektury

Oponent práce: Ing.arch. František Novotný

Klíčová slova
(česká):

Přírodní amfiteátr, divadlo, les, lesopark, zámek, Náchod

Anotace
(česká):

Předmětem diplomové práce je revitalizace přírodního amfiteátru v těsné blízkosti náchodského zámku a zapojení okolních lesů „Obora“ do systému městské zeleně, umožňující krátkodobou rekreaci návštěvníkům i obyvatelům města.

Anotace (anglická):

The subject of the diploma thesis is the revitalisation of the outdoor amphitheater near the Náchod Castle and the inclusion of the surrounding forests "Obora" in the system of urban greenery, enabling short-term recreation for visitors and residents of the city.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 10.1.2024

podpis autora-diplomanta

PH

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolio a CD.

použitá literatura a zdroje

UNGER, Roman. Ing. arch. František Kulhánek: Náchod pohledem městského architekta. [Náchod]: [město Náchod], [2022]. ISBN 978-80-908448-2-7, str. 100-107

ŠIMEK, Pavel, KOHLOVÁ, Zuzana, BORUSÍK, Pavel. Systém sídelní zeleně a lázeňská krajina Františkových lázní. Zahrada, park, krajina. č. 4 (2022), str. 39

DOHERTY, Gareth, ed. Roberto Burle Marx Lectures: Landscape as art and urbanism. Lars Müller Publishers, 2018. ISBN 978-3037783795.

HAŠEK, Josef, Ing. Obora „Zámecký kopec“. Náchodský zpravodaj, červenec-srpen 2007.

NEUFERT, Ernst. Navrhování staveb. Příručka pro stavebního odborníka, stavebníka, vyučujícího i studenta.: odklady, normy, předpisy o zřizování, stavbě, tvorbě, nárocích na prostor, na prostorové vztahy, tvoření rozměrů budov, místností, zařízení, přístrojů z hlediska člověka jako měřítka a cíle: příručka pro stavebního odborníka, stavebníka, vyučujícího i studenta. 33. zcela nově přeprac. a upr. vyd, Vyd. 1. Praha. Praha: Consultinvest, 1995, 581 s. ISBN 80-901486-4-6.

ZIMMERMANN, Astrid. Planning landscape. Dimensions, elements, typologies. Basingstoke: Birkhäuser Verlag GmbH, 2015. ISBN 978-3-0346-0761-2

Databáze divadel: Městské divadlo Dr. Josefa Čížka v Náchodě. PANOCH, Pavel. Databáze divadelní architektury [online]. [cit. 2023-06-15]. Dostupné z: <https://www.theatre-architecture.eu/cs/db/?theatreId=74&detail=history>

JIRMAN, Miloš a Daniel ŠÁRKA. Loutková scéna Dětem pro radost: Historie. Loutková scéna Dětem pro radost [online]. [cit. 2023-06-15]. Dostupné z: <http://lsdpr.cz/historie.html>

WEBOVÉ STRÁNKY

<https://www.mestonachod.cz>

<https://www.zamek-nachod.cz/cs>

<https://mapy.cz/>

<https://ags.cuzk.cz/>

<https://oldmaps.geolab.cz/>

konzultanti:

krajinářsko-urbanistické řešení:
Ing. Radmila Fingerová
Ing.arch. Karin Grohmannová

architektonické řešení amfiteátru
doc. Ing.arch. Boris Redčenkov

